

RAPORT O STANIE
GMINY KLUCZE
ZA 2023 ROK

Spis treści	
I.	Wstęp 3
II.	Demografia 4
III.	Budżet i finanse Gminy 5
-	Dochody 5
-	Wydatki 5
IV.	Inwestycje i remonty w 2023 r. 11
V.	Infrastruktura drogowa 13
VI.	Ochrona Środowiska naturalnego i rolnictwo 16
	1. Ochrona Powietrza 16
	2. Gospodarka ściekowa i ochrona wód 16
	3. Aglomeracja Klucze 17
	4. Odpady azbestowe i dzikie wysypiska śmieci na terenach gminnych 18
	5. Ochrona bioróżnorodności i krajobrazu, utrzymanie zieleni 18
	6. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami 18
	7. Edukacja ekologiczna. 19
VII.	Opieka i Ochrona Nad Zabytkami 21
VIII.	Pustynia Błędowska 23
IX.	Sport 25
	1. Infrastruktura sportowa 25
	2. Wsparcie na realizację zadań 25
X.	Współpraca z Organizacjami Pozarządowymi 26
XI.	Realizacja uchwał Rady Gminy. 30
XII.	Bezpieczeństwo w Gminie i ochrona przeciwpożarowa 45
XIII.	Planowanie przestrzenne 50
XIV.	Lokalny transport zbiorowy 52
XV.	Centrum Usług Społecznych 56
	1. Zespół organizowania usług społecznych 56
	2. Zespół organizowania społeczności lokalnej 74
	3. Zespół ds. realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej 76
	4. Zespół ds. administracji i świadczeń 80
	5. Zespół finansowo-kadrowy 83
	6. Inne wydarzenia zorganizowane w ramach Centrum Usług Społecznych w Kluczach 89
XVI.	Gminny Zespół Oświaty 92
XVII.	Gminny Ośrodek Kultury 103
XVIII.	Podsumowanie 112

I. Wstęp

Wójt Gminy Klucze na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz Uchwały nr LXXI/417/2018 Rady Gminy Klucze z dnia 11 października 2018r w sprawie określenia szczegółowych wymogów raportu o stanie gminy przedstawia raport o stanie Gminy Klucze za 2023 rok.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie posłużą mieszkańcom Gminy Klucze do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do przeprowadzenia dialogu na temat przyszłości Gminy Klucze i kierunków jej rozwoju.

Gmina Klucze (pow. olkuski) leży w północno-zachodniej części województwa małopolskiego, na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Powierzchnia Gminy to 119 km².

Od wschodu graniczy z gminą Wolbrom, od południa z gminą Olkusz i Bolesław. Od południowego zachodu graniczy z miastem na prawach powiatu Dąbrową Górniczą, leżącą w województwie śląskim. Od północy graniczy z gminami Łazy, Ogrodzieniec i Pilica w powiecie zawierciańskim, również znajdującymi się w województwie śląskim.

Teren Gminy Klucze jest objęty wieloma obszarami ścisłej ochrony przyrodniczej. Znaczna część jednostki samorządu jest objęta granicami Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd oraz Obszarów Natura 2000:

- Jaroszowiec - PLH120006
- Ostoja Środkowojurajska – PLH 240009
- Pustynia Błędowska – PLH 120014

Obszar Pustyni Błędowskiej jest objęty także ochroną w ramach użytku ekologicznego, utworzonego Uchwałą Rady Gminy Klucze na jej południowej części.

Gmina Klucze cechuje się bardzo dużym poziomem zalesienia. Ponad 49 % jej powierzchni jest zajęte przez tereny leśne będące w głównej mierze własnością PGL Lasy Państwowe.

Na terenie Gminy Klucze funkcjonują obszary zamknięte, będące w zarządzie wojskowym. Jest nim północna część Pustyni Błędowskiej, która pełni rolę placu ćwiczeń Wojska Polskiego w zarządzie Rejonowego Zarządu Infrastruktury z głównym użytkownikiem jakim jest 6 Brygada Powietrznodesantowa im. gen. bryg. Stanisława Franciszka Sosabowskiego.

Gmina Klucze jest ważnym i rozwojowym ośrodkiem rozwoju ruchu turystycznego na terenie Powiatu Olkuskiego i Małopolski Zachodniej. Jest tak za sprawą posiadania w swoich granicach unikatowej w skali Polski i Europy Pustyni Błędowskiej oraz ruin zamku Św. Krzyża w Bydlinie, która wchodzi w skład zamków szlaku Orlich Gniazd. Korzystna lokalizacja sprawia, że teren naszej gminy jest chętnie odwiedzanym miejscem na trasie podróży do serca Jury Krakowsko-Częstochowskiej jak i dużych ośrodków turystycznych w centralnej części małopolski. Korzystana lokalizacja wpływa także na podejmowanie decyzji w zakresie wyboru miejsca zamieszkania przez nowych mieszkańców, którzy najczęściej napływają na teren Gminy Klucze z województwa śląskiego oraz zachodniej części Małopolski.

II. Demografia

Gmina Klucze leży w sercu Jury Krakowsko-Częstochowskiej, tędy przebiegają najbardziej znane szlaki turystyczne Małopolski i Śląska, m.in. Szlak Orlich Gniazd, Szlak Architektury Drewnianej i Międzynarodowy Szlak Maryjny (Częstochowa - Mariaszell).

Osobliwością przyrodniczą i krajoznawczą jest Pustynia Błędowska. To jedna z największych atrakcji turystycznych w regionie. Specyficzne formy geomorfologiczne oraz zróżnicowana fauna i flora sprawiają, że określana jest mianem „fenomenu polskiego krajobrazu”. Ten najrozleglejszy w Polsce obszar lotnych piasków ze względu na walory przyrodnicze został włączony do sieci Natura 2000.

Przez Gminę Klucze przebiegają najpopularniejsze szlaki turystyczne Śląska i Małopolski, m.in. Szlak Orlich Gniazd, na trasie którego leżą ruiny zamku na wzgórzu św. Krzyża w Bydlinie, a także Szlak Architektury Drewnianej z kościółkiem św. Marka w Rodakach. W ostatnich latach zakończono także wyznaczanie i zagospodarowanie Szlaku Frontu Wschodniego. Zwiedzając tzw. pętlę bydlińską można poznać historyczne miejsca związane z okresem I wojny światowej.

Jednak najbardziej znanym obiektem turystycznym Gminy Klucze jest unikatowa pod względem przyrodniczym i geograficznym Pustynia Błędowska, która po zakończonym procesie rewitalizacji, sfinansowanym dzięki funduszom Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, stała się na powrót „Polską Saharą”. Popularnym miejscem, z którego można oglądać Pustynię Błędowską jest punkt widokowy „Czubatka” w Kluczach oraz „Dąbrówka” w Chechle. Nowym punktem widokowym udostępnionym turystycznie w 2018 roku jest „Róża Wiatrów”, która stała się jednym z najważniejszych obiektów turystycznych Gminy Klucze, oraz Powiatu Olkuskiego. Budowie Róży Wiatrów towarzyszyła także rozbudowa infrastruktury technicznej. W rejonie Pustyni Błędowskiej pojawiła się linia średniego napięcia o długości ok 3 km i linia światłowodowa oraz przyłącz wodociągowy - oba o długości ok 2 km.

Obiekt jest odwiedzany przez kilkadziesiąt tysięcy turystów rocznie – zwykle w okresie weekendowym oraz miejscem realizacji imprez gminnych oraz różnych inicjatyw społecznych.

Liczba mieszkańców w Gminie Klucze na dzień 31.12.2023r. wyniosła **14 445** osób (pobyt stały i pobyt czasowy).

Liczba osób które dokonały zameldowania na pobyt stały i pobyt czasowy	Liczba osób wymeldowanych
251	61

Liczba zgonów	Liczba urodzeń
184	101

Liczba osób prowadząca działalność gospodarczą
234

III. Budżet i finanse Gminy

Budżet Gminy Klucze na rok 2023 uchwalony został przez Radę Gminy Klucze uchwałą Nr LXXVI/458/2022 w dniu 21 grudnia 2022 roku. W trakcie roku dokonywano zmian budżetu zarówno po stronie dochodów jak i wydatków.

Po wprowadzeniu tych zmian plan i wykonanie dochodów oraz wydatków na koniec 2023 roku przedstawia się następująco:

- DOCHODY

Plan 2023 – 91 161 287,75 zł

Wykonanie na dzień 31.12.2023 r. 91 494 112,15 zł

- co stanowi - 100,37% - ustalonego planu

- WYDATKI

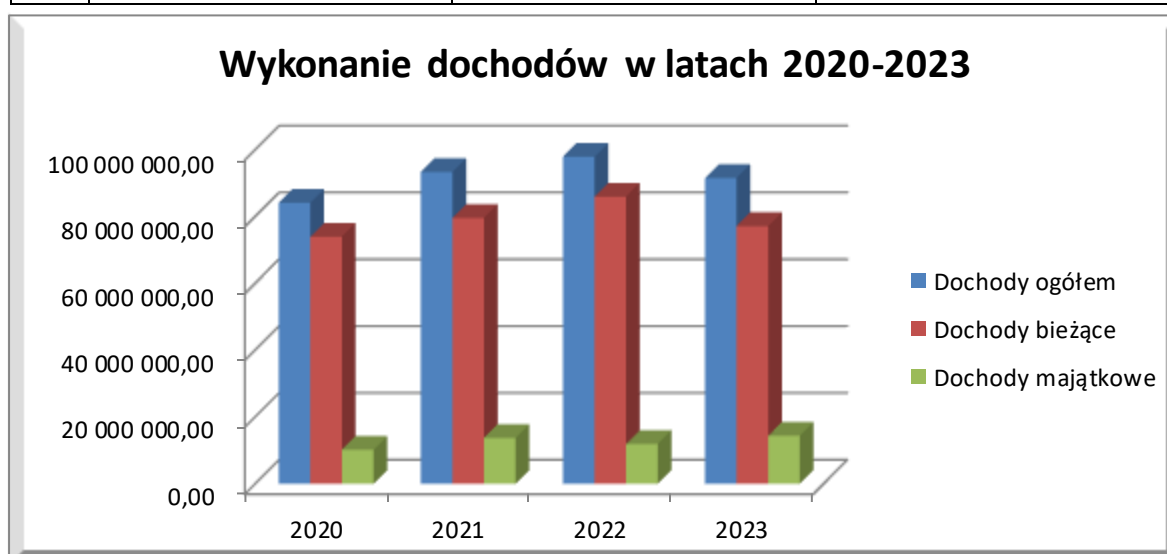
Plan 2023 – 107 489 342,66 zł

Wykonanie na dzień 31.12.2023 r. 102 987 221,30 zł

- co stanowi – 95,81% - ustalonego planu

Wykonanie dochodów w latach 2020-2023

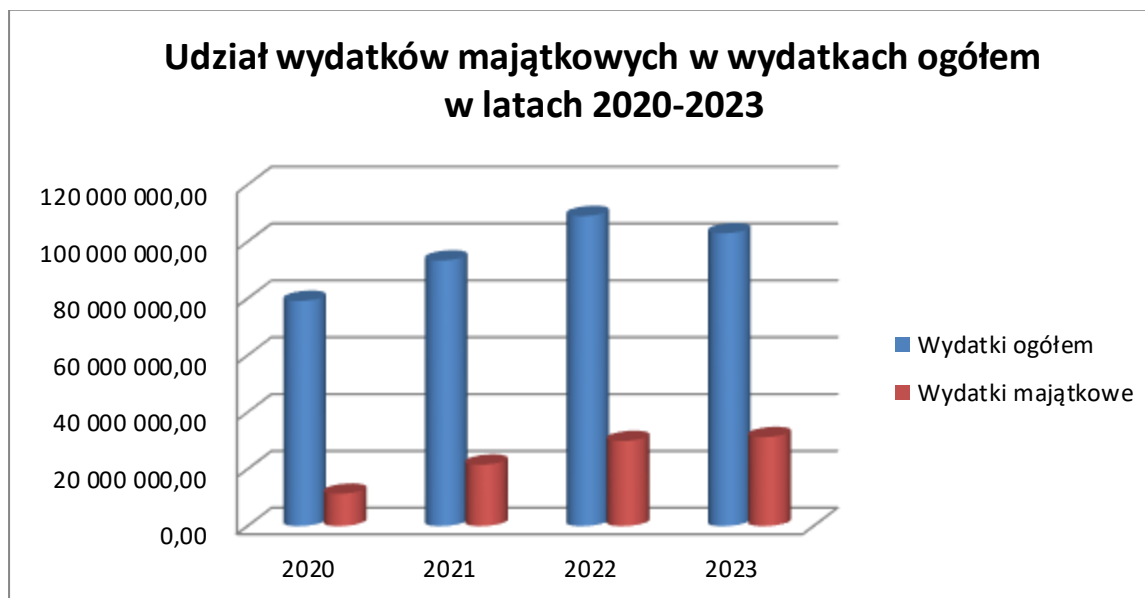
Rok	Dochody ogółem	Dochody bieżące	Dochody majątkowe
2020	84 125 726,97	73 938 370,05	10 187 356,92
2021	93 293 679,54	79 557 900,65	13 735 778,89
2022	97 861 775,44	85 938 110,56	11 923 664,88
2023	91 494 112,15	77 118 169,38	14 375 942,77

Wykonanie wydatków w latach 2020-2023

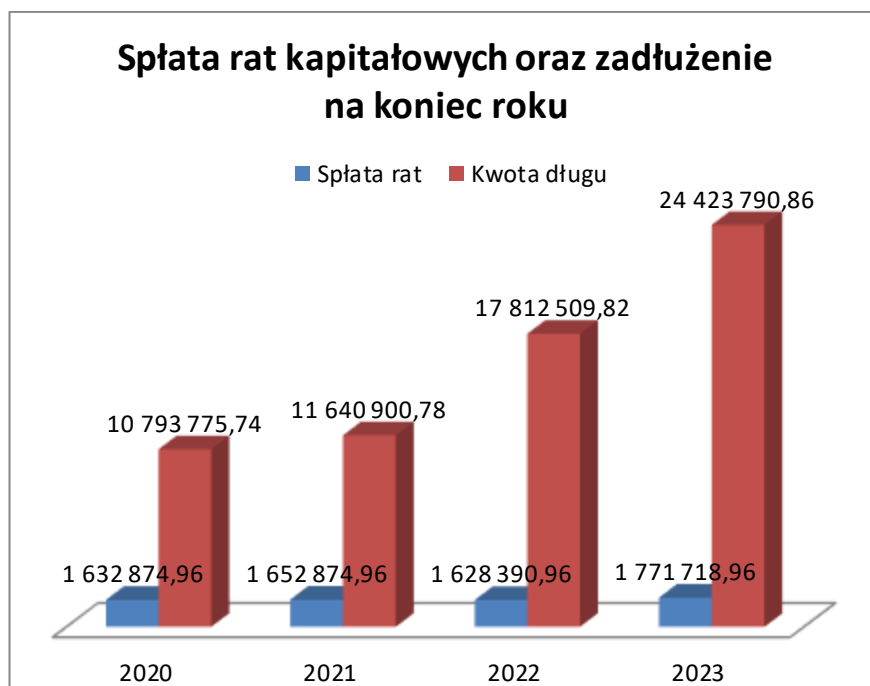
Rok	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem
2020	79 193 156,43	11 383 555,58	14,37%
2021	93 404 893,70	21 598 999,54	23,12%
2022	109 031 508,76	29 926 177,58	27,45%
2023	102 987 221,30	31 293 837,15	30,39%

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w latach 2020-2023

Splata rat kapitałowych oraz kwota długu na koniec roku

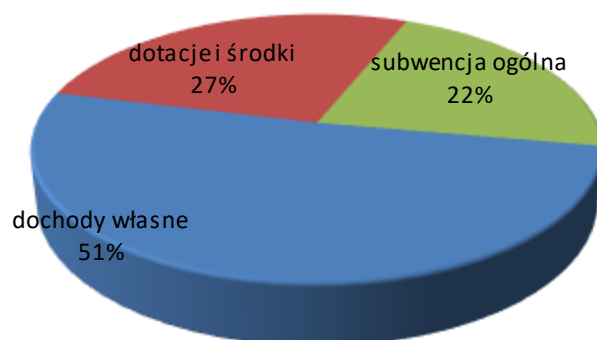
Rok	Splata rat kapitałowych	Zaciągnięty/a kredyt/pożyczka	Kwota długu na koniec roku	w tym: kwota długu, którego planowana splata dokona się z wydatków
2020	1 632 874,96	6 100 000,00	10 793 775,74	-
2021	1 652 874,96	2 500 000,00	11 640 900,78	-
2022	1 628 390,96	7 800 000,00	17 812 509,82	-
2023	1 771 718,96	8 000 000,00	24 423 790,86	383 000,00

Struktura dochodów wykonanych w latach 2020-2023

Rok	Ogółem	z tego:		
		dochody własne	dotacje i środki	subwencja
2020	84 125 726,97	36 315 996,90	34 649 450,07	13 160 280,00
2021	93 293 679,54	40 148 292,74	36 375 929,80	16 769 457,00
2022	97 861 775,44	44 422 477,71	38 910 577,73	14 528 720,00
2023	91 494 112,15	46 733 495,11	24 968 164,69	19 792 452,35

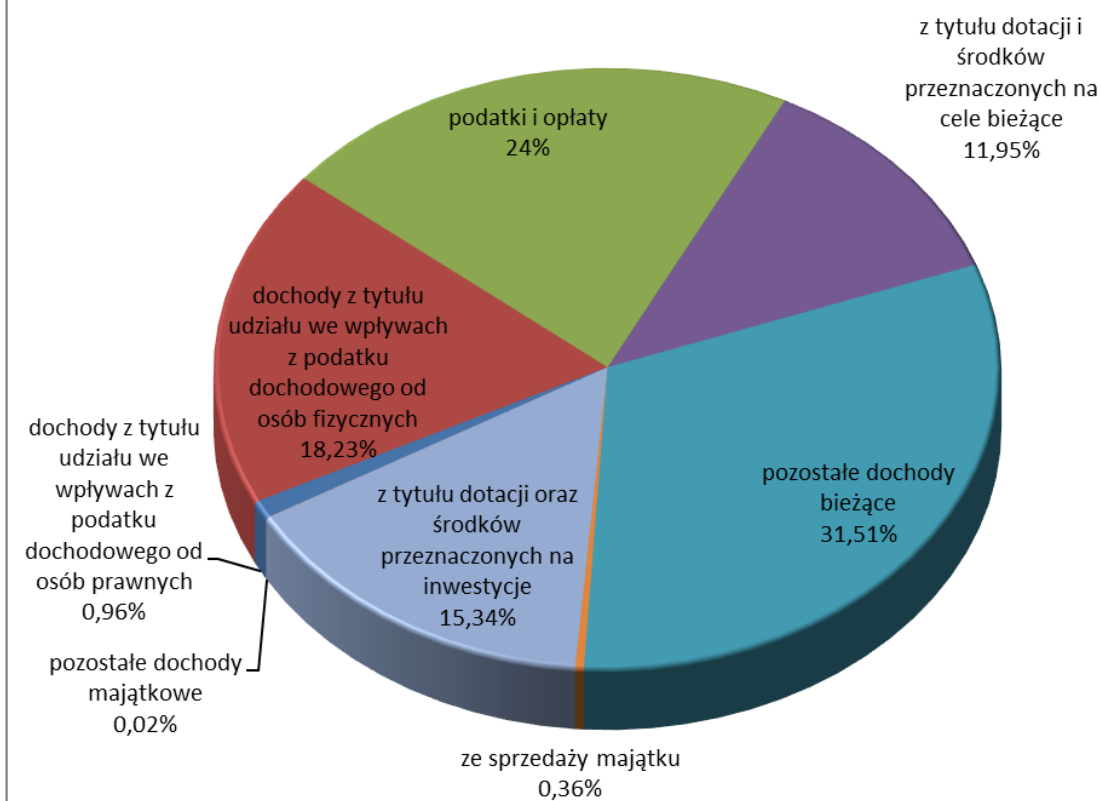
Struktura dochodów wykonanych w 2023 roku

Dochody według źródeł w 2023 roku

Dochody ogółem	z tego:							
	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	pozostałe dochody bieżące	ze sprzedaży majątku	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	pozostałe dochody majątkowe
91 494 112,15	877 191,00	16 682 035,00	19 792 452,35	10 935 475,92	28 831 015,11	326 389,17	14 032 688,77	16 864,83

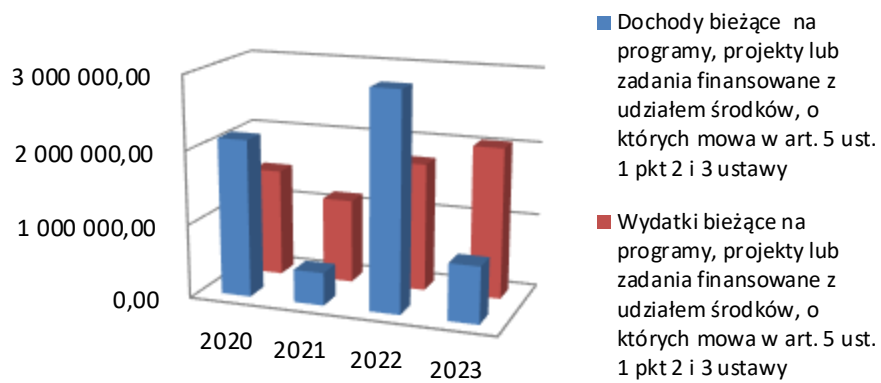
Źródła dochodów w 2023 roku

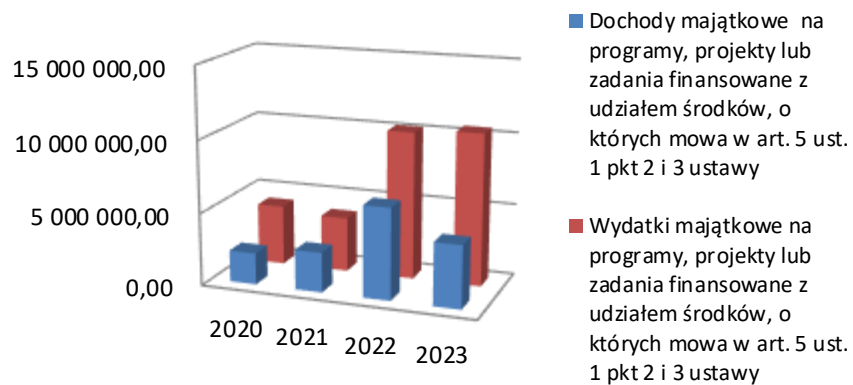
Dochody i wydatki na programy realizowane ze środków UE

Rok	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy
2020	2 132 421,20	1 468 437,24	2 184 143,92	4 154 824,98
2021	445 359,54	1 144 639,21	2 753 570,45	3 783 665,55
2022	2 917 208,06	1 740 420,82	6 310 934,38	10 207 172,27
2023	768 732,13	2 043 609,52	4 331 195,86	10 511 767,00

Dochody i wydatki bieżące na programy realizowane ze środków UE

Dochody i wydatki majątkowe na programy realizowane ze środków UE

IV. Inwestycje i remonty w 2023 r.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość całkowita	Środki własne	Dofinansowane zewnętrzne	Fundusz Sołecki
1	Malowanie pomieszczeń w Domu Ludowym w Cieślinie	14391,00	14391,00	0,00	0,00
2	Remont sal lekcyjnych w Szkole Podstawowej w Chechle	23108,99	23108,99	0,00	0,00
3	Remont podłóg w Zespole Szkolno Przedszkolnym w Ryczówku	9618,30	9618,30	0,00	0,00
4	Remont pakietów w placówkach oświatowych na terenie Gminy Klucze	53034,13	0,00	0,00	0,00
5	Remont łązienki w budynku wielofunkcyjnym w Krzywopłotach – w tym Fundusz Sołecki	42056,47	0,00	0,00	15080,04
6	Remont dachów na komórkach przy komunalnych budynkach mieszkalnych ul. Kolejowa 10,11 i 13 w Jaroszewcu	40587,05	0,00	0,00	0,00
7	Remont kapliczki słupowej z 1935 r w miejscowości Chechło	26145,00	11645,00	14500,00	0,00
8	Remont Sali przedszkola w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kwaśniowie Dolnym	52853,10	52853,10	0,00	0,00
9	Rozbiórka budynku mieszkalnego (nr ewidencyjny 342) w miejscowości Chechło na dz. o nr. ew. gr. 2135 - w tym FS Chechło.	14760,00	14760,00	0,00	0,00
10	Remont pomieszczeń w Szkole podstawowej w Rodakach	13445,99	13445,99	0,00	0,00
11	Wymiana zbiornika na nieczystości ciekłe (szambo) przy pawilonie sportowym w Bydlinie.	18327,00	18327,00	0,00	0,00
12	Wymiana zbiornika na nieczystości ciekłe (szambo) wraz z podłączeniem do instalacji kanalizacyjnej przy remizie OSP w Bydlinie.	12546,00	12546,00	0,00	0,00
13	Modernizacja pomieszczenia garażowego z zapleczem w straźnicy OSP w Ryczówku	87191,96	65191,96	23000,00	0,00
14	Rozbudowa i modernizacja basenu w Kluczach-opracowanie dokumentacji projektowej	217168,80		0,00	0,00
15	Modernizacja ogrodzenia placu zabaw na działce nr 102 w Krzywopłotach	13491,26	3491,26	0,00	10000,00
16	budowa ogrodzenia przy Domu Ludowym w Cieślinie - FS Cieślin	13614,87	3614,87	0,00	10000,00
17	Zagospodarowanie działki Nr 63/2 w Kwaśniowie Dolnym	32336,70	0,00	0,00	32336,70
18	Przebudowa sieci teletechnicznej w parku we Kluczach	32595,00	0,00	0,00	0,00
19	Zagospodarowanie działki nr 380 w Golczowicach	18447,05	0,00	0,00	18447,05
20	Zagospodarowanie działki nr 808/7 w Kluczach	5919,00	0,00	0,00	5919,00
21	Zakup i dostawa kotłów gazowych c.o. do ZSP w Chechle	49000,00	0,00	0,00	0,00

22	Modernizacja nawierzchni placu zabaw	40000,01	28000,01	0,00	12000,00
23	Modernizacja oświetlenia ulicznego na ul. Miodowej w Kluczach	32000,00	0,00	0,00	0,00
24	Modernizacja komunalnego budynku mieszkalnego w Zalesiu Golczowskim ul. Dolna 24	73299,60	0,00	0,00	0,00
25	wyposażenie placu zabaw przy Szkole Podstawowej w Rodakach w małą architekturę	10000,00	0,00	0,00	10000,00
26	Modernizacja i rozbudowa Domu Kultury "Papiernik"	6261847,97	3334278,51	2927569,46	0,00
27	Dostosowanie budynku "Starej Gminy" do potrzeb społecznych wraz z modernizacją parku w Kluczach	2570501,89	2096827,27	473674,62	0,00
28	Termomodernizacja budynku świetlicy gminnej w Ryczówku.	1802582,3	496615,66	1281959,54	24007,10
29	Budowa miejsc postojowych dla samochodów uprzywilejowanych tj. samochodów gaśniczych OSP, karetek ratownictwa medycznego oraz pojazdów członków zespołów jednostek ratownictwa gaśniczego i ratownictwa medycznego	678030,44	126786,18	551244,26	0,00

V. Infrastruktura drogowa

Drogi, mosty, chodniki wykonane w ramach remontów

Lp	Nazwa	Dł. m	Pow. m2	Koszt zł	Dofinansowanie zł/ źródło
1.	Utwardzenie odcinka drogi ul. Górnej w Ryczówku	57,5 mb.	172,5m2	14 794,44 zł	Budżet gminy
2.	Naprawa pobocza na ulicy Leśnej w Chechle	-----	-----	3 557,78 zł	Budżet gminy
3.	Remont nawierzchni ul. Studziennej w Kluczach	-----	-----	14 806,13 zł	Budżet gminy
4.	Naprawa dróg po zimie 2022/2023	-----	128 m2	33 357,60 zł.	Budżet gminy
5.	Remont odcinka drogi na działce nr.808/6 w Bydlinie	Nawierzchnia z kostki brukowej , nawierzchnia z płyt betonowych	77,50 m2 44,4 m2	39 194,20 zł	Budżet gminy
6.	Fundusz Sołecki Rodaki: Remont ulicy Leśnej w Rodakach	55 mb.	220 m2	16 030,69 zł	Fundusz Sołecki Rodaki
7.	Uzupełnienie nawierzchni tłuczniowej ulica Studzienna w Kluczach	-----	-----	12 177,00 zł	Budżet gminy
8.	Fundusz Sołecki Chechło: Utwardzenie poboczy wzdłuż ulicy Leśnej	-----	-----	5977,80 zł	Fundusz Sołecki Chechło
9.	Wykonanie nawierzchni z kostki na dz. nr.341 w Kwaśniowie Górnym”	-----	-----	2 464,92 zł	Budżet gminy
10	Naprawa ścieku ulicznego przy ul. Grabowej w Kolbarku	-----	-----	2952,00	Budżet gminy

Razem: 145 312,56 zł

Inwestycje drogowe

Lp.	Nazwa inwestycji	Długość	Pow.	Koszt/zł	Dofinansowanie/źródło
1	Fundusz Sołecki Ryczówek: Modernizacja	150 mb	450 m2	20 664,00 zł	Fundusz Sołecki Ryczówek – 20 000,00

	odcinka ulicy Krzewowej w Ryczówku				zł Budżet gminy – 664,00 zł
2	Fundusz Sołecki Jaroszewiec: Modernizacja ulicy Leśnej w Jaroszewcu	-----	-----	113 552,25 zł.	Fundusz Sołecki Jaroszewiec - 29 971,50, Budżet gminy- 86 096,67 zł.
3	Fundusz Sołecki Kolbark: Modernizacja ulicy Grabowej w Kolbarku		Pobocza: 94,50 m2	67 977,82 zł	Fundusz Sołecki Kolbark – 29 669,09 zł, budżet gminy – 38 308,73 zł.
4	Fundusz Sołecki Chechło: nałożenie nakładki asfaltowej na ulicy Poprzecznej oraz łącznika między ulicą Kluczewska a ulicą Rodacką	-----	-----	30 000,00 zł.	Fundusz Sołecki Chechło – 30 000,00 zł.
5	Modernizacja istotnych odcinków dróg gminnych miejscowościach Gminy Klucze (Polski Ład)	1). Klucze – Osada ok. 207,50 mb 2). Zawadka Bydlin ok. 1027,00 mb, 3). Topolowa Bydlin ok. 265,50 mb, 4). Słoneczna Kolbark ok. 768,60 mb, 5). Stawowa Kwaśniów Dolny ok. 466,20 mb. 6). Górna Zalesie Golczowskie ok. 815,30 mb, 7). Strażacka Rodaki ok. 229,50 mb, 8). Rudnicka Klucze ok. 389,50mb, 9). Dworska Klucze ok. 947,00 mb, 10). Młyńska Chechło ok. 587,50 mb,		1).239 311,32 zł 2). 1 032 498,44 zł. 3). 219 383,01 zł 4). 472 197,02 zł 5). 280 204,74 zł 6). 496 663,64 zł 7). 158 780,18 zł 8). 650 137,98 zł 9). 504 457,14 zł. 10). 395 464,37 zł 11). 225 739,32 zł 12). 281 521,14 zł.	Dofinansowanie : 5 000 000,00 zł WG: 313 903,58 zł

		11). Ogrodowa Ryczówek ok. 609,5 mb, 12). Kątowa Ryczówek ok. 1065,00 mb			
6	Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych na dz.2592 w m. Chechło dz. 818/1, 1629 w Kolbarku	450mb - Checho, 550 mb. Kolbark	1350 m2 – Chechło, 1650 - Kolbark.	219 417,10 – Chechło, 271 737,47 - Kolbark	491 154,57 zł.

Razem: 6 039 768,14 zł

Dofinansowanie zadań na drogach powiatowych.

Udzielenie pomocy finansowej dla zadania: „Przebudowa mostu na drodze powiatowej nr 1108K w Golczowicach (rozbiórka istniejącego obiektu i budowa nowego obiektu mostowego) – kwota: **993 568,61 zł**

Udzielenie pomocy finansowej dla zadania : „Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1113K w miejscowości Krzywopłoty” kwota: **300 000,00 zł**

Udzielenie pomocy finansowej dla zadania:” Remont drogi powiatowej 1096K w km od 3+470,00 do km 5+570,00 w miejscowości Chechło, Powiat Olkuski” kwota: **350 000,00 zł**

VI. Ochrona Środowiska naturalnego i rolnictwo

1. Ochrona Powietrza

Deklaracje do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków i ankiety do Bazy Inwentaryzacji Ogrzewania Budynków w Małopolsce są od mieszkańców przyjmowane na bieżąco. W ramach tzw. *Ekointerwencji* dotyczących przestrzegania zapisów uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego *w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, w 2023r.* prowadzono kontrole sposobu ogrzewania zgłoszonych posesji oraz rozesłano do mieszkańców pisma informujące o obowiązkach wynikających z zapisów w/w uchwały, jakie w tym zakresie spoczywają na właścicielach nieruchomości.

Na stronie internetowej gminy zamieszczano komunikaty – ostrzeżenia dla mieszkańców o obowiązujących stopniach zagrożenia związanych z zanieczyszczeniem powietrza wraz z informacjami o zakazie eksploatacji w tym czasie kominków i innych ogrzewaczy na paliwa stałe jeśli nie są one jedynym źródłem ciepła w budynku. Komunikaty przekazywano do jednostek oświatowych, kulturowych, ośrodków zdrowia, szpitala, placówek opiekuńczych.

W ramach projektu „Ekopartnerzy na rzecz słonecznej energii Małopolski”, którego Liderem jest Zielony Pierścień Tarnowa w 2023 r. po wygenerowaniu się oszczędności w ramach III przetargu zostały zamontowane 3 instalacje fotowoltaiczne na budynkach użyteczności publicznej.

W związku z prowadzeniem przez Gminę punktu konsultacyjno-informacyjnego dotyczącego programu „Czyste Powietrze” mieszkańcy naszej Gminy mogą składać za jego pośrednictwem wnioski o dotacje na wymianę nieefektywnego źródła ciepła oraz na termomodernizację budynków mieszkalnych. W 2023 r. za pośrednictwem punktu zostało złożonych 38 wniosków o dotację oraz 6 samych wniosków o płatność, ponieważ mieszkańcy sami wcześniej złożyli wniosek o dotację. Przedmiotem ich była głównie modernizacja polegająca na montażu nowego źródła ogrzewania jakim było źródło gazowe aż 19 wniosków. Natomiast na pellet o podwyższonej klasie efektywności energetycznej oraz kocioł do zgazowywania drzewa o podwyższonej klasie efektywności energetycznej po 1 wniosku a na pompy ciepła zostały złożone 3 wnioski. 13 gospodarstwa skorzystało wyłącznie z możliwości wykonania prac termomodernizacyjnych, do których zaliczamy wymianę stolarki okiennej, drzwiowej oraz docieplenie budynku, ponieważ już posiadały odpowiedni piec zgodny z zapisami uchwały antysmogowej oraz z regulaminem programu „Czyste Powietrze”.

2. Gospodarka ściekowa i ochrona wód

Na terenie gminy Klucze zadania związane z zaopatrzeniem w wodę i odbiorem ścieków realizuje Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olkusz.

Stan infrastruktury wodno – kanalizacyjnej na 31.12.2023r. na terenie gminy:

- zbiorcza sieć wodociągowa	- 141,65 km
- zbiorcza sieć kanalizacji sanitarnej	- 23,89 km
- budynki podłączone do zbiorczej sieci kanalizacyjnej	- 626 sztuk
- przydomowe oczyszczalnie ścieków	- 375 sztuk

W trybie ciągłym przyjmowane są od mieszkańców gminy zgłoszenia do ewidencji gminnej zbiorników bezodpływowych (szamb) i przydomowych oczyszczalni ścieków, która jest na bieżąco aktualizowana.

W 2023r. przeprowadzono kontrolę częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych na prywatnych posesjach w miejscowościach: Zalesie Golczowskie, Golczowice, Kwaśniów Dolny, Kwaśniów Górny, Hucisko, Krzywopłoty. Oprócz kontroli planowych prowadzono także kontrole interwencyjne wynikające z bieżących zgłoszeń np. w ramach ekointerwencji. W trakcie kontroli mieszkańcy byli informowani o obowiązkach jakie w tym zakresie spoczywają na właścicielach nieruchomości, wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz z Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Klucze.

W 2024r. kontynuowane będą kontrole częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych (szamb) i osadników z przydomowych oczyszczalni ścieków, a także dowodów uiszczania opłat za te usługi, zgodnie z określonym Planem Kontroli.

W wyniku podjętych działań kontrolnych odnotowano znaczny wzrost ilości odbieranych taborem asenizacyjnym nieczystości ciekłych, pochodzących ze zbiorników bezodpływowych zlokalizowanych na terenie gminy Klucze, w stosunku do lat poprzednich.

3. Aglomeracja Klucze

Zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy Prawo wodne, obowiązującej od dnia 1 stycznia 2018 r., aglomerację wyznacza w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, Rada Gminy. Aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych. Wykaz aglomeracji oraz wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych stanowią integralną część Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Uchwałą Nr XXXV/2018/2020 z dnia 18 grudnia 2020r. Rada Gminy Klucze wyznaczyła *aglomerację Klucze*, obejmującą miejscowości Klucze i Jaroszowiec o równoważnej liczbie mieszkańców 6700 RLM .

W 2023r. do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych zostało 7 posesji. Właściciele tych posesji we własnym zakresie dokonali przyłączenia do kanalizacji i zawarli stosowne umowy z PWiK Sp. z o.o. w Olkusz. Gmina Klucze planuje dalsze inwestycje w zakresie rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej w aglomeracji, w związku z czym w 2023r. nie podejmowano decyzji o zmianie obszaru i granic aglomeracji. W przypadku braku możliwości pozyskania środków finansowych na zaplanowane inwestycje z funduszy krajowych lub zagranicznych podjęte zostaną prace nad zmianą uchwały wyznaczającej obszar i granice aglomeracji, tak aby do 2027r. spełnione zostały wymagania Dyrektywy.

4. Odpady azbestowe i dzikie wysypiska śmieci na terenach gminnych

Gmina Klucze sukcesywnie od 2004r. prowadzi akcję usuwania wyrobów azbestowych. W 2012r. został opracowany „Program usuwania azbestu z terenu gminy Klucze na lata 2012 – 2032”. W ramach Programu zostały zidentyfikowane posesje, na których znajdują się wyroby azbestowe. Powyższe dane są na bieżąco aktualizowane w oparciu o wpływające od mieszkańców wnioski o odbiór tego rodzaju odpadów. Dane te gromadzone są w ogólnopolskiej *Bazie azbestowej* prowadzonej w ramach Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu.

W roku 2023 w ramach tej akcji zebrano łącznie 166,44 ton azbestu, a koszt całej zbiórki wyniósł: 63 813,10 zł. Usługa obejmowała załadunek, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest.

Na bieżąco obsługiwane były zgłoszenia dotyczące porzuconych odpadów na prywatnych posesjach. Właściciele tych nieruchomości zostali zobowiązani do uporządkowania terenu. Zgłoszenia pochodziły z tzw. ekointerwencji oraz od innych służb (WIOŚ, GIOŚ, Policja).

5. Ochrona bioróżnorodności i krajobrazu, utrzymanie zieleni

W ramach działań proekologicznych wspierających ochronę różnorodności biologicznej w roku ubiegłym zakupiono materiał zarybieniowy (narybek) przeznaczony do zarybienia stawów gminnych znajdujących się w Kluczach – Osadzie. Kołom łowieckim dzierżawiącym obwody łowieckie na terenie gminy Klucze przekazano zakupioną paszę przeznaczoną na dokarmianie dzikiej zwierzyny w sezonie zimowym. Udzielono także wsparcia lokalnym pszczelarzom, prowadzącym pasieki na terenie gminy Klucze, którym przekazano zakupiony fondant pszczeli z prebiotykiem - preparat przeznaczony do dokarmiania pszczoł.

W roku ubiegłym na prace związane z utrzymaniem zieleni ze środków przeznaczonych na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej wydano 5 858,60 zł, wydatki obejmowały zakup materiału do nasadzeń (sadzonki krzewów, kwiatów, ziemia, nawozy, trawa). Na wycinkę drzew oraz zabiegi pielęgnacyjne drzew wydano 11 069,60 zł.

6. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami

Zadania z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami realizowane były zgodnie z założeniami „Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Klucze w 2023 r.” przyjętego uchwałą Rady Gminy Klucze. W 2023 roku Gmina Klucze współpracowała z przedsiębiorstwem JUKO Sp. z o.o. z siedzibą w Zawierciu, prowadzącym Schronisko dla Zwierząt „RAFIK” w Bolesławiu w zakresie odławiania, transportu i opieki nad bezdomnymi zwierzętami z terenu naszej gminy. Odłowiono 68 bezdomnych zwierząt (łącznie psów i kotów). Łączny koszt związany z odłowieniem, transportem, opieką weterynaryjną i pobytem zwierząt w schronisku wyniósł w 2023r – 120 000 zł. W ramach prowadzonego działania związanego z zapobieganiem niekontrolowanego rozrodu zwierząt dofinansowano w 2023 roku zabiegi sterylizacji i kastracji dla 86 zwierząt za kwotę 12 350,00zł. Łączny koszt realizacji zadań związanych z opieką nad bezdomnymi zwierzętami z terenu gminy Klucze wyniósł 132 350,00 zł .

W budżecie Gminy na 2024r. zabezpieczono środki finansowe przeznaczone na kontynuację dofinansowania zabiegów kastracji i sterylizacji zwierząt oraz realizację założeń programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami.

7. Edukacja ekologiczna.

W 2023 r. Gmina Klucze w ramach pracy Referatu Funduszy Zewnętrznych i Promocji zrealizowała 3 projekty dotyczące edukacji ekologicznej dofinansowane ze środków zewnętrznych.

Zrealizowano zadanie pn. „Program aktywnej edukacji i aktywizacji ekologicznej dzieci w wieku szkolnym z terenu Gminy Klucze” na które otrzymano dofinansowanie w kwocie 33 483,00 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie w ramach „Programu priorytetowego – Edukacja ekologiczna”.

Celem zadania było podniesienie świadomości ekologicznej i upowszechnienie wiedzy z zakresu ochrony środowiska, a także aktywizacja ekologiczna dzieci w wieku szkolnym z terenu Gminy Klucze. Tematyka zadania poruszała przede wszystkim zagadnienia związane z przeciwdziałaniem zmianom klimatu, ochroną zasobów wody i bioróżnorodności.

W ramach zadania przeprowadzono konkurs wiedzy przyrodniczo-ekologicznej dla dzieci ze szkół podstawowych z terenu Gminy Klucze, którego laureaci wzięli udział w wyjazdowych warsztatach edukacyjnych we Wrocławiu.

Kolejnym działaniem projektu były warsztaty terenowe dla dzieci pn. „Tajemniczy świat borów”, odbywające w pobliżu żeremi bobrów europejskich na rzece Tarnówka. Podczas zajęć terenowych prowadzone były obserwacje przyrodnicze, których celem były wzbudzenie empatii wśród uczestników do tego gatunku gryzoni oraz poznanie siedliska bytowania bobrów, ich biologii i behawioryzmu, zrozumienia roli tych zwierząt w ekosystemie. Dzięki spotkaniom terenowym uczestnicy zrozumieli również zagadnienia dotyczące retencji wodnej, w szczególności w obliczu obecnych zmian klimatu. Dzieci biorące udział w warsztatach wykonały prezentację w formie filmu, który został umieszczony na serwisie YouTube i ulotką edukacyjną.

We współpracy ze Szkołą Podstawową w Ryczówku, Gmina zrealizowała pn. projekt pn.: „Ekopracownia-zielone serce szkoły”- odnawialne źródła energii” w naborze prowadzonym przez WFOŚiGW w Krakowie i otrzymał dotację w kwocie 74 811,00 zł ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej. Dzięki pozyskanemu dofinansowaniu wykonano w Szkole w Ryczówku ekopracownię przystosowaną i wyposażoną do realizowania zajęć dla dzieci z zakresu odnawialnych źródeł energii. Ekopracownia stworzyła nowe możliwości edukacyjne dla nauczycieli, co przełożyło się na podniesienie poziomu wiedzy dzieci nt. OZE i zwiększenie świadomości ekologicznej. Jednym z działań projektowych były także warsztaty dotyczące odnawialnych źródeł energii, w tym w szczególności sposobu pozyskiwania energii ze słońca oraz procesu produkcji energii elektrycznej i ciepłej. Wykonana została prezentacja multimedialna oraz folder. Zorganizowano konkurs ekologiczny „Eko Ryczówek”, skierowany dla dzieci ze szkoły podstawowej.

W 2023 roku rozpoczęto realizację 2 - letniego projektu pn. „Klucze do dobrej energii”, dofinansowany w kwocie 84 651,00 zł ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej.

Celem zadania jest podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Klucze w tematyce odnawialnych źródeł energii, możliwości ich wykorzystania oraz wpływu na poprawę jakości środowiska naturalnego i usprawnienie procesów gospodarowania zasobami naturalnymi. Efektem działań będzie również rozpowszechnienie wiedzy na temat potrzeby ograniczenia negatywnego wpływu działalności ludzkiej na środowisko naturalne, stanowiącej podstawę zasad zrównoważonego rozwoju.

W ramach projektu dla dzieci z klas 6 i 7 szkół podstawowych z terenu Gminy Klucze zorganizowane zostały warsztaty przybliżające temat odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej. Na podstawie doświadczeń uczniowie poznali praktyczną stronę technologii wykorzystywanej przy korzystaniu z OZE. Kolejne działanie skierowane było do seniorów z Gminy Klucze, którzy zostali zaproszeni do udziału w konferencji dotyczącej odnawialnych źródeł energii, podczas której wprowadzono ich w tematykę kluczową dla przyszłości naszej planety. Zaplanowano również stworzenie folderu w formie kompendium wiedzy o odnawialnych źródłach energii. Dodatkowo w ramach zadania zorganizowany zostanie konkurs dla dzieci z klas 4-8 szkół podstawowych z terenu Gminy Klucze na zaprojektowanie tytułowej strony folderu. Podsumowaniem projektu będzie event ekologiczny o zasięgu ponadlokalnym, który zaplanowano na wiosnę 2024 roku.

VII. Opieka i Ochrona Nad Zabytkami.

Gmina Klucze w 2023r. była aktywna w zakresie prowadzenia działań na rzecz ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego.

W ramach powyższych działań m.in.:

- zakończono prace nad projektem „Modernizacja i rozbudowa Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach,
- przeprowadzono remont Domu Ludowego w Cieślinie, wybudowano ogrodzenie Domu Ludowego i wykonano oświetlenie altany i placu przy Domu Ludowym,
- zakupiono stroje dla KGW w Kwaśniowie Dolnym i Chechle,
- doposażono budynki wielofunkcyjne w Kolbarku, Krzywopłotach, świetlicę w Hucisku, świetlicę wiejską i plac zabaw w Kwaśniowie Górnym,
- zmodernizowano budynek świetlicy w Zalesiu Golczowskim.
- zorganizowano rocznicę Powstania Styczniowego w Golczowicach, odnowiono tablice historyczne w Krzywopłotach, zorganizowano inscenizację historyczną i obchody 109 rocznicy bitwy pod Krzywopłotami,
- w miejscowościach gminy zorganizowano festyny i imprezy świąteczne celem pobudzenia aktywności obywatelskiej, wspierania idei samorządowej i integracji mieszkańców, dożynki gminne Juromania 2023, koncerty, rajd rowerowy, bieg uliczny, wernisaże, konkursy, jarmarki świąteczne, itp.

Powyższe przedsięwzięcia były finansowane z budżetu Gminy Klucze, jednostek budżetowych i Funduszy Sołeckich.

W roku 2023 ogłoszone zostały postępowania w trybie zapytania ofertowego dla zadania: „Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy kościołach w Kluczach i Cieślinie wpisanych do ewidencji zabytków Gminy Klucze” na wykonanie prac malarsko-renowacyjnych w **kościółce św. Stanisława biskupa, męczennika w Cieślinie** oraz na wykonanie renowacji wnętrza **kościółki pw. NMP Nieustającej Pomocy w Kluczach**. W ramach prac w kościele w Cieślinie przewidziane jest wykonanie prac renowacyjnych poprzez usuwanie boazerii, szpachlowanie i malowanie wnętrza kościoła, wykonanie ornamentu złotanego nad wnękami okiennymi, wykonanie ornamentu na łuku dzielącym nawę główną od prezbiterium oraz renowację ołtarzy, złocenie i werniksowanie prospektu z obrazem i rzeźbami. Natomiast w kościele w Kluczach planowana jest renowacja ścian wraz z demontażem boazerii, oczyszczeniem ścian, szpachlowaniem, malowaniem ścian i sufitów, renowację obrazów ściennych, renowacja rzeźb i płaskorzeźb. Zadanie obejmuje również wykonanie złocień techniką szlakmetal na elementach nawy głównej i sklepieniu prezbiterium oraz renowację ołtarzy wraz z nastawą.

W 2023 r. Referatu Funduszy Zewnętrznych i Promocji pozyskał środki w wysokości 14 500 zł w ramach konkursu „Kapliczki Małopolski 2023”, dzięki którym możliwy był remont kapliczki słupowej z 1935 r. w miejscowości Chechło.

W 22 sierpnia 2023r. Rada Gminy Klucze przyjęła Uchwałę Nr LXXXVIII/524/2023 w sprawie: zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków.

Gmina Klucze udzieliła dotacji celowej 4 parafiom w Kluczach, Cieślinie, Bydlinie i Chechle. Dotację, o której mowa, stanowiły środki pochodzące z dofinansowania pozyskane przez Gminę Klucze z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Dotację otrzymały następujące obiekty:

- Kościół p.w. NMP Nieustającej Pomocy w Kluczach w wysokości 320 000,00 zł na wykonanie konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku – Kościele p.w. NMP Nieustającej Pomocy w Kluczach.
- Kościół p.w. św. Stanisława Biskupa Męczennika w Cieślinie w wysokości 430 000,00 zł na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy kościele w Cieślinie.
- Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP w Chechle w wysokości 320 000,00 zł na wykonanie pn.: prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku – kościele parafialnym pw. Narodzenia NMP w Chechle
- Kaplica cmentarna p.w. pocieszenia NMP wraz z cmentarzem z nagrobkami i mogiłą legionistów w Bydlinie w wysokości 530 000,00 zł. Dotacja udzielona na prace konserwatorskie i badawcze pozwalające na remont i rewitalizację zarówno kaplicy jak i jej otoczenia

Ocena realizacji Programu opieki nad zabytkami gminy Klucze na lata 2021 – 2024.

Przygotowanie i realizacja programu opieki nad zabytkami należy do instrumentów samorządu wprowadzonych Ustawą z dnia 13 lipca 2003r. o opiece nad zabytkami i ochronie zabytków, w której określone zostały cele sporządzania programu opieki nad zabytkami.

Celem programu opieki nad zabytkami jest określenie uwarunkowań i kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami w granicach administracyjnych gminy, sposobów wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego, a także upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego gminy.

W roku 2020 zaktualizowano ewidencję zabytków Gminy Klucze, która była sporządzona w 2011r.

Po dokonaniu aktualizacji ewidencji w 2020r. przystąpiono do sporządzenia Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Klucze na lata 2021 – 2024 oraz zaktualizowano Plan Ochrony Zabytków Gminy Klucze na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, który został zaopiniowany przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krakowie oraz Dyrektora Centrum Zarządzania Kryzysowego Powiatu Olkuskiego.

Program Opieki nad Zabytkami Gminy Klucze na lata 2021 – 2024, został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/232/2021 Rady Gminy Klucze z dnia 9 lutego 2021r.

Ocena realizacji Programu opieki nad zabytkami gminy Klucze na lata 2021 – 2024 została zlecona do wykonania i przedstawiona na koniec obecnej kadencji w 2024r.

VIII. Pustynia Błędowska

Pustynia Błędowska, to główna atrakcja turystyczna Gminy Klucze. Obszar lotnych piasków rozciąga się na przestrzeni 700 ha, z czego 330 ha jest w zarządzie Gminy Klucze, a pozostała część jest użytkowana przez Wojsko Polskie. Rok 2023 był okresem kontynuacji procesu rozwoju infrastruktury turystycznej oraz postępującego wzrostu liczby odwiedzających Pustynię Błędowską turystów.

W obszarze infrastrukturalnym w roku 2023 działania Gminy Klucze skupiły się na utrzymaniu efektów dotychczasowych działań w zakresie konserwacji elementów infrastruktury turystycznej oraz przygotowania do realizacji największego w historii zamierzenia inwestycyjnego w postaci budowy tras pieszo rowerowych. Z końcem roku za blisko 15 mln złotych przystąpiliśmy do realizacji flagowego projektu obejmującego swoim zasięgiem cały obszar Pustyni Błędowskiej w postaci tras pieszo-rowerowych łączących wszystkie punkty widokowe. Istniejąca sieć tras Velo Przemsza zostanie w tym roku uzupełniona o ponad 10 km tras po Pustyni Błędowskiej z czego niespełna pół kilometra w formie ścieżki na palach przez dolinę rzeki Biała Przemsza. Co istotne trasy poza swoją podstawową funkcją będą także pełniły rolę dróg pożarowych zabezpieczając kompleks leśny pomiędzy dwoma częściami Pustyni.

Oprócz tras rowerowych wspomniana wyżej inwestycja obejmuje powstanie w pełni uzbrojonej i wyznaczonej przestrzeni do rozwoju usług gastronomicznych w formie Food Truck Parku oraz wykonanie I etapu budowy parkingu z bezobsługowymi modułami płatności za miejsca postojowe. W bieżącym roku przystępujemy do prac planistycznych etapu II, co całościowo ma zapewnić możliwość płatnego parkowania ponad 300 pojazdów jednocześnie. Nie zapominamy także o grupach zorganizowanych i parking już w etapie I będzie obsługiwał miejsca postojowe dla autokarów.

Przy parkingu powstanie nowy budynek podstawowej obsługi turystycznej z ogólnodostępnymi płatnymi toaletami publicznymi oraz przestrzenią magazynową i gospodarczą. Nowy układ komunikacyjny zapewni bezpieczny dostęp turystów w całkowicie bezkolizyjnym stosunku do ruchu pojazdów mechanicznych.

Warto nadmienić, że jeszcze w 2023 roku rozpoczęliśmy proces pozyskiwania środków na przeprowadzenie kolejnych prac w zakresie oczyszczania Pustyni z odrostów roślin inwazyjnych. Nasze starania zakończyły się sukcesem i w najbliższym czasie będziemy przystępować do prac utrzymaniowych połączonych z budową nowej infrastruktury dla dzieci w formie ekologicznego placu zabaw.

Warto pamiętać, że rok 2023 był także kolejnym okresem, w którym Gmina Klucze udostępniała obszar Pustyni Błędowskiej na cele różnych imprez i aktywności, korzystając przy tym z prawa do pobierania pożytków cywilnych z zawieranych umów. Przedmiotem umów na udostępnianie Pustyni były wszelkiego rodzaju aktywności społeczne w zakresie sportu, rekreacji, działalności filmowej i fotograficznej, a także niewielkich imprez rodzinnych. Ponadto w obszarze Pustyni na wszystkich punktach widokowych funkcjonują lunety widokowe, które za odpłatnością umożliwiają obserwacje wybranych fragmentów terenu. Wykaz zawartych umów i wysokość pozyskanych z tego tytułu dochodów a także środków pozyskanych z lunet widokowych jest

przedstawiona w poniższej tabeli.

Należy zaznaczyć, że wszystkie pozyskane pożytki są reinwestowane w Pustynię Błędowską.

Umowy (ilość sztuk)	72 umowy (w tym 8 rozwiązanych)
Lunety (brutto)	13 745,00 zł
łącznie wartość umów 2023 roku (brutto)	202 371,93 zł

IX. Sport

1. Infrastruktura sportowa

Od 2023r. została udostępniona dla mieszkańców Hala Sportowa przy Szkole Podstawowej w Kluczach, która stanowiła jedno z priorytetowych zadań samorządu, będące odpowiedzią na najbardziej odczuwalny przez lokalną społeczność deficyt w gminnej infrastrukturze sportowej. Nowa Hala Sportowa ma istotne znaczenie w poszerzeniu oferty zajęć rekreacyjno – sportowych dla mieszkańców oraz organizowaniu rozgrywek sportowych, zawodów itp. nie tylko na szczeblu lokalnym. Odpowiednia baza sportowa, jaką jest przedmiot inwestycji, wpłynęła na rozwój gminy.

W 2023 r. kontynuowano budowę Sali Gimnastycznej wraz z zapleczem przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Kwaśniowie Dolnym. Przedmiotowa inwestycja znajduje się na terenie i w rejonie stanowiska archeologicznego Kwaśniów Górny st. 3 (AZP 95-53/65) na obszarze dużej intensywności występowania reliktyw pradziejowych osadnictwa (AZP 95-53/65-69, 98-101, 107), dlatego prowadzona jest pod nadzorem archeologicznym.

Zadanie otrzymało dofinansowanie Ministerstwa Sportu i Turystyki, (z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach programu Sportowa Polska - Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej Edycja 2021), w kwocie 1 813 400,00 zł. oraz z Polskiego Ładu w kwocie 6 745 000,00zł.

Dzięki podjętym staraniom gmina Klucze zyska dwa nowoczesne, pełnowymiarowe obiekty sportowe, które przyczynią się do rozwoju na terenie gminy wielu dyscyplin sportowych.

2. Wsparcie na realizację zadań.

Na podstawie art. 30 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40) oraz §7 ust.2 uchwały Nr XXVII/182/2016 Rady Gminy Klucze z dnia 28 listopada 2016 roku w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego Gminy Klucze w zakresie sprzyjania rozwojowi sportu w wyniku wyboru wniosków o przyznanie wsparcia finansowego na realizację zadań z zakresu sprzyjania rozwojowi sportu na rok 2023 r., przyznano dotację dla następujących podmiotów:

• GLKS „Przemsza Klucze”	39.000,00 zł
• KS „Legion” Bydlin	39.000,00 zł
• ULKS „Centuria” Chechło	29.000,00 zł
• LKS „Unia” Jaroszewiec	15.000,00 zł
• UKKS „Orzeł” Kwaśniów	14.000,00 zł
• UKS „Samuraj” w Kluczach	7.000,00 zł
• UKS w Kluczach	5.000,00 zł
• ULKS Legionik Bydlin	2.000,00 zł

Na realizację wybranych wniosków o przyznanie wsparcia finansowego na realizację zadań z zakresu sprzyjania rozwojowi sportu na rok 2023 przeznaczono kwotę w wysokości 150.000,00 zł.

X. Współpraca z Organizacjami Pozarządowymi.

Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2023 został przyjęty **Uchwałą Nr LXXVI/456/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21.12.2022 r.**

Wójt Gminy Klucze ogłosił w ciągu roku 4 otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Na dotacje dla organizacji pozarządowych przeznaczono **w roku 2023** środki w wysokości **1 933 189,84 zł** (z tego z budżetu Gminy Klucze – **200 000,00**; środki z Europejskiego Funduszu Społecznego - **332 043,64 zł**; budżet państwa – **1 401 146,20 zł**).

- I. Dnia **23.09.2022 r.**, Wójt Gminy Klucze ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu promocji i ochrony zdrowia, promocji zatrudnienia i aktywizacji osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz integracji zawodowej i społecznej poprzez świadczenie usług rehabilitacyjnych dla dorosłych mieszkańców Gminy Klucze pn.: „Świadczenie usługi społecznej w zakresie rehabilitacji zdrowotnej i aktywizacji społeczno-zawodowej dla mieszkańców Gminy Klucze”.

Zadanie realizowała – Spółdzielnia Socjalna „OPOKA”.

W 2023 roku wydatkowano kwotę dotacji w wysokości: **169 188,00 zł**. (środki z Europejskiego Funduszu Społecznego - **142 591,64 zł**; budżet państwa – **26 596,36 zł**).

- II. Dnia **07.11.2022 r.**, Wójt Gminy Klucze ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu wspierania rodziny, profilaktyki prorodzinnej, wspierania osób z niepełnosprawnością pn.: „Wsparcie opiekuńcze dla mieszkańców Gminy Klucze do 18 r.ż. z niepełnosprawnością a lub zagrożonych niepełnosprawnością oraz wsparcie wychowawcze dla ich rodziców lub opiekunów”.

Zadanie realizowało - Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellectualną Koło w Wolbromiu.

W 2023 roku wydatkowano kwotę w wysokości: **23 640,00 zł**. (środki z Europejskiego Funduszu Społecznego - **19 923,79 zł**; budżet państwa – **3 716,21 zł**).

- III. Dnia **08.12.2022 r.** Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Kluczach na podstawie Pełnomocnictwa udzielonego przez Wójta Gminy Klucze ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego w 2023 r. z zakresu pomocy społecznej pn. „Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego na terenie Gminy Klucze w 2023 roku”. Zadanie realizowało Stowarzyszenie Forum Oświatowe „Klucze”.

Wydatkowano dotację w wysokości: **150 000,00 zł** (całość z administracji samorządowej).

- IV. Dnia **22.12.2022** r., Wójt Gminy Klucze ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację usługi społecznej w ramach realizacji zadania publicznego z zakresu promocji i ochrony zdrowia pn.: „Krótkoterminowa terapia osób dorosłych i ich rodzin (z problemem uzależnienia) z terenu gminy Klucze” – edycja II.

Zadanie realizowało – Stowarzyszenie na Rzecz Nieustającego Rozwoju VAJRA.

Wydatkowano dotację w wysokości: **99 000,00 zł**. (środki z Europejskiego Funduszu Społecznego - **83 437,20 zł**; budżet państwa – **15 562,80 zł**).

- V. Dnia **25.11.2021** r., Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Kluczach z upoważnienia Wójta Gminy Klucze ogłosił konkurs ofert na finansowanie zadania z zakresu pomocy społecznej pn. „Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Kolbarku”. Jest to zadanie wieloletnie. Umowa została podpisana od 03.01.2022 roku do 31.12.2026 roku.

Zadanie realizowało – Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „KLUCZ”.

W 2023 roku wydatkowano kwotę dotacji: w wysokości **953 269,44 zł**. (całość z administracji rządowej).

- VI. Dnia **07.03.2023** r. Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Kluczach na podstawie Pełnomocnictwa udzielonego przez Wójta Gminy Klucze ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację w 2023 roku zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, sportu i rekreacji ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Kwota przewidzianej dotacji wynosiła: **20 000,00 zł** (całość z administracji samorządowej).

Wpłynęły 3 oferty. Liczba ofert spełniających niezbędne wymagania to 3.

Przyznano kwotę 20 000,00 zł.

Dotacje otrzymali:

- 1) Stowarzyszenie Turystyczno-Wędkarskie „Biała Przemsza” na zadanie pn. „Wędkarstwo jako dobry czas rekreacji STW Biała Przemsza”, w kwocie – **9 000,00 zł**.
- 2) Stowarzyszenie „Otwarci” Bydlin na zadanie pn. „Sport i ruch w Bydlinie” w kwocie – **6 000,00 zł**.
- 3) Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego im. Zbigniewa Czapnika w Kluczach na zadanie „Ruszaj z nami po zdrowie” w kwocie **5 000,00 zł**.

Dotacje zostały wykorzystane na łączną kwotę **20 000,00 zł**. (całość z administracji samorządowej).

- VII. Dnia **16.03.2023** r. Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Kluczach na podstawie Pełnomocnictwa udzielonego przez Wójta Gminy Klucze ogłosił otwarty konkurs ofert wyłonienie podmiotu, który przeprowadzi otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu wspierania kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Wpłynęła 1 oferta - Stowarzyszenie Forum Oświatowe „Klucze”.
Wydatkowano dotację w wysokości: **20 000,00 zł.** (całość z administracji samorządowej).
- VIII. Dnia **06.04.2023** r., Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Kluczach z upoważnienia Wójta Gminy Klucze ogłosił konkurs ofert na finansowanie zadania z zakresu pomocy społecznej pn. „Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Kluczach”.
Zadanie realizowało – Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Wolbromiu.
Wydatkowano dotację w wysokości **385 943,60 zł.** (całość z administracji rządowej).
- IX. Dnia **26.04.2023** r., Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne złożyło ofertę w Centrum Usług Społecznych w Kluczach w trybie art. 19 „a” ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadania publicznego pn.: „Obsługę dystrybucji żywności w Gminie Klucze w 2023 roku”.
Wydatkowano dotację w wysokości: **10 000,00 zł** (całość z administracji samorządowej).
- X. Dnia **13.06.2023** r. Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Kluczach na podstawie Pełnomocnictwa udzielonego przez Wójta Gminy Klucze ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie lub powierzenie realizacji zadania publicznego w 2023 r. z zakresu pomocy społecznej pn. „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom, w tym dzieciom z niepełnosprawnościami w wieku od 6 r.ż. do 13 r.ż. w formie zajęć rekreacyjnych, rozwijających zainteresowania w okresie wakacyjnym”.
Wyłoniony został oferent - Stowarzyszenie Forum Oświatowe „Klucze”.
Wydatkowano dotację w wysokości: **102 148,80 zł** (środki z Europejskiego Funduszu Społecznego - **86 091,01 zł**; budżet państwa – **16 057,79 zł**).

Na początku roku 2024 organizacje złożyły sprawozdania z realizacji zadań i wszystkie zostały pozytywnie zweryfikowane.

W ramach współpracy pozafinansowej Organizacjom Pozarządowym, udzielono wsparcia w formie bezpłatnego udostępnienia lokalu na działalność statutową oraz szkolenia. Organizacje, które do tej pory z tego korzystają to: Związek Emerytów i Rencistów, Stowarzyszenie Ziemia Kluczewska, Babiniec, Stowarzyszenie na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Klucz”, Stowarzyszenie Forum Oświatowe Klucze, PTTK.

Urząd Gminy również udostępnia własne pomieszczenia i transport dla organizacji pozarządowych w celu organizowania spotkań i szkoleń związanych z prowadzeniem działalności pożytku publicznego.

XI. Realizacja uchwał Rady Gminy.

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Wójt Gminy jest organem wykonawczym Gminy do którego zadań należy m.in. wykonywanie Uchwał Rady Gminy. Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy samorządowej Wójt przy pomocy Urzędu Gminy realizował uchwały podjęte przez Radę Gminy w sposób określony uchwałami.

W 2023 roku Rada Gminy obradowała i podejmowała stosowne uchwały zgodnie z planem pracy rady przyjętym Uchwałą Nr XCVIII/595/2024 z dnia 31.01.2024r. Wypełniając dyspozycję zawartą w planie pracy Rada Gminy obradowała na 19 sesjach i podjęła 121 uchwał.

Wśród podjętych przez Radę uchwał większość dotyczyła spraw budżetowych, spraw z zakresu gospodarowania mieniem komunalnym, planów zagospodarowania przestrzennego gminy, pomocy społecznej, spraw związanych z oświatą i ochroną środowiska.

Podjęte przez Radę Gminy uchwały Wójt Gminy zgodnie z woj. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym przekazał w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru jakimi są w zakresie zgodności z prawem – Wojewoda Małopolski a w zakresie spraw finansowych – Regionalna Izba Obrachunkowa oddział w Oświęcimiu.

Zgodnie z woj. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, wszystkie uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej, zaś uchwały stanowiące akty prawa miejscowego w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

W podjętych przez Radę Gminy uchwałach organy nadzoru nie dopatrzyły się żadnych nieprawidłowości potwierdzając tym samym fakt, że uchwały są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie naruszają właściwego gospodarowania finansami publicznymi.

Prawie wszystkie uchwały zostały przez organ wykonawczy Gminy wykonane z zachowaniem procedur i terminów określonych uchwałami i przepisami prawa.

Szczegółowy sposób wykonania uchwał zawiera poniższa tabela:

L.p.	numer uchwały	w sprawie:	uwagi
1	LXXVIII/463/2023 z 09.01.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023 rok	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 12.01.2023., poz. 455 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
2	LXXVIII/464/2023 z 09.01.2023	zmian uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie: przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Rady Gminy Klucze na lata 2023-2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
3	LXXVIII/465/2023 z 09.01.2023	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Olkuskiego	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.

4	LXXVIII/466/2023 z 09.01.2023	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Olkuskiego	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
5	LXXVIII/467/2023 z 09.01.2023	określenia stawki 1 kilometr przebiegu pojazdu do obliczania zwrotu rodzicom kosztów jednorazowego przewozu dzieci, młodzieży oraz rodziców	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego z mocą obowiązującą od 17 stycznia 2023r. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 13.01.2023r, poz. 486 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
6	LXXVIII/468/2023 z 09.01.2023	planu doskonalenia form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2023r. za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Klucze	Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Klucze na stronie internetowej Gminy Klucze. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
7	LXXVIII/469/2023 z 09.01.2023	podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023r. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 13.01.2023r, poz. 485 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
8	LXXVIII/470/2023 z 09.01.2023	określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023r. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 13.01.2023r, poz. 484 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
9	LXXIX/471/2023 z 01.02.2023	przyjęcia Planów Pracy Komisji Rady Gminy Klucze na 2023 r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
10	LXXIX/472/2023 z 01.02.2023	przyjęcia Planu Pracy Rady Gminy Klucze na 2023 r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
11	LXXIX/473/2023 z 01.02.2023	określenia górnych stawek opłat za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy i w zakresie opróżnienia zbiorników bezodpływowych oraz w zakresie opróżniania osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków.	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 03.02.2023r., poz. 1057 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.

12	LXXIX/474/2023 z 01.02.2023	uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Klucze.	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 03.02.2023r., poz. 1058 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
13	LXXIX/475/2023 z 01.02.2023	uchwalenia cennika korzystania z hali sportowej przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Kluczach.	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 08.02.2023r., poz. 1216 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
14	LXXIX/476/2023 z 01.02.2023	zarządzania poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso.	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 03.02.2023r., poz. 1056 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
15	LXXIX/477/2023 z 01.02.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023 r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 08.02.2023r., poz. 1182 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
16	LXXIX/478/2023 z 01.02.2023	zmian uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie: przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Rady Gminy Klucze na lata 2023-2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
17	LXXX/479/2023 z 14.03.2023	wyboru wiceprzewodniczącego Rady Gminy Klucze	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Klucze oraz podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Klucze. Uchwała wykonana.
18	LXXX/480/2023 z 14.03.2023	zmiany uchwały II/5/ 2018 w sprawie powołania składów osobowych stałych komisji Rady Gminy	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Klucze oraz podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Klucze. Uchwała wykonana.
19	LXXX/481/2023 z 14.03.2023	zmiany uchwały nr XX/132/2020 z dnia 13 stycznia 2020r Rady Gminy klucze w sprawie utworzenia Dziennego Domu „Senior+” pn. „ Pustynna Oaza”	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

			Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 22.03.2023r., poz. 2127 Uchwała wykonana.
20	LXXX/482/2023 z 14.03.2023	przystąpienia do częściowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze w sołectwie Chechło i Klucze – obszar A i C.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
21	LXXX/483/2023 z 14.03.2023	przystąpienia do częściowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze część D2, D4, D5, D6, D7.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
22	LXXX/484/2023 z 14.03.2023	przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Klucze w 2023 roku.	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 22.03.2023r., poz. 2128 Uchwała wykonana.
23	LXXX/485/2023 z 14.03.2023	rozpatrzenie skargi na działalność pełniącej obowiązki Dyrektora Centrum Usług Społecznych.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
24	LXXX/486/2023 z 14.03.2023	rozpatrzenie wniosku Pana Igora Jagieniaka z dnia 22 grudnia 2022 oznaczonego jako „Ponaglenie”	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
25	LXXX/487/2023 z 14.03.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 22.03.2023r., poz. 2129 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
26	LXXX/488/2023 z 14.03.2023	zmian uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie: przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Rady Gminy Klucze na lata 2023-2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
27	LXXXI/489/2023 z 28.03.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 30.03.2023r., poz. 2313 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
28	LXXXI/490/2023 z 28.03.2023	zmian uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie: przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Rady Gminy Klucze na lata 2023-2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
29	LXXXII/491/2023 z 11.04.2023	zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku

		budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Klucze.	Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 14.04.2023r., poz. 2841 Uchwała wykonana.
30	LXXXII/492/2023 z 11.04.2023	zmiany uchwały nr XXIII/158/2020 Rady Gminy Klucze z dnia 16 kwietnia 2020r, w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w części dotyczącej załącznika do Uchwały pn. Regulamin świadczenia usług przez Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 14.04.2023r., poz. 2840 Uchwała wykonana.
31	LXXXII/493/2023 z 11.04.2023	wyrażenia zgody na ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej dz. Nr 120 położoną w Cieślinie wchodzącej w skład Gminnego Zasobu Nieruchomości Gminy Klucze.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
32	LXXXII/494/2023 z 11.04.2023	wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy na kolejny czas oznaczony 3 lat na rzecz dotychczasowych dzierżawców w trybie bezprzetargowym.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
33	LXXXII/495/2023 z 11.04.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 20.04.2023r., poz. 2905 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
34	LXXXIII/496/2023 z 28.04.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 04.05.2023r., poz. 3260 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
35	LXXXIII/497/2023 z 28.04.2023	zmiany uchwały nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Klucze na lata 2023-2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
36	LXXXIII/498/2023 z 28.04.2023	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Olkuskiego.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
37	LXXXIII/499/2023 z 28.04.2023	wyrażenia zgody na zawarcie międzygminnych porozumień dotyczących zapewnienia świadczenia usług w Środowiskowym Domu Samopomocy w Kluczach dla osób upośledzonych	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.

		umysłowo o niepełnosprawności typu B, osób ze spectrum autyzmu lub z niepełnosprawnością sprzężoną o niepełnosprawności typu D z terenu Gminy: Wolbrom, Olkusz, Bolesław, Trzyciąż, Żarnowiec, Skała, Sułoszowa przez Gminę Klucze.	
38	LXXXIII/500/2023 z 28.04.2023	Uchylenia uchwały Nr LXXXII/491/2023 z dnia 11 kwietnia 2023 roku w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Klucze	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 04.05.2023r., poz. 3259 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
39	LXXXIV/501/2023 z 24.05.2023	zmiany uchwały w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w przedszkolach prowadzonych przez Gminę Klucze.	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego z mocą obowiązującą od 1 września 2023r. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 29.05.2023r., poz. 3847 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
40	LXXXIV/502/2023 z 24.05.2023	wyrażenia zgody na zawarcie umowy dzierżawy na kolejny czas oznaczony 3 lat nieruchomości w Kluczach na rzecz dotychczasowych dzierżawców.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
41	LXXXIV/503/2023 z 24.05.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 29.05.2023r., poz. 3848 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
42	LXXXIV/504/2023 z 24.05.2023	zmiany uchwały nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Klucze na lata 2023-2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
43	LXXXIV/505/2023 z 24.05.2023	udzielenie pomocy finansowej dla Powiatu Olkuskiego.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
44	LXXXV/506/2023 z 16.06.2023	wotum zaufania dla Wójta Gminy Klucze za 2022 rok	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
45	LXXXV/507/2023 z 16.06.2023	zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Klucze sporządzonego na dzień 31.12.2022r. wraz ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu Gminy Klucze za 2022r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.

46	LXXXV/508/2023 z 16.06.2023	absolutorium dla Wójta Gminy Klucze za 2022 rok.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
47	LXXXV/509/2023 z 16.06.2023	zatwierdzenia skonsolidowanego bilansu Gminy Klucze za 2022 rok	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
48	LXXXV/510/2023 z 16.06.2023	powołania zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników.	Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy Klucze, a także zamieszczenia jej treści na stronie internetowej www.gmina-klucze.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
49	LXXXV/511/2023 z 16.06.2023	zmiany uchwały Rady Gminy Klucze Nr XIX/122/2019 z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie określenia zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu pobierania	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego z mocą obowiązującą od 1 lipca 2023r. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 23.06.2023r., poz. 4335 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
50	LXXXV/512/2023 z 16.06.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023 rok	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 23.06.2023r., poz. 4333 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
51	LXXXV/513/2023 z 16.06.2023	zmiany uchwały Nr LXXXIV/505/2023 Rady Gminy Klucze z dnia 24 maja 2023r. w sprawie: udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Olkuskiego	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
52	LXXXVI/514/2023 z 05.07.2023	uchwalenia Programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
53	LXXXVI/515/2023 z 05.07.2023	stwierdzenia, że ustalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze – część B nie naruszają ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
54	LXXXVI/516/2023 z 05.07.2023	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze -część B	

			Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 13.07.2023r., poz. 4943 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
55	LXXXVI/517/2023 z 05.07.2023	zmian uchwały budżetowej na 2023 r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 13.07.2023r., poz. 4944 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
56	LXXXVI/518/2023 z 05.07.2023	zmiany uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie: przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Klucze na lata 2023 - 2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
57	LXXXVII/519/2023 z 31.07.2023	trybu i sposobu powołania i odwołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego	Uchwała podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego i wchodzi w życie w terminie 14 dni od publikacji Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 07.08.2023r., poz. 5274 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
58	LXXXVII/520/2023 z 31.07.2023	sposobu określenia wymagań, jakiego powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych	Uchwała wchodzi w życie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 07.08.2023r., poz. 5273 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
59	LXXXVII/521/2023 z 31.07.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023 rok	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 07.08.2023r., poz. 5275 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
60	LXXXVII/522/2023 z 31.07.2023	zmiany uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie: przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Klucze na lata 2023 – 2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
61	LXXXVII/523/2023 z 31.07.2023	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Olkuskiego	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
62	LXXXVIII/524/2023 z 22.08.2023	zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 24.08.2023r., poz. 5481

63	LXXXIX/525/2023 z 31.08.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023 rok	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 05.09.2023r., poz. 5847 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
64	LXXXIX/526/2023 z 31.08.2023	Udzielenia dotacji celowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Kluczach	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
65	LXXXIX/527/2023 z 31.08.2023	Zaliczenia drogi- do kategorii dróg gminnych i ustalenia jej przebiegu	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 01.09.2023r., poz. 5750
66	XC/528/2023 z 12.09.2023	stwierdzenia, że ustalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze- część A i C nie naruszają ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
67	XC/529/2023 z 12.09.2023	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze- część A i C	Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 26.09.2023r., poz. 6246
68	XC/530/2023 z 12.09.2023	przyjęcia darowizny nieruchomości stanowiących działki nr 12/2, 13/2 i 13/5 położone w Bydlinie z przeznaczeniem do gminnego zasobu nieruchomości pod drogę ul. Góry Bydlińskie	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
69	XC/531/2023 z 12.09.2023	wyrażenia zgody na sprzedaż użytkownikowi wieczystemu w trybie bezprzetargowym nieruchomości stanowiącej działkę nr 27/8 położoną w Kluczach stanowiącej własność Gminy Klucze	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
70	XC/532/2023 z 12.09.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023 rok	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 21.09.2023r., poz. 6222 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
71	XC/533/2023 z 12.09.2023	zmiany uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie: przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Klucze na lata 2023 – 2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
72	XC/534/2023 z 12.09.2023	udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Olkuskiego	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

			Uchwała wykonana.
73	XC/535/2023 z 12.09.2023	zmiany uchwały Nr LXXXIV/505/2023 Rady Gminy Klucze z dnia 24 maja 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Olkuskiego	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
74	XC/536/2023 z 12.09.2023	udzielenia dotacji celowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Bydlinie	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
75	XC/537/2023 z 12.09.2023	udzielenia dotacji celowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Chechle	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
76	XC/538/2023 z 12.09.2023	udzielenia dotacji celowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Kluczach	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
77	XC/539/2023 z 12.09.2023	udzielenia dotacji celowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Kwaśniowie	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
78	XC/540/2023 z 12.09.2023	udzielenia dotacji celowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Rodakach	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
79	XC/541/2023 z 12.09.2023	udzielenia dotacji celowej dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Ryczówku	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
80	XC/542/2023 z 12.09.2023	ustalenia regulaminu głosowania w wyborach ławników do sądów powszechnych	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
81	XC/543/2023 z 12.09.2023	wyboru ławników do Sądów Powszechnych na kadencję 2024-2027	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
82	XCI/544/2023 z 29.09.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023 rok	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 09.10.2023r., poz. 6599 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
83	XCI/545/2023 z 29.09.2023	zmiany uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Klucze na lata 2023-2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
84	XCI/546/2023 z 29.09.2023	udzielenie pomocy rzeczowej dla Powiatowej Straży Pożarnej w Olkuszu.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
85	XCII/547/2023 z 12.10.2023	Przyjęcia Programu Usług Społecznych w Gminie Klucze nr 1/2023	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

			Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 17.10.2023r., poz. 6752 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
86	XCII/548/2023 z 12.10.2023	wyrażenia zgody na sprzedaż w trybie bezprzetargowym niezabudowanej nieruchomości stanowiącej działkę nr 2122/1 w Chechle wchodzącej w skład Gminnego Zasobu Nieruchomości Gminy Klucze.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
87	XCII/549/2023 z 12.10.2023	wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości stanowiącej działkę nr 1168 w Bydlinie.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
88	XCII/550/2023 z 12.10.2023	zmian uchwały budżetowej na 2023r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 23.10.2023r., poz. 6822 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
89	XCII/551/2023 z 12.10.2023	zmiany uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie: przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Klucze na lata 2023 – 2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
90	XCII/552/2023 z 12.10.2023	zmiana uchwały Nr XC/534/2023 Rady Gminy Klucze z dnia 12 września 2023 r w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Olkuskiego	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
91	XCII/553/2023 z 12.10.2023	udzielenie dotacji celowej współfinansowanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminie ewidencji zabytków dla Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Chechle	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
92	XCII/554/2023 z 12.10.2023	udzielenie dotacji celowej współfinansowanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminie ewidencji zabytków dla Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem św. Stanisława Biskupa Męczennika w Cieślinie	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
93	XCII/555/2023 z 12.10.2023	udzielenie dotacji celowej współfinansowanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na prace	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.

		konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminie ewidencji zabytków dla Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Św. Małgorzaty w Bydlinie	
94	XCII/556/2023 z 12.10.2023	udzielenie dotacji celowej współfinansowanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na pracę konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminie ewidencji zabytków dla Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Nieustającej Pomocy w Kluczach	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
95	XCIII/557/2023 z 13.11.2023	przyjęcia Programu Usług Społecznych w Gminie Klucze nr 2/2023	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 20.11.2023r., poz. 7486 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
96	XCIII/558/2023 z 13.11.2023	wyrażenia opinii o projekcie Audytu krajobrazowego dla Województwa Małopolskiego w zakresie obszaru dotyczącego Gminy Klucze	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
97	XCIII/559/2023 z 13.11.2023	przystąpienia do częściowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze- część B	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
98	XCIII/560/2023 z 13.11.2023	przyjęcia darowizny nieruchomości stanowiącej działkę nr 2969 położoną w Chechle z przeznaczeniem do gminnego zasobu nieruchomości Gminy Klucze pod drogę wewnętrzną	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
99	XCIII/561/2023 z 13.11.2023	przyjęcia darowizny nieruchomości położonych w Kwaśniowie Górnym do gminnego zasobu nieruchomości Gminy Klucze z przeznaczeniem pod drogę gminną	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
100	XCIII/562/2023 z 13.11.2023	utworzenia i nadania nazw ulicy w miejscowości Chechło	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 22.11.2023r., poz. 7567 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
101	XCIII/563/2023 z 13.11.2023	utworzenia i nadania nazw ulicy w miejscowości Chechło	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 22.11.2023r., poz. 7566

			Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
102	XCIII/564/2023 z 13.11.2023	utworzenia i nadania nazw ulicy w miejscowości Kolbark	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 22.11.2023r., poz. 7565 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
103	XCIII/565/2023 z 13.11.2023	utworzenia i nadania nazw ulicy w miejscowości Kolbark	Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 22.11.2023r., poz. 7564 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
104	XCIII/566/2023 z 13.11.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 22.11.2023r., poz. 7563 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
105	XCIII/567/2023 z 13.11.2023	zmiany uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie: przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Klucze na lata 2023-2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
106	XCIII/568/2023 z 13.11.2023	udzielenia dotacji celowej dla Małopolskiego Szpitala Chorób Płuc i Rehabilitacji im. Edmunda Wojtyły w Jaroszewcu	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
107	XCIV/569/2023 z 29.11.2023	ustalenia wieloletniego programu osłonowego „Posiłek w szkole w domu” na lata 2014-2028	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 05.12.2023r., poz. 8079 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
108	XCIV/570/2023 z 29.11.2023	podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 05.12.2023r., poz. 8080 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
109	XCIV/571/2023 z 29.11.2023	określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 05.12.2023r., poz. 8081 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
110	XCIV/572/2023 z 29.11.2023	zmiany uchwały Rady Gminy Klucze nr XIX/122/2029 z dnia 23.12.2029r. w sprawie określenia zasad przyznawania i	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

		odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu pobierania	Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 05.12.2023r., poz. 8091 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
111	XCIV/573/2023 z 29.11.2023	uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Klucze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - na rok 2024	Uchwała wchodzi w życie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 05.12.2023r., poz. 8092 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
112	XCIV/574/2023 z 29.11.2023	określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego Gminy Klucze w zakresie sprzyjania rozwojowi sportu	Uchwała wchodzi w życie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 05.12.2023r., poz. 8093 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
113	XCIV/575/2023 z 29.11.2023	określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na terenie Gminy Klucze	Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024r. po ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 05.12.2023r., poz. 8078 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
114	XCIV/576/2023 z 29.11.2023	zmian uchwały budżetowej na 2023r.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 05.12.2023r., poz. 8077 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
115	XCV/577/2023 z 19.12.2023	zmian uchwały budżetowej Gminy Klucze na 2023 rok	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu według zasad przewidzianych dla uchwał budżetowych Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 28.12.2023r., poz. 9190 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
116	XCV/578/2023 z 19.12.2023	zmiany uchwały Nr LXXVI/457/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie: przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Klucze na lata 2023 – 2033	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.
117	XCV/579/2023 z 19.12.2023	zmiany uchwały Nr LIV/412/10 Rady Gminy Klucze z dnia 14 października 2010 r. w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Uchwała wykonana.

118	XCV/580/2023 z 19.12.2023	Upoważnienia do załatwiania indywidualnych spraw w zakresie administracji publicznej.	Uchwała podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty publikacji. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 28.12.2023r., poz. 9379 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
119	XCV/581/2023 z 19.12.2023	określenia wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego.	Uchwała podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty publikacji. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 28.12.2023r., poz. 9189 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.
120	XCVI/582/2023 z 20.12.2023	wieloletniej prognozy finansowej Gminy Klucze na lata 2024-2034	Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku Uchwała wykonana.
121	XCVI/583/2023 z 20.12.2023	Uchwały budżetowej Gminy Klucze na rok 2024	Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego. Ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Mał. z 29.12.2023r., poz. 9342 Uchwała wykonana bez zastrzeżeń.

XII. Bezpieczeństwo w Gminie i ochrona przeciwpożarowa

Bezpieczeństwo w gminie

Komisariat Policji w Kluczach liczy łącznie 19 policjantów i 1,5 etatu cywilnego. W swojej strukturze nie posiada Zespołu Dyżurnych, a zgłaszane interwencje całodobowo przekazywane są do Komendy Powiatowej Policji w Olkuszu na stanowisko dowodzenia. Dyżurny komendy, zleca interwencję dla patrolu policji lub kieruje bezpośrednio do obsługi zdarzeń policjanta Zespołu Kryminalnego.

W godzinach od 6.00 do 22.00 komisariat jest otwarty dla petentów, natomiast od godziny 22.00 do 6.00 jest zamknięty i nadzorowany przez patrol Policji.

Wyniki prewencyjne za 2023 r:

- wylegitymowano 3237 osób
- zatrzymano 42 osób poszukiwanych przez Policję
- przeprowadzono 291 czynność w sprawach o wykroczenie
- zrealizowano 94 doprowadzeń osób zatrzymanych
- przeprowadzono 2698 wywiadów i ustaleń wśród mieszkańców gminy Klucze
- 123 interwencji domowych, gdzie w **28** przypadkach sporządzono „Niebieskie Karty”

W 2023 roku na terenie Gminy Klucze odnotowano 6 wypadków komunikacyjnych, 50 kolizji drogowych, 10 osób rannych, brak ofiar śmiertelnych.

W 2023 roku Policjanci Zespołu Kryminalnego przeprowadzili:

- 192 - postępowań przygotowawczych
- 240 czynność sprawdzających

Dokonali zajęcia mienia na poczet przyszłych kar w kwocie 56 100 zł.

W 2023 roku współpraca Komisariatu Policji w Kluczach z samorządem lokalnym układała się w sposób właściwy. Nie napotkano trudności w zakresie realizacji wspólnie podejmowanych działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa Gminy Klucze.

Współodpowiedzialność za bezpieczeństwo publiczne powoduje, że samorząd dostrzega potrzeby lokalnej Policji, a w szczególność współfinansowania niektórych przedsięwzięć w tym zakresie.

Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie Gminy Klucze działa 9 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym 3 należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, są to: OSP Bydlin, OSP Ryczówek, OSP Rodaki. W strukturach OSP z gminy Klucze zrzeszonych jest 351 członków czynnych, w tym mężczyzn 274 i 77

kobiet, 14 członków wspierających i 19 członków honorowych. W akcjach ratowniczo-gaśniczych może brać bezpośredni udział 146 strażaków, posiadających wymagane uprawnienia (szkolenia, ubezpieczenia, badania lekarskie).

Charakterystyka OSP z Gminy Klucze:

1. **OSP Bydlin** – liczy 59 strażaków, w tym 36 strażaków może brać udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, jednostka posiada budynek remizy, 2 samochody bojowe Ural i Volvo, 1 samochód do przewozu osób i sprzętu Ford Transit, 1 samochód oświetleniowy z agregatem prądotwórczym Żuk.
2. **OSP Ryczówek** - liczy 51 strażaków, w tym 21 strażaków może brać udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, jednostka posiada budynek remizy, 1 samochód bojowy Kamaz (zakupiony w 2018 roku).
3. **OSP Rodaki** - liczy 54 strażaków, w tym 22 strażaków może brać udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, jednostka posiada budynek remizy, średni samochód ratowniczo-gaśniczy Renault D16 (zakupiony w 2021 roku).
4. **OSP Bogucin** - liczy 15 strażaków, w tym 10 strażaków może brać udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, jednostka posiada budynek remizy, na wyposażeniu mają 1 samochód do przewozu ludzi i sprzętu Volkswagen Transporter.
5. **OSP Chechło** - liczy 29 strażaków, w tym 13 strażaków może brać udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, posiada budynek remizy, samochód bojowy Magirus.
6. **OSP Klucze** - liczy 55 strażaków, w tym 26 strażaków może brać udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, na wyposażeniu 1 samochód lekki Ford Transit (zakupiony w 2018r,) i 1 samochód pożarniczy średni Renault, (pozyskano go z PSP w 2021r.)
7. **OSP Kolbark** - liczy 20 strażaków, na wyposażeniu 1 samochód lekki Ford Transit z przyczepą Sprzęt strażacki będący na wyposażeniu OSP Kolbark: 1 motopompa Polonia PO-5, 2 piły spalinowe, pompa szlamowa, agregat prądotwórczy
8. **OSP Krzywopłoty** – liczy 29 strażaków, w tym 1 strażak może brać udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, mają 1 samochód lekki do przewozu ludzi Volkswagen Transporter
9. **OSP Kwaśniów** - liczy 39 strażaków, w tym 17 strażaków może brać udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, jednostka posiada samochód bojowy Ural, samochód lekki ratowniczo-gaśniczy Fuso Canter - zakupiony w 2022 roku, jednostka posiada budynek remizy.

W 2023 roku zakupiono sprzęt związany z gotowością bojową ochotniczych straży pożarnych: części zamienne do samochodów pożarniczych, paliwo, oleje, filtry, gaśnice i proszek gaśniczy, akumulatory do samochodów oraz do agregatu, części do pił strażackich, zakupiono wyposażenie osobiste i ochronne dla strażaków, zestaw do naprawy zaworów butli powietrznych oraz wymieniono węże pożarnicze, zakupiono ubrania strażackie, zakupiono węgiel do ogrzewania garaży użytkowanych przez OSP Bydlin, zakupiono niezbędne części do naprawy bieżącej w garażach strażackich.

W 2023 roku zmodernizowano pomieszczenie garażowe w strażnicy OSP Ryczówek na kwotę 84.977,96 zł (na ten cel otrzymano dofinansowanie w ramach działania „Małopolskie OSP 2023” z Województwa Małopolskiego w kwocie 23.000,00 zł, wydatki gminy Klucze: 61.977,96 zł).

Zakupiono ubrania specjalne Scanex SX4 3 częściowe z kurtką lekką (5 sztuk) oraz hełmy bojowe Heros-titan (7 sztuk) dla OSP Bydlin i OSP Kwaśniów na kwotę: 30.133,77 zł (tym dofinansowanie w ramach działania „Małopolskie OSP 2023” z Województwa Małopolskiego wyniosło: 15.000,00 zł, wydatki gminy Klucze: 15.133,77 zł).

Wymieniono bramę garażową (segmentową i rolowaną) w OSP Rodaki, kwota: 24.748,53 zł.

W 2023 roku udzielono dotacji celowej dla 6 OSP (OSP Bydlin, Rodaki, Ryczówek, Klucze, Chechło i Kwaśniów) oraz dla 2 młodzieżowych drużyn pożarniczych (MDP przy OSP Bydlin i MDP przy OSP Klucze) w związku z dofinansowaniem z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Olkuszu, realizowanym przy zapewnieniu środków z innych źródeł w wysokości uwarunkowanej wartością zadania, dofinansowanie przedstawia się następująco:

Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom, nazwa zadania:	Dotacja z Gminy Klucze 26.850,00	Dotacja z KP PSP Olkusz 34.316,00
„Zakup sprzętu i wyposażenia dla OSP Bydlin”	6.000,00	6.396,00
„Zakup sprzętu i wyposażenia dla OSP Ryczówek”	4.000,00	3.744,00
„Zakup sprzętu i wyposażenia dla OSP Rodaki”	4.000,00	3.132,00
„Zakup sprzętu i umundurowania dla MDP z OSP Bydlin”	2.000,00	2.520,00
„Zakup sprzętu i umundurowania dla MDP z OSP Klucze”	2.000,00	2.160,00
„Zakup wyposażenia osobistego i ochronnego dla OSP Chechło”	750,00	2.800,00
„Zakup sprzętu techniki specjalnej dla OSP Chechło”	1.000,00	2.584,00
„Zakup wyposażenia osobistego i ochronnego dla OSP Klucze”	3.000,00	4.480,00
„Zakup wyposażenia osobistego i ochronnego dla OSP Kwaśniów”	2.500,00	4.000,00
„Zakup sprzętu techniki specjalnej dla OSP Kwaśniów”	1.600,00	2.500,00

W 2023 roku dokonano przeglądów technicznych samochodów pożarniczych, kalibracji detektora gazu, przeglądów aparatów powietrznych, przeglądów urządzeń hydraulicznych, napraw samochodów, napraw pił spalinowych, dokonano wymiany i legalizacji gaśnic, wymieniono zbiornik na nieczystości ciekłe w remizie OSP Rodaki – Fundusz Sołecki.

Zakupiono energię, gaz i wodę na potrzeby jednostek OSP (ogrzewanie garaży) oraz zapłacono za internet w remizach. Dokonano konserwacji centralnego ogrzewania w budynkach OSP, dokonano przeglądów rocznych i pięcioletnich budynków remiz.

Zapłacono strażakom - konserwatorom sprzętu zgodnie z umowami (za zapewnienie sprawności i niezawodności pojazdów pożarniczych i sprzętu uwzględniając zalecenia producentów, dbanie o należyty stan techniczny pojazdów i sprzętu, wyjazdy do przeglądów technicznych, wymianę olejów i płynów, czystość i porządek samochodów pożarniczych, sprawdzenie stanu wyposażenia, utrzymanie i bieżąca konserwacja pojazdów, sprzętu strażackiego i budynków garażowych, tankowanie samochodów i rozliczanie kart paliwowych).

Ubezpieczono samochody i sprzęt pożarniczy oraz strażaków ratowników biorących udział w akcjach ratowniczych i szkoleniach.

Zapłacono za badania lekarskie i psychologiczne kierowców OSP i strażaków zgodnie z zawartą umową oraz wypłacono ekwiwalent za udział w akcjach i szkoleniach podstawowych i uzupełniających, (ekwiwalent dla strażaków wypłacany jest co kwartał zgodnie z załączonym wykazem wyjazdów do akcji dostarczonym z PSP w Olkuszu).

Działalność jednostek OSP poszerzona jest o propagowanie zagadnień ochrony przeciwpożarowej wśród dzieci i młodzieży. Strażacy z naszej gminy prowadzą zajęcia ppoż. dla szkół oraz przedszkoli z naszej gminy, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem wśród dzieci.

W okresie sprawozdawczym odnotowano znaczny spadek wyjazdów do pożarów i miejscowych zagrożeń, co związane było z łagodną zimą i większą świadomością społeczeństwa dotyczącą szkodliwości wypalania traw i nieużytków. Jednostki OSP z gminy Klucze uczestniczyły w działaniach ratowniczo – gaśniczych 170 razy, w tym 38 razy przy pożarach i 130 razy przy miejscowych zagrożeniach, dwa razy OSP wyjeżdżały do alarmów fałszywych.

Ilość wyjazdów w rozbiciu na poszczególne jednostki OSP przedstawiona jest w tabeli poniżej:

Lp.	OSP	Požary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	RAZEM
1.	Bydlin (KSRG)	7	34	0	41
2.	Ryczówek (KSRG)	7	28	0	35
3.	Rodaki (KSRG)	2	10	0	12
4.	Bogucin	0	0	0	0
5.	Chechło	3	7	0	10
6.	Klucze	9	42	1	52
7.	Kolbark	1	0	0	1
8.	Krzywopłaty	0	0	0	0
9.	Kwaśniów	9	9	1	19
	Razem	38	130	2	170

Zarządzanie kryzysowe i obrona cywilna

W 2023 roku odbywały się posiedzenia Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Kluczach, na których omawiano sprawy bieżące Gminy Klucze związane z zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańców gminy, jak również akcji zima (przygotowanie gminy do funkcjonowania w warunkach zimowych), spraw związanych z bezpieczeństwem dzieci w okresie wakacyjnym i zimowym, bezpieczeństwa osób bezdomnych i starszych, funkcjonowaniem placówek

oświatowych, Centrum Usług Społecznych, Policji i Ochotniczych Straży Pożarnych. Na spotkaniach omawiano również problem związany z powstawaniem deformacji terenu po zamknięciu kopalni ZGH Bolesław.

28 października 2023r. w Rodakach odbyły się ćwiczenia jednostek OSP z terenu gminy Klucze, w których wzięli udział także drhowie z Komendy Powiatowej PSP Olkusz oraz pracownicy Zarządzania Kryzysowego Urzędu Gminy Klucze. Przedmiotem szkolenia były techniki ratownicze związane z pomocą przy wypadkach samochodowych. Podczas ćwiczeń omawiano i realizowano czynności związane z zabezpieczeniem miejsca zdarzenia, uzyskaniem dostępu do osoby poszkodowanej, udzielaniem pierwszej pomocy, budową i stabilizacją pojazdu, usuwaniem drzwi i szyb z pojazdu, użyciem rozpieracza cylindrycznego i ramieniowego.

27 września 2023r. pracownicy Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Kluczach uczestniczyli w ćwiczeniach taktyczno-bojowych jednostek PSP, OSP i innych podmiotów ratowniczych na terenie zakładu Velvet Care w Kluczach.

W grudniu 2023r. pracownicy Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Kluczach uczestniczyli w powiatowym doskonalącym ćwiczeniu obronnym pk. „JESIEŃ 2023”.

XIII. Planowanie przestrzenne

W 2023 roku Gmina Klucze prowadziła prace nad zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, do której przystąpiono Uchwałą nr LXXV/448/2022 Rady Gminy Klucze z dnia 12 grudnia 2022r.

Zebrano wnioski do projektu Studium, sporządzony projekt studium przesłano do uzgodnień i opiniowania, po uzyskaniu niezbędnych uzgodnień i opinii w dniu 20.12.2023r. obwieszczeniem i ogłoszeniem, zamieszczonymi na stronie internetowej i BIPie UG Klucze, na tablicach ogłoszeń w miejscowościach oraz w prasie lokalnej, zawiadomiono o wyłożeniu projektu Studium do publicznego wglądu w terminie 02.01.2024r. – 23.01.2024r.

Zmiana Studium sporządzana jest w zakresie:

- realizacji zamierzeń Gminy Klucze - zmiana przeznaczenia terenu ZP (zieleń parkowa) na działce nr 1686/1 i nr 1686/2 przy szkole w Kluczach na tereny usług.
- wyznaczenia terenów budowlanych mieszkaniowych wraz z obsługującą je drogą publiczną w Bogucinie Dużym. Tereny budowlane zostaną wyznaczone w kierunku południowym, od już istniejących, w stronę Bogucina Małego – wniosek zbiorowy mieszkańców i wnioski indywidualne
- wyznaczenia terenów budowlanych na zabudowanych terenach rolnych np. ul. Kamyk w Cieślinie
- wyznaczenia terenów przemysłowych w Jaroszowcu – zwiększenie terenu przy Hucie, która ma plany rozbudowy i modernizacji. Nowe tereny przemysłowe na gruntach Lasów Państwowych
- dalszej, ewentualnej korekta systemu dróg
- wniosków zgłaszane przez mieszkańców.

W 2023r. zakończono prace nad zmianą:

- Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - część B - zainicjowaną Uchwałą Nr XXXIX/234/2021 Rady Gminy Klucze z dnia 9 lutego 2021 roku.

Po przeprowadzonej procedurze planistycznej, uzyskaniu niezbędnych uzgodnień i opinii, uzyskaniu zgody na przeznaczenie gruntów leśnych Skarbu Państwa na cele nieleśne od Ministra Środowiska i Klimatu, wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu, w dniu 5 lipca 2023r. Rada Gminy Klucze podjęła Uchwałą Nr LXXXVI/516/2023 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze – część B.

- Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - część A i C - zainicjowaną Uchwałą Nr XXXIX/235/2021 Rady Gminy Klucze z dnia 9 lutego 2021 roku.

Po przeprowadzonej procedurze planistycznej, uzyskaniu niezbędnych uzgodnień i opinii, dwukrotnym wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu, w dniu 12 września 2023r. Rada Gminy Klucze podjęła Uchwałą Nr XC/529/2023 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze – część A i C.

Gmina Klucze w 2023 r. przystąpiła:

- Uchwałą Nr LXXX/483/2023 Rady Gminy Klucze z dnia 14 marca 2023 roku w sprawie przystąpienia do częściowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze – część D2, D4, D5, D6, D7. – korekta planu po zastrzeżeniach Wojewody Małopolskiego,

- Uchwałą Nr LXXX/482/2023 Rady Gminy Klucze z dnia 14 marca 2023 roku w sprawie przystąpienia do częściowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Klucze w sołectwach Chechło i Klucze – obszar A i C – parking przy Róży Wiatrów na Pustyni Błędowskiej.

W dniu 20.12.2023r. obwieszczeniem i ogłoszeniem, zamieszczonymi na stronie internetowej i BIPie UG Klucze, na tablicach ogłoszeń w miejscowościach oraz w prasie lokalnej, zawiadomiono o wyłożeniu projektów ww. planów do publicznego wglądu w terminie 02.01.2024r. – 23.01.2024r.

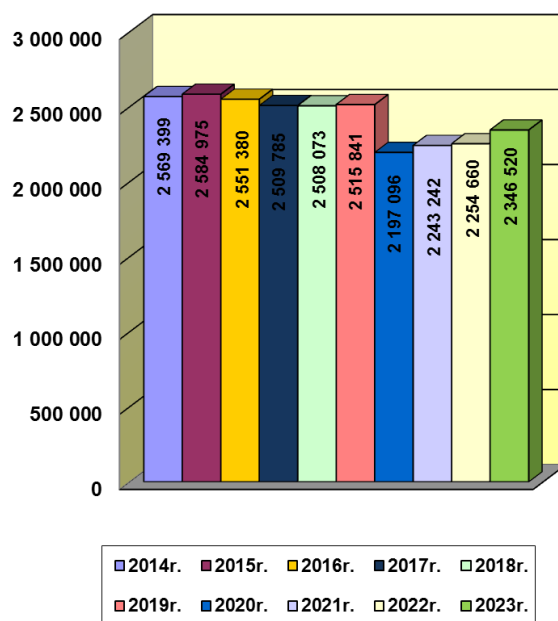
XIV. Lokalny transport zbiorowy

Związek Komunalny Gmin „Komunikacja Międzygminna” w Olkuszu został utworzony w 1998 roku w celu realizacji zadania publicznego: lokalny transport zbiorowy. Publicznym transportem zbiorowym jest powszechnie dostępny regularny przewóz osób wykonywany w określonych odstępach czasu i po określonych liniach komunikacyjnych lub sieci komunikacyjnej.

Zadaniem Związku jest wykonywanie zadań publicznych w zakresie lokalnego transportu zbiorowego na obszarze Gmin – członków Związku: Olkusz, Bolesław, Bukowno i Klucze. Oprócz komunikacji miejskiej na obszarze Związku funkcjonują również przewozy gminne wykonywane na podstawie zezwoleń wydanych przez Burmistrza Olkusza

W 2023 roku wykonana została praca przewozowa w ilości **2 346 520 km**. Zwiększenie pracy przewozowej w porównaniu do roku 2022 wynika z reorganizacji linii komunikacji miejskiej, wykonywania objazdów spowodowanych prowadzonymi robotami drogowymi oraz przywróceniem kursów popołudniowych i wieczornych w niedziele i święta. Zgodnie z obowiązującymi dwiema umowami całość pracy przewozowej wykonuje jeden operator, tj. Konsorcjum Autobusowe Transgór – PKS Południe – LZ Lazar, z liderem Transgór S.A.

Praca przewozowa w latach 2014-2023 (w km)

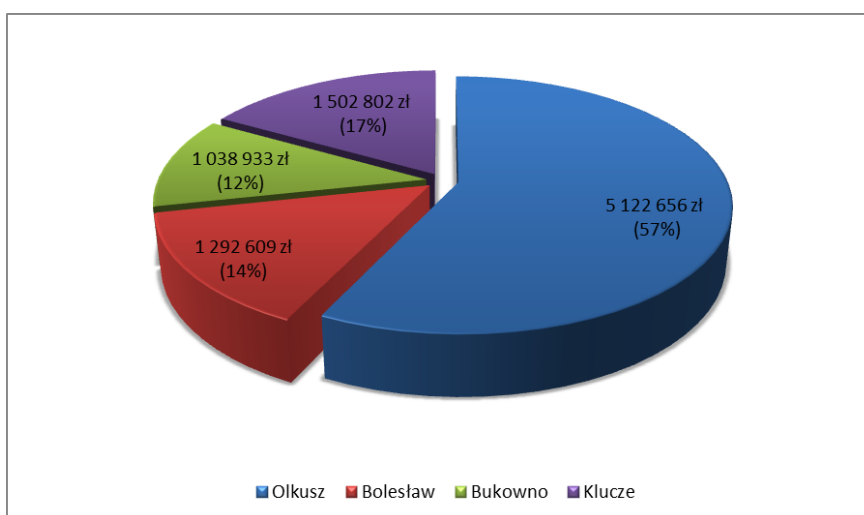
Komunikacja miejska organizowana przez Związek to przewóz o charakterze użyteczności publicznej. Dopłaty 4 gmin na rzecz Związku zaspokajają zbiorowe potrzeby mieszkańców każdej z tych gmin w zakresie lokalnego transportu zbiorowego.

Organizacja komunikacji miejskiej na terenie objętym działaniem Związku wymaga dotacji ze

strony gmin tworzących Związek. Wielkość dotacji zależy od przyjętej polityki cenowo – taryfowej (ulgi gminne), stosowanych marszrutyżacji i rozkładów jazdy oraz jakości świadczonych usług przewozowych. W końcowym efekcie każda z gmin w danym roku dopłaca na organizowanie komunikacji miejskiej kwotą zależną do ilości wozokilometrów zrealizowanych na jej terenie zgodnie z postanowieniami statutu Związku.

Finansowanie komunikacji miejskiej odbywa się według zasad przyjętych w statucie Związku. Zwiększenie pracy przewozowej na poszczególnych gminach w porównaniu do roku 2022 wynika z reorganizacji linii komunikacyjnych, z objazdów spowodowanych remontami dróg w poszczególnych Gminach oraz przywróceniem kursów popołudniowych i wieczornych w niedziele i święta. Zmniejszenie dopłat poszczególnych Gmin za pracę przewozową wykonaną na poszczególnych Gminach jest spowodowane wzrostem przychodu własnego Związku ze sprzedaży biletów co przełożyło się na obniżenie dopłat ze strony Gmin. Roczną waloryzacją stawki jednostkowej za wozokilometr spowodowała wzrost stawki o 0,25 zł netto na 1 wozokilometrze, a tym samym stawka jednostkowa za wozokilometr obowiązująca od 1 lipca 2023 r. wynosiła 6,14 zł netto. Wielkość dopłaty do wozokilometrów z poszczególnych gmin w 2023 r. przedstawia poniższy wykres:

Wielkość dopłat do pracy przewozowej z poszczególnych gmin w zł (%)

W roku 2023, nastąpiło wiele istotnych zmian w funkcjonowaniu Związku, przywrócono połączenia w godzinach popołudniowych w niedziele i święta, tak jak miało to miejsce przed COVID – 19, co skutkowało wzrostem realizowanych wozokilometrów, na szczęście wzrost kosztów wozokilometra, który nastąpił w miesiącu lipcu zamknął się kwotą 0,25 zł netto. Zestawienie tych dwóch czynników pozwoliło na zwiększenie atrakcyjności oferty ZKG „KM” bez nadmiernego obciążenia finansowego. Wskazany rok to również wprowadzenia nowej taryfy biletowej. Zamysłem jaki towarzyszył Zarządowi było skonstruowanie oferty, która zachęci naszych pasażerów do zakupu biletów miesięcznych i wzmocni ich przywiązanie do naszych usług. Założenie okazało się trafne co

widać w zmianach preferencji zakupu biletów, oraz w badanych napetnieniach poszczególnych kursów.

Niestety poprzedni rok mimo lekkiego wyhamowania inflacji przyniósł dalsze wzrosty cen paliwa oraz kosztów pracy co przełożyło się na opłacalność świadczonych na rzecz Związku usług przez naszego operatora czyli konsorcjum, którego liderem jest Transgór, który to skierował przeciw Związkowi pozew do sądu celem dochodzenia swoich roszczeń dotyczących zastosowanych klauzul waloryzacyjnych w umowie z 2019 r. Sprawa nie znalazła jeszcze swojego finału, jednak Związek stojąc na stanowisku, iż zapisy umowy są prawidłowe dbając o finanse publiczne broni swojego zdania. Okres sprawozdawczy to pierwszy od kilku lat czas kiedy nie obowiązywały już ograniczenia COVID-19.

Działanie Związku to nie tylko zmaganie się z trudnymi warunkami makroekonomicznymi, ale przede wszystkim dbałość o utrzymanie i poprawę jakości świadczonych usług, bieżące analizowanie potrzeb przewozowych i uatrakcyjnianie oferty. Wspomnieć tu należy o wdrożeniu nowej usługi zakupu przez telefon biletów - tak jednorazowych jak i okresowych, poprzez mobilną aplikację mPay, moBilet oraz SkyCash, pozwala to na zakup biletów nie tylko poprzez wskazane aplikacje, ale także bezpośrednio przez aplikacje bankowe.

W związku z przyznaniem promesy na dofinansowania z programu „Polski Ładu” – Związek ogłosił i rozstrzygnął przetarg na wykonanie nowoczesnej wiaty przystankowej na placu przy ul. Kościuszki w Olkuszu, która już w miesiącu kwietniu stanęła we wskazanym miejscu ciesząc oko naszych pasażerów.

Ogłoszono i rozstrzygnięto również przetarg na 40 szt. elektronicznych tablic przystankowych dynamicznej informacji pasażerskiej, które będą zainstalowane w najważniejszych lokalizacjach w centrach poszczególnych gmin – członków Związku. Umowa została zawarta ze spółką MpTechnology z siedzibą w Słupsku. Umowny termin realizacji zamówienia przypada na 30.06.2024 r.

Zarząd Związku chcąc sprostać oczekiwaniom stawianym przez wszystkich interesariuszy, w tym Włodarzy gmin tworzących ZKG „KM”, podejmuje działania zmierzające do nieustannego kontrolowania kosztów prowadzonej działalności, poszukuje oszczędności oraz innowacji umożliwiających optymalizację świadczonych usług, równocześnie stawiając za priorytet rozwój i unowocześnienie oferty. W związku z powyższym, wzmożono kontrole biletowe pasażerów, usprawniono działania windykacyjne poprzez skrócenie okresu na dokonanie wpłaty co skutkuje szybszym przekazywaniem nieopłaconych przejazdów bez biletowych do firmy windykacyjnej, która dokonuje odzyskiwania należności lub kieruje sprawę do E-sądu. Przyczynia się to do wzrostu wpływów z tytułu kar oraz wzmacnia świadomość nieuchronności kary wśród nieuczciwych pasażerów.

Rok 2023 to także zintensyfikowanie kontroli jakości świadczonych usług przez operatora, nocne kontrole czystości pojazdów, kontrole „tajemniczy klient”, wszystko to w celu podniesienia standardów świadczonych usług.

Dobrze działająca komunikacja to taka, która odpowiada oczekiwaniom mieszkańców, jest sprawna punktualna i nie budzi zbędnych kontrowersji. Zarząd podejmie również kroki wpływające na przyszłość działania związku, opracowano nową organizację ruchu dla terenu dawnego dworca

PKS, poprawiającą bezpieczeństwo podróżnych, a w przyszłości planuje się w przypadku ponownego uruchomienia środków pomocowych, utworzenie dworca komunikacji lokalnej na terenie placu przy ulicy Kościuszki.

Plany Związku nie zwalniają Zarządu z bieżącej kontroli wydatków oraz poszukiwania oszczędności, co dzieje się każdego dnia, a skutki tych działań widać w sprawozdaniu finansowym.

Optymalnym torem działania Związku jest zastosowanie synergii wynikającej z rozwoju oferty, pozyskiwania środków pomocowych oraz poszukiwania rozwiązań obniżających koszty bieżące. Przyjmując takie założenie możemy nieustannie działać dla dobra mieszkańców gmin, które tworzą Związek Komunalny Gmin „Komunikacja Międzygminna” w Olkuszu.

XV. Centrum Usług Społecznych.

W ramach struktury organizacyjnej Centrum wyodrębniono następujące zespoły:

- 1) Zespół organizowania usług społecznych,
- 2) Zespół ds. realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej,
- 3) Zespół organizowania społeczności lokalnej,
- 4) Zespół ds. administracji i świadczeń,
- 5) Zespół finansowo-kadrowy.

1. Zespół organizowania usług społecznych.

Zespół Organizowania Usług Społecznych zajmuje się organizacją i realizacją usług na terenie Gminy Klucze dla wszystkich mieszkańców bez względu na dochód.

Do podstawowych zadań i kompetencji Zespołu organizowania usług społecznych należy w szczególności:

- 1) Organizowanie usług społecznych realizowanych przez Centrum.
- 2) Prowadzenie na bieżąco rozeznania:
  - a) potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych,
  - b) potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie organizowania usług społecznych.
- 3) Podejmowanie działań w celu rozwijania oraz koordynacji lokalnego systemu usług społecznych, w tym nawiązywanie współpracy z organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej oraz osobami fizycznymi i prawnymi, wykonującymi usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1, na obszarze działania Centrum.
- 4) Opracowywanie standardów jakości usług społecznych określonych w programie usług społecznych, w przypadku braku określenia tych standardów w obowiązujących przepisach.
- 5) Przeprowadzanie rozpoznania indywidualnych potrzeb osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych określonych w programie usług społecznych lub określonych w odrębnych przepisach określających zasady przyznawania i udzielania usług społecznych.
- 6) Opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych i ich aktualizacja.
- 7) Monitorowanie realizacji indywidualnych planów usług społecznych.
- 8) Koordynowanie usług społecznych udzielanych w ramach indywidualnych planów usług społecznych.
- 9) Przeprowadzanie postępowań w ramach ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych.
- 10) Przeprowadzanie konkursów zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także w ramach innych ustaw.
- 11) Monitoring/kontrola zadań publicznych z zakresu zadań zleconych.

12) Opracowywanie projektów dokumentów strategicznych, w szczególności Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, lokalnych programów i programów realizacji zadań Centrum, we współpracy z pracownikami Centrum.

13) Współpraca z jednostkami Gminy, instytucjami i organizacjami w zakresie realizacji Programów ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

14) Prowadzenie sprawozdawczości związanej z realizacją strategii oraz programów i projektów realizowanych w Centrum.

15) Realizacja zadań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

16) Obsługa programu „Ogólnopolska Karta Seniora”.

17) Współdziałanie, wdrażanie i monitoring działań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

18) Współpraca z pracownikami Centrum Usług Społecznych w Kluczach.

19) Opracowanie, wdrażanie i realizacja zadań Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

20) Koordynacja i obsługa Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

21) Koordynacja wdrażania w życie zapisów Programu Polityki na rzecz Osób Starszych.

22) Koordynacja wdrażania w życie zapisów Programu Polityki na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami.

23) Współdziałanie w przygotowaniu raportu o stanie Gminy Klucze.

24) Przygotowanie umów związanych z bieżącą działalnością Centrum.

25) Wydawanie decyzji administracyjnych w przypadku odmowy zakwalifikowania do usługi społecznej.

Zespół Organizowania Usług Społecznych w 2023 r. przygotował:

- 49 umów,
- przeprowadził 34 zadania zleczone w trybie:
  - ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych,
  - ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, art.2 ust.1 pkt 1 ustawy PZP (poniżej 130 000,00 zł),
  - ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
  - ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  - ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie,
  - ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,

łącznie liczba uczestników usług (wraz z wydarzeniami towarzyszącymi) to ok. 1714 osób.

W ramach pracy Zespołu Organizowania Usług Społecznych zrealizowano następujące usługi społeczne:

1. Nazwa usługi: „Świadczenie usługi społecznej w zakresie rehabilitacji zdrowotnej i aktywizacji społeczno-zawodowej dla mieszkańców Gminy Klucze”.

Odbiorcy usługi: dorośli mieszkańcy Gminy Klucze, w tym osoby z niepełnosprawnościami.

Realizacja usługi polegała na: rehabilitacji ogólnousprawniającej grupowej, w ramach której oferowane były różnorodne ćwiczenia, w każdym sołectwie, w miejscu wskazanym przez mieszkańców, rehabilitacja w miejscu zamieszkania dla osób dorosłych, które wymagały natychmiastowego wsparcia na podstawie wskazania lekarskiego na rehabilitację zdrowotną prowadzone przez fizjoterapeutów w miejscu zamieszkania odbiorcy usługi. Natomiast aktywizacja społeczno-zawodowa dla dorosłych oferowała: doradztwo zawodowe, warsztaty kompetencji społecznych, szkolenie zawodowe i staże.

Okres realizacji: 27.10.2022 r. - 30.06.2023 r.

Liczba uczestników: 332 osoby,

Dotacja: 247 538,00 zł.

Wykonawca usługi: Spółdzielnia Socjalna „OPOKA”.

2. Nazwa usługi: „Wsparcie opiekuńcze dla mieszkańców Gminy Klucze do 18 r. ż z niepełnosprawnością lub zagrożonych niepełnosprawnością oraz wsparcie wytchnieniowe dla ich rodziców lub opiekunów”.

Odbiorcy usługi: dzieci od 2,5 r. ż do 18 r. ż. z niepełnosprawnością (posiadające orzeczenie o niepełnosprawności) lub zagrożone niepełnosprawnością (posiadające zaświadczenie lekarskie) oraz ich rodzice lub opiekunowie.

Realizacja usługi polegała na: udzieleniu wsparcia opiekuńczego w celu zmniejszenia wyłączenia społecznego rodzin, w których znajduje się osoba z niepełnosprawnością poprzez zapewnienie opieki i wychowania, pomocy w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, realizowanie różnorodnych form zajęć: zajęcia gastronomiczne, zajęcia plastyczno-manualne w tym ceramiczne, zajęcia sportowo ruchowe. Dodatkowo odbiorcom usługi zapewniono sesje w Grocie Solnej oraz zajęcia w Sali Doświadczania Świata.

Okres realizacji: 01.12.2022 r. - 31.03.2023 r.

Liczba uczestników: 46 osób.

Dotacja: 31 520,00 zł.

Wykonawca usługi: Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną Koło w Wolbromiu.

3. Nazwa usługi: „Grupa Wsparcia z Elementami Psychoterapii dla dzieci i Młodzieży z Gminy Klucze”.

Odbiorcy usługi: dzieci i młodzież z terenu Gminy Klucze w wieku 12-18 lat.

Realizacja usługi polegała na: prowadzeniu grupy wsparcia z elementami psychoterapii dla mieszkańców Gminy Klucze w wieku od 12 – 18 r. ż., w zakresie zapobiegania zachowaniom niepożądanym oraz konsultację z uczestnikami i ich rodzicami/opiekunami.

Okres realizacji: od 30.03.2023 r., do 30.09.2023 r.

Liczba uczestników: 9 osób.

Dotacja: 6 000,00 zł.

Wykonawca usługi: SELF Psychoterapia, Psychoedukacja Ewa Wlazło.

4. Nazwa usługi: Integracja społeczna i pobudzenie aktywności lokalnej.

Warsztaty świąteczne Wielkanocne i Jarmark Wielkanocny.

Odbiorcy usługi: Warsztaty Wielkanocne - dorośli mieszkańcy Gminy Klucze, Jarmark Wielkanocny – mieszkańcy Gminy Klucze.

Realizacja usługi: W ramach integracji i pobudzenia aktywności społecznej w Gminie Klucze dla mieszkańców zorganizowano warsztaty zdobienia świątecznych stroików Wielkanocnych oraz kwiatów z krepiny.

Działanie wspierające: Działaniem wspierającym było umożliwienie biorącym udział w warsztatach tj.: Kołom Gospodyń Wiejskim (z Chechła, Rodak, Klucz, Bogucina Dużego), oraz Warsztatom Terapii Zajęciowej z Klucz i Lgoty Wolbromskiej prezentacji wykonanych ozdób świątecznych. Mieszkańcy oraz przybyli goście mogli skosztować Wielkanocne specjały. Jarmark wprowadził przybyłych w klimat zbliżających się Świąt Wielkanocnych.

Okres realizacji:

- warsztaty Wielkanocne – stroiki Wielkanocne w dniu 16.03.2023 r.,
- warsztaty Wielkanocne - tworzenie kwiatów z krepiny w dniu 23.03.2023 r.
- Jarmark Wielkanocny w dniu 29.03.2023 r.

Liczba uczestników: 28 osób uczestników warsztatów, ok 300 osób na Jarmarku Wielkanocnym. Liczba osób trudna jest do ustalenia precyzyjnie, gdyż imprezy plenerowe nie wymagają ewidencjonowania osób.

Dotacja: 33 818,03 zł.

Wykonawca usługi: Centrum Usług Społecznych w Kluczach.

5. Nazwa usługi: „Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom, w tym dzieciom z niepełnosprawnościami w wieku od 6 r.ż. do 13 r.ż. w formie zajęć rekreacyjnych, rozwijających zainteresowania w okresie wakacyjnym”.

Odbiorcy usługi: dzieci w wieku od 6 - 13 lat.

Realizacja usługi polegała na: zorganizowaniu czasu wolnego dla dzieci w wieku od 6 r.ż. do 13 r.ż. Realizowano zajęcia stacjonarne w salach, hali sportowej, ogrodzie szkolnym i na orliku. Zorganizowano 8 wycieczek autokarowych i wycieczki piesze z poczęstunkiem dla uczestników.

Okres realizacji: 17.07.2023 r. - 11.08.2023 r.

Liczba uczestników: 113 osób.

Dotacja: 102 148,80 zł.

Wykonawca usługi: Stowarzyszenie Forum Oświatowe „Klucze”.

6. Nazwa usługi: „Krótkoterminowa terapia osób dorosłych i ich rodzin (z problemem uzależnienia i współuzależnienia) z terenu Gminy Klucze - edycja II.

Odbiorcy usługi: dorośli mieszkańcy Gminy Klucze.

Realizacja usługi polegała na: prowadzeniu terapii indywidualnej i grupowej dla osób/rodzin uzależnionych i współuzależnionych. Uczestnicy terapii uczyli się jak radzić sobie w kryzysowych

sytuacjach bez nałogowego zachowania, radzenia sobie z emocjami, rozpoznania mechanizmu funkcjonowania osoby współzależnionej.

Okres realizacji: 18.01.2023 r. – 31.07.2023 r.

Liczba uczestników: 33 osoby.

Dotacja: 99 000,00 zł.

Wykonawca usługi: Stowarzyszenie na Rzecz Nieustającego Rozwoju VAJRA.

7. Nazwa usługi: „Świadomy Ekonomicznie – Mieszkaniec Gminy Klucze”.

Odbiorcy usługi: dorośli mieszkańcy Gminy Klucze.

Realizacja usługi: Celem usługi było zwiększenie bezpieczeństwa społeczno-ekonomiczno-bankowego dorosłych mieszkańców Gminy Klucze oraz podniesienie świadomości w zakresie zawierania różnego rodzaju umów, w tym umów cywilno-prawnych, kredytowych, bankowych i ubezpieczeniowych. W ramach usługi uczestnicy mieli dostęp do edukacji ekonomicznej, poradnictwa i konsultacji dotyczących planowania swoich finansów oraz czytania różnego rodzaju umów, takich jak umowy kredytowe, ubezpieczeniowe i cywilno-prawne. Uczyli się również na co zwracać uwagę przy zakupie usług i produktów finansowych oraz jak unikać pułapek finansowych. Dodatkowo, uczestnicy mogli uzyskać porady na temat zapobiegania oszustwom i wyłudzeniom oraz ochrony swojego bezpieczeństwa finansowego. Spotkania odbywały się w każdym sołectwie Gminy Klucze, w Dziennym Domu Seniora „Pustynna Oaza” w Chechle, w Dziennym Domu Seniora „Złota Jesień” w Kluczach oraz w Środowiskowym Domu Samopomocy w Kolbarku.

Okres realizacji: 10.05.2023 r. - 30.09.2023 r.

Liczba uczestników: 178 osób.

Dotacja: 44 800,00 zł.

Wykonawca usługi: Fundacja Nad Horyzontem.

8. Nazwa usługi: „Szkolenie lokalnych liderów z zakresu pobudzania aktywności społecznej oraz szkolenie lokalnych liderów z zakresu animacji społecznej i samopomocy sąsiedzkiej”.

Odbiorcy usługi: pracownicy Centrum Usług Społecznych w Kluczach oraz dorośli mieszkańcy Gminy Klucze.

Realizacja usługi polegała na: zorganizowaniu 2 szkoleń w ramach usług pn.: „Szkolenie lokalnych liderów z zakresu pobudzania aktywności społecznej” oraz „Szkolenie lokalnych liderów z zakresu animacji społecznej i samopomocy sąsiedzkiej”, mające na celu przygotowanie mieszkańców chcących uczestniczyć i jednocześnie współpracować przy powstawaniu Centrum Aktywności Lokalnej.

Okres realizacji: 21.09.2023 r. i 25.09.2023 r.

Liczba uczestników: 18 osób.

Dotacja: 5 656,00 zł.

Wykonawca usługi: Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych – Pani Joanna Czarnik, Forum Animatorów Społecznych – Pan Jacek Gralczyk.

9. Nazwa usługi: „Terapia indywidualna dla pełnoletnich osób uzależnionych lub współzależnionych” w ramach realizacji Programu Usług Społecznych (PUS) nr 1/2023

Odbiorcy usługi: dorośli mieszkańcy Gminy Klucze.

Realizacja usługi polegała na: prowadzeniu terapii indywidualnej dla pełnoletnich osób uzależnionych lub współuzależnionych. Uczestnicy terapii uczyli się jak radzić sobie w kryzysowych sytuacjach bez nałogowego zachowania, radzenia sobie z emocjami, rozpoznania mechanizmu funkcjonowania osoby współuzależnionej. Z terapii mogły skorzystać pełnoletnie osoby zamieszkujące na terenie Gminy Klucze, które zgłosiły potrzebę wsparcia w tym zakresie. Dzięki tej usłudze uczestnicy otrzymali profesjonalne wsparcie terapeutyczne w zakresie radzenia sobie z problemem uzależnienia lub współuzależnienia. Realizacja terapii krótkoterminowej znacząco podniosła świadomość jej uczestników i pomogła w zrozumieniu im swoich problemów, a także pozwoliła na zwiększenie motywacji do działania oraz pomogła lepiej radzić sobie w życiu codziennym.

Okres realizacji: 02.11.2023 r. -28.12.2023 r.

Liczba uczestników: 7 osób.

Środki własne: 11 700,00 zł

Wykonawca usługi: Stowarzyszenie na Rzecz Nieustającego Rozwoju VAJRA.

10. Nazwa usługi: Warsztaty Bożonarodzeniowe.

Odbiorcy usługi: mieszkańcy Gminy Klucze.

Realizacja usługi polegała na: zorganizowaniu dla mieszkańców Gminy Klucze warsztatów Bożonarodzeniowych.

Warsztaty odbywały się w trzech terminach.

W dniach 30.11.2023 r. oraz 04.12.2023 r. odbywały się „Twórcze warsztaty z tworzenia ozdób choinkowych i dekoracji na świąteczny stół „w formie warsztatów profilaktyczno-plastycznych dla mieszkańców Gminy Klucze celem zagospodarowania czasu wolnego zgodnie z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Klucze na lata 2022- 2025. Uczestnicy wykonywali anioły oraz skrzaty ze sznurka. Materiał na warsztaty został podarowany przez lokalnego producenta sznurków Pana Szczepana Grzanekę reprezentującego spółkę Linmarket Non Profit Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z Kwaśniowa Górnego.

W dniu 05.12.2023 r. w ramach integracji społecznej i pobudzenia aktywności lokalnej odbyły się „Twórcze warsztaty z tworzenia ozdób choinkowych i dekoracji na świąteczny stół„. Zajęcia realizowane były jako usługa społeczna w ramach realizacji Programu Usług Społecznych w Gminie Klucze nr 2/2023.

Warsztaty odbyły się w dwóch grupach.

Na jednych warsztatach uczestnicy przygotowali ręcznie robione kartki świąteczne oraz ozdoby świąteczne wykonane metodą decoupage. Druga grupa uczestników przygotowała ozdoby świąteczne: anioły oraz skrzaty ze sznurka.

Warsztaty były doskonałą okazją do wspólnego spędzenia czasu, rozwijania kreatywności i zdobywania nowych umiejętności.

Okres realizacji: I termin 30.11.2023 r., II termin 04.12.2023 r. III termin 05.12.2023 r.

Liczba uczestników:

-, „Twórcze warsztaty z tworzenia ozdób choinkowych i dekoracji na świąteczny stół” w formie warsztatów profilaktyczno-plastycznych dla mieszkańców Gminy Klucze celem zagospodarowania czasu wolnego – 31 osób. Koszt realizacji ww. warsztatów wyniósł: 773,00 zł – środki własne.

-, „Twórcze warsztaty z tworzenia ozdób choinkowych i dekoracji na świąteczny stół” w ramach integracji społecznej i pobudzenia aktywności lokalnej - 28 osób. Koszt realizacji ww. warsztatów wyniósł: 8 705,68 zł - środki własne.

Wykonawca usługi: Centrum Usług Społecznych w Kluczach.

11. Nazwa usługi: Jarmark Bożonarodzeniowy

Odbiorcy usługi: mieszkańcy Gminy Klucze.

Realizacja usługi polegała na: zorganizowaniu dla wszystkich mieszkańców Gminy Klucze Jarmarku Bożonarodzeniowego. W tym roku mieszkańcy mogli cieszyć się uczestnictwem w Jarmarku aż przez 3 dni: 8, 10 i 15 grudnia. W zakupionych w ubiegłym roku domkach, lokalni wykonawcy zaprezentowali zarówno wyroby kulinarne domowe ciasta, miody, nalewki, mieszanki ziołowe jak również wyroby z rękodzieła, ozdoby choinkowe, dekoracje i świąteczne upominki. Jednocześnie podczas wydarzenia mieszkańcy Gminy Klucze mieli możliwość zakupu świątecznych upominków jak również skosztować świątecznego poczęstunku serwowanego w formie pasztecików, barszczu czerwonego czy piernika. Wydarzenie było również okazją do wręczenia wszystkim obecnym dzieciom prezentu Mikołajkowego.

Podczas wydarzenia mieszkańcy mieli przyjemność wysłuchać laureatów II Gminnego Konkursu Piosenki Świątecznej, zorganizowanego przez Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach w dniu 12 grudnia 2023 r. Na koniec wydarzenia Wójt Gminy Klucze-Pan Norbert Bień wraz z organizatorami wydarzenia złożyli mieszkańcom oraz gościom świąteczne życzenia.

Okres realizacji: 08.12.2023 r. 10.12.2023 r. 15.12.2023 r.

Liczba uczestników: ok 300 osób. Liczba osób trudna jest do ustalenia precyzyjnie, gdyż imprezy plenerowe nie wymagają ewidencjonowania osób.

Środki własne: 10 239,91 zł

Wykonawca usługi: Centrum Usług Społecznych w Kluczach. Partner Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach.

Ponadto Zespół Organizowania Usług Społecznych realizuje następujące usługi społeczne finansowane ze środków funduszy norweskich i środków krajowych, Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Projekt „Otwórz oczy, nie daj się przemocy!”

Projekt „Otwórz oczy, nie daj się przemocy!” był realizowany przez Centrum Usług Społecznych w Kluczach od 01 stycznia 2023r. w ramach Programu Sprawiedliwość, finansowanego ze środków funduszy norweskich i środków krajowych.

Beneficjentami końcowymi projektu były rodziny/osoby z terenu Gminy Klucze, zagrożone zjawiskiem przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych (65+), osób

niepełnosprawnych (dorosłych oraz dzieci) oraz ich opiekunów. Bezpośrednią grupą docelową były osoby działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Klucze m.in. pracownicy Komisariatu Policji w Kluczach, pracownicy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy Szkół Podstawowych i Przedszkoli, pracownicy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/ członkowie grup roboczych oraz pracownicy Centrum Usług Społecznych.

Głównym celem projektu było stworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmniejszenie skali przemocy domowej, zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla rodzin/osób zagrożonych bądź doznających przemocy w rodzinie w tym osób niepełnosprawnych oraz starszych (65+) oraz wzrost świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy.

Dnia 20 stycznia 2023 r. w Domu Kultury „Hutnik” w Jaroszowcu, zorganizowano pierwsze wydarzenie w ramach projektu „Otwórz oczy, nie daj się przemocy!”. W trakcie tego wydarzenia prezentowane były scenki związane z tematem przemocy, które miały za zadanie uświadomienie i uwrażliwienie społeczeństwa w tym aspekcie.

W ramach naszych działań zorganizowano 38 spotkań edukacyjno-promocyjno-informacyjnych we wszystkich sołectwach, szkołach, przedszkolach oraz Domach Seniora z terenu naszej Gminy, których głównym celem było zwiększenie świadomości związanej ze zjawiskiem przemocy, a także rozwijanie umiejętności komunikacyjnych. Z uwagi na obszar wiejski, w którym temat przemocy jest tematem tabu, działania musiały być realizowane w terenie, aby dotrzeć z informacją i edukacją do osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie. Poprzez działania i kontakt bezpośredni zbudowaliśmy zaufanie i odpowiednią komunikację z osobami doznającymi przemocy, a także uświadomiliśmy mieszkańców, że nie należy poddawać się przemocy oraz należy korzystać z dostępnego wsparcia.

Spotkania w szkołach były wzbogacane o odpowiednie prezentacje, bajki, rozmowy z uczniami i nauczycielami. Dodatkowo spotkaniom w szkołach towarzyszyło autorskie przedstawienie „Jesteśmy wśród Was”, w wykonaniu instruktorów oraz uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Lgocie Wolbromskiej. Scenka idealnie wpisywała się w nasz projekt, bowiem ukazywała problemy współczesnego świata: brak empatii, tolerancji oraz przemoc. Unaoczniała również jak ciągła gonitwa za dobrem materialnym pozbawia ludzi wartości ponadczasowych, jakimi są szacunek dla drugiego człowieka, jego akceptacja i godność.

Uczestnicy projektu przez cały czas jego trwania, mogli korzystać z poradnictwa trzech specjalistów: prawnika, psychologa i pracownika socjalnego.

Wsparcie psychologiczne obejmowało szereg działań zmierzających do odzyskania równowagi psychofizycznej. Dodatkowo wsparcie to polegało na wyjaśnieniu i omówieniu samej przemocy i mechanizmów jej działania.

Grupą docelową pracownika socjalnego były osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością oraz ich rodziny. Rezultatem poradnictwa specjalistycznego było udzielenie wsparcia oraz pomocy na wielu płaszczyznach, umiejętność czerpania z własnych zasobów, uzyskanie poczucia własnej sprawczości, podniesienie samooceny, urealnienie własnej sytuacji oraz wgląd we własne emocje.

Psychoterapia – w ramach naszych działań utworzyliśmy grupy psychoterapeutyczne w formie zajęć grupowych. Rezultatem psychoterapii było podniesienie poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy, wzrost poczucia własnej wartości, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć oraz poznanie mechanizmów działania ofiary i sprawcy. Okres realizacji: marzec 2023-marzec 2024

Dodatkowo w ramach wsparcia psychoterapeutycznego zrealizowane zostały „Warsztaty grupowe skutecznego pomagania w zakresie przeciwdziałania przemocy dla osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym konsultacje indywidualne w ramach projektu „Otwórz oczy, nie daj się przemocy”. Z konsultacji indywidualnych skorzystało 6 osób, w okresie 29.09-08.12.2023.

Socjoterapia indywidualna miała na celu poprawę trudnej sytuacji poprzez utrwalenie specyficznych wzorców funkcjonowania i reagowania na działania osoby stosującej przemoc. Grupą docelową były osoby starsze (65+) i osoby z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Rezultatem jest uświadomienie, że dotychczasowe sposoby radzenia sobie z przemocą osoby bliskiej były nieskuteczne i hamowały rozwój osobisty. Terapia pomogła odkryć na nowo jakie potrzeby ma osoba doznająca przemocy i jak powinna je realizować. Okres realizacji: kwiecień 2023-marzec 2024

W dniu 18 czerwca 2023 r. Centrum Usług Społecznych w Kluczach zorganizowało „Piknik Letni”, który pozwolił nam na dotarcie do niemal ok. 500 osób. Jego głównym celem było zwrócenie uwagi na problem przemocy, wzrost świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy i zapoznanie jak największej grupy mieszkańców z projektem „Otwórz oczy, nie daj się przemocy”.

Chcąc dotrzeć do jak najszerszego grona osób, oprócz klasycznej kampanii informacyjno-edukacyjno-promocyjnej zorganizowaliśmy szereg dodatkowych atrakcji m.in. pokaz samoobrony, fitness grupowy, wspólne odtańczenie belgijki czy kącik plastyczny, w którym rodziny mogły stworzyć swoje prace i przedstawić wizję „Szczęśliwej rodziny”. Osoby, które chciały wyrazić swój sprzeciw wobec wszelkich form przemocy, mogły odbić ręce, pomalowane na niebiesko, na wielkiej kartce papieru. Symboliczny wyraz miało też wypuszczenie w powietrze niebieskich balonów, bowiem kolor ten nawiązuje do Niebieskiej Linii i Niebieskiej Karty.

Od lipca do września 2023 r. 16 osób skorzystało z Terapii za pomocą dzikiej przyrody. Wsparciem objęte zostały osoby starsze i/lub z niepełnosprawnością oraz dzieci i młodzież z niepełnosprawnością, a także opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych.

Terapia za pomocą dzikiej przyrody bazowała głównie na oddziaływaniach poprzez grupę, kiedy to w sytuacjach kontaktu z naturą następuje wyrwanie się z kontekstu problemowego. Metoda ta

pozwała w znacznym stopniu przyspieszyć proces zmian i tym samym skrócić czas terapii. Głównym założeniem jest to, że natura sama w sobie ułatwia i wzmacnia procesy wewnątrz i między psychologiczne, które mogą prowadzić do zwiększenia odporności psychicznej a także zmniejszenia problemów zdrowotnych i behawioralnych.

Dzięki tej terapii uczestnicy odzyskali wewnętrzną równowagę oraz poczucie spełnienia. Terapia dziką przyrodą nie tylko poprawiła ich samopoczucie, ale także stworzyła doskonałą okazję do integracji społecznej i wymiany doświadczeń między uczestnikami. Każda osoba wniosła coś wyjątkowego do grupy, co przyczyniło się do stworzenia silnych więzi i wzajemnego wsparcia.

Korzyści z terapii dzikiej przyrody to m.in. złagodzenie stresu, poprawa nastroju i poczucia własnej wartości, rozwój umiejętności radzenia sobie w relacjach międzyludzkich, rozwój tożsamości. Poznanie przyrody i jej obserwacja uczą pewnego rodzaju pokory, szacunku, budzi poczucie wdzięczności i zachwytu. Kontakt z naturą kształtuje postawy empatyczne i sprawia, że chętniej angażujemy się społecznie, może skłaniać do altruizmu i uwrażliwiać na piękno.

17 listopada 2023r. zorganizowaliśmy spotkanie integracyjne dla uczestników projektu „Otwórz oczy, nie daj się przemocy” połączone z możliwością wspólnego delektowania się sztuką podczas „Wielkiej Gali Wiedeńskiej z Operetką i Humorem”. Dzięki temu spotkaniu mieliśmy szansę do lepszego poznania się z uczestnikami, rozmów, podzielenia doświadczeniami i jednocześnie podsumowania niemal roku działania naszego projektu. Spotkanie przypomniało nam również jak ważne są relacje międzyludzkie.

Natomiast jednym z ważniejszych naszych działań było zorganizowanie 1 grudnia 2023 r. konkursu o wymownym tytule „Bez przemocy życie jest fajne – zapamiętaj to dokładnie”. Było to wydarzenie, które początkowo miało kończyć nasz udział w projekcie i dlatego zależało nam na zorganizowaniu wydarzenia, w formie kampanii społecznej, która pozwoliłoby na dotarcie do jak najszerszego grona mieszkańców naszej Gminy, tak, aby jak największa grupa osób mogła dowiedzieć się jakie działania podjęliśmy w celu przeciwdziałania przemocy.

Głównym celem konkursu było zwiększenie świadomości mieszkańców naszej gminy na temat problemu przemocy oraz promowanie idei przeciwdziałania przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć. Dodatkowo, konkurs miał na celu propagowanie właściwych zachowań społecznych opartych na wzajemnym szacunku i życzliwości oraz uświadamianie możliwości rozwiązania problemowych sytuacji bez uciekania się do przemocy.

Nasze wydarzenie nie tylko skupiło uwagę na problemie przemocy, ale także stanowiło moment refleksji i mobilizacji społecznej, zachęcając do budowania atmosfery pełnej zrozumienia, szacunku i wsparcia między ludźmi.

Łącznie na konkurs wpłynęły 22 prace literackie oraz 65 prac plastycznych.

Liczba uczestników, którzy skorzystali z pomocy:

Socjoterapia- 22 osoby,

Terapia dziką przyrodą -16 osób,

Psychoterapia -12 osób,

Poradnictwo prawnika - 39 osób (dane na 31.12.2023 r.),

Poradnictwo psychologa -28 osób (dane na 31.12.2023 r.),

Poradnictwo pracownika socjalnego-69 osób (dane na 31.12.2023 r.),

Spotkanie integracyjne połączone z udziałem w Wielkiej Gali Wiedeńskiej z operetką i humorem – 65 osób

Konkurs literacko-plastyczny „Bez przemocy życie jest fajne, zapamiętaj to dokładnie” – 87 prac.

Niezwykle istotnym aspektem było również wzmocnienie wiedzy i umiejętności pracowników działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które będą wykorzystywane w dalszej pracy z osobami zarówno doświadczającymi przemocy jak również tymi, które są szczególnie na to zjawisko narażone.

Osoby działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie mogły skorzystać m.in. z następujących szkoleń:

- Kurs samoobrony dla pracowników Daty: 12.05.2023 r., 11.05.2023 r. i 19.10.2023 r.

Liczba pracowników działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którzy skorzystali z pomocy:

- Kurs samoobrony – 23 osoby

- „Budowanie spójnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej na mocy znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” – 40 osób

- „Prawne i praktyczne aspekty stosowania procedury „Niebieskie Karty” po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej” – 26 osób

- „Praktyczne stosowanie procedury „Niebieskie Karty” po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wg nowego rozporządzenia” – 27 osób

- Superwizja dla pracowników socjalnych – 9 osób

- „Przemoc w miejscu pracy – mobbing, dyskryminacja, zachowania niezgodne z zasadami współżycia społecznego” - 28 osób

- Szkolenie - Moc Wsparcia „Jak skutecznie pracować z osobą doznającą przemocy” - 15 osób,

Zorganizowane szkolenia będą mieć wartość dodaną długofalową, ponieważ osoby, które na ten moment zwiększą wiedzę na temat przemocy będą inaczej reagowały na takie działania w przyszłości.

Okres realizacji: 01.01.2023 r. – 31.03.2024 r.

Liczba uczestników: 291 osób (w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.):

Dotacja: 240 954,74 zł

Wykonawca usługi: Centrum Usług Społecznych w Kluczach.

Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej- edycja 2023”

Świadczenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej dla mieszkańców Gminy Klucze świadczone na zasadach zgodnych z Programem MRiPS „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 finansowanego ze środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego.

Cel Programu: Celem Programu było zwiększenie szans osób z niepełnosprawnością na prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia. Z Programu mogły skorzystać osoby zamieszkałe na terenie Gminy Klucze tj.:

- dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności: znacznym, umiarkowanym traktowane na równi do wyżej wymienionych.

Usługi polegały w szczególności na pomocy asystenta w:

- wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego,
- wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca,
- załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych,
- korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa),
- zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej.

W 2023 r. z usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością skorzystały:

- dzieci do 16 roku życia – 4 osoby – zrealizowano łącznie 1181 godzin wsparcia,
- osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności sprzężonej – 7 osób – zrealizowano łącznie 3360 godzin wsparcia,
- osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 31 osób – zrealizowano łącznie 9 698 godzin wsparcia,
- osoby o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – 16 osób zrealizowano łącznie 4 996,5 godzin wsparcia,

W ramach całego programu zrealizowano łącznie 19 235,5 godziny wsparcia dla 58 mieszkańców Gminy Klucze.

Okres realizacji: 30.03.2023 r.-31.12.2023 r.

Dotacja: 813 889,17 zł.

Wykonawca usługi: Spółdzielnia Socjalna „OPOKA”.

Program „Opieka wytchnieniowa- edycja 2023

Centrum Usług Społecznych w Kluczach po raz kolejny realizowało program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 finansowanego z Funduszu Solidarnościowego.

Program adresowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, którzy wymagają czasowego odciążenia w sprawowaniu opieki nad osobą zależną.

Centrum realizuje to zadanie w dwóch formach, pierwsza jako pobyt dzienny w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnościami oraz w miejscu wskazanym przez uczestnika, druga w formie pobytu całodobowego. Usługa kierowana jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także osobami o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi by odciążyć ich poprzez wsparcie w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki tej formie usługi osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponują czasem, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Okres realizacji: 29.03.2023 r.- 31.12.2023 r.

Liczba uczestników:

- Opieka wytchnieniowa dzienna – 9 osób objętych wsparciem – łącznie 1920 godzin wsparcia.
- Opieka wytchnieniowa całodobowa – 7 osób objętych wsparciem.

Dotacja:

- Opieka wytchnieniowa dzienna – 77 249,89 zł.
- Opieka wytchnieniowa całodobowa – 73 226,47 zł.

Wykonawca usługi: Spółdzielnia Socjalna „OPOKA”.

Zakup samochodu.

W październiku 2023 r. w ramach Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III w obszarze „D” dofinansowano zakup nowego samochodu dostosowanego do przewożenia osób z niepełnosprawnościami. Zakup nowo nabytego pojazdu po części sfinansował Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w wysokości 120 000,00 zł. Centrum w ramach wkładu własnego wydatkowało kwotę w wysokości 139 900,00 zł. Całkowita wartość zakupu pojazdu wyniosła: 259 900,00 zł.

Pojazd jest przystosowany do obsługi osób starszych i z niepełnosprawnościami. Bardzo ważnym elementem wyposażenia samochodu jest specjalnie wmontowana winda, zapewniająca bezpieczeństwo wjazdu i wyjazdu z samochodu osób przebywających na wózkach inwalidzkich. Jednocześnie posiada odpowiednią wysokość wnętrza, a wmontowanie progu ułatwiającego wejście i zejście z pojazdu pozwala na swobodniejsze i bezpieczniejsze poruszanie się w nim również osób wymagających takiego rodzaju wsparcia.

Realizacja Programu „Korpus Wsparcia Seniorów – 2023 MODUŁ I”

Centrum Usług Społecznych w Kluczach w 2023 r. realizowało program „Korpus Wsparcia Seniorów” - 2023 MODUŁ I finansowany ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego.

Program był skierowany do osób w wieku 65 lat i więcej, zamieszkujących na terenie Gminy Klucze, mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

W ramach MODUŁU I została zapewniona usługa wsparcia społecznego poprzez kontakt z drugim człowiekiem, zainteresowanie, możliwość podzielenia się codziennymi sprawami jak również pomoc przy załatwianiu czynności dnia codziennego tj. dostarczeniu zakupów do domu, umożliwienie dojazdu do lekarza, urzędu lub innych w zależności od wskazanych przez seniorów potrzeb.

Koszt realizacji MODUŁU I: 11 600,00 zł, środki własne: 2 320,00 zł, dotacja 9 280,00 zł

- liczba usług: 31 usług.

- liczba wolontariuszy: 1 osoba,

- forma pomocy: zapewnienie wsparcia seniorom mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe, lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Wykonawca usługi: Centrum Usług Społecznych.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty dużym rodzinom zapewnia dostęp do rekreacji obniżając koszty codziennego życia. Karta została wprowadzona ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (z późn. zm.).

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, czyli rodziny, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Karta przysługuje niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio natomiast dzieci z tych rodzin do 18 roku życia lub do ukończenia nauki (maksymalnie do osiągnięcia 25 lat). Wyjątkiem są dzieci powyżej 18. roku życia z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym lub znacznym - one mogą korzystać z KDR przez okres ważności orzeczenia. Dotyczy to także rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Warunki te należy spełniać w chwili składania wniosku.

Okres realizacji: 01.01.2023 r. - 31.12.2023 r.

Liczba złożonych wniosków: 130 wniosków,
Liczba przyznanych kart tradycyjnych: 284 kart,
Liczba kart elektronicznych: 286 kart,
Koszt obsługi: 2 363,00 zł
Wykonawca usługi: Centrum Usług Społecznych.

Karta Seniora

Program Gmina Przyjazna Seniorom - Ogólnopolska Karta Seniora jest skierowany do mieszkańców gminy Klucze powyżej 60 roku życia, jego celem jest zapewnienie dodatkowego wsparcia dla seniorów. Posiadacze Ogólnopolskiej Karty Seniora mogą korzystać z ofert, ulg, zniżek i promocji, które są przygotowane dla nich przez instytucje oraz firmy. Wykaz partnerów OKS dostępny jest na stronie ww.glosseniora.pl, znajdują się tam m.in. przychodnie rehabilitacyjne, restauracje, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki wypoczynkowe, kina i wiele innych. Wystarczy okazać Kartę Seniora w punktach wskazanych przez partnerów projektu, aby otrzymać zniżkę.

Okres realizacji: 01.01.2023 r. - 31.12.2023 r.

Liczba wydanych kart: 84 szt.

Koszt: 3 000,00 zł

Wykonawca usługi: Centrum Usług Społecznych

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Klucze na 2023 rok.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 w tym: różnych form i możliwości rozwiązywania problemów z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, szczególnie wśród młodzieży oraz prowadzenie szeroko zakrojonej działalności profilaktycznej w tym zakresie. Podstawowym zadaniem i głównym celem Komisji jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania oraz zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych, nie jest skierowane wyłącznie do osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, ale także skupia się na całej lokalnej społeczności. Dlatego też przedmiotem działań na rzecz zdrowia publicznego w ramach działań profilaktycznych powinna być nie tylko grupa osób nadużywających alkoholu, ale także osób młodszych, które dopiero zaczną stawać przed wyborami dotyczącymi ilości i częstotliwości picia. Problem alkoholowy jest jednym z wielu problemów społecznych i zdrowotnych.

Opracowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii odnosi się również do problemów, jakie niosą inne uzależnienia

spowodowane np. paleniem papierosów, używaniem narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnieniem spowodowanym spędzaniem przez dzieci i młodzież zbyt wiele czasu przed komputerem.

Powyższe problemy wyznaczają główne kierunki działań, z określeniem celów i sposobu ich osiągnięcia przez samorząd gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych. Adresami Programu są: mieszkańcy Gminy Klucze, a w szczególności dzieci i młodzież.

GKRPA realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, do których należy:

1. Inicjowanie, współpraca przy opracowaniu, opiniowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami rady gminy w sprawie liczby punktów sprzedaży oraz zasad ich usytuowania.
3. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
4. Prowadzenie rozmów z członkami rodzin osoby uzależnionej od alkoholu, zmierzających do podejmowania przez nich leczenia współuzależnienia.

Tabela nr 1

Lp.	Temat zadania	Liczba
1	Posiedzenia pełnego składu Komisji,	13
2	Posiedzenia Komisji ds. prowadzenia rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi od alkoholu i współuzależnionymi,	20
3	Uruchomienie procedury leczenia odwykowego,	36
4	Skierowanie na badanie specjalistyczne do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego,	27

5	Przesłanie wniosków z kompletem dokumentów do Sądu Rejonowego w Olkuszu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego.	26
---	---	----

Źródło: opracowanie własne Centrum.

Działania w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Klucze na 2023 rok.

- prowadzenie działań w obszarze aktywności fizycznej w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy Klucze, służących zapobieganiu powstawania problemów alkoholowych w środowisku lokalnym,
- organizacja i przeprowadzenie zajęć dla dzieci z terenu Gminy Klucze pn.: ferie na sportowo, wakacje,
- organizacja i finansowanie szkolenia dla członków GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- realizacja warsztatów profilaktycznych dla uczniów i szkoleń dla rodziców i nauczycieli szkół podstawowych z terenu Gminy Klucze,
- zakup nagród, artykułów żywnościowych, książek, sprzętu sportowego dla dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach artystycznych, zawodach, turniejach, rajdach, piknikach i festynach sportowo-profilaktycznych,
- zakup, dostawa i montaż urządzeń sprawnościowych na terenie Gminy Klucze,
- realizacja spektakli terapeutyczno – wychowawczych dla uczniów i nauczycieli szkół podstawowych i przedszkoli z terenu Gminy Klucze,
- zorganizowanie przewozu i zakwaterowania dla dzieci podczas zajęć i wypoczynków sportowo-profilaktycznych,
- opłaty sądowe w związku ze złożonymi wnioskami o leczenie odwykowe,
- udział w Małopolskim Forum Pełnomocników ds. Uzależnień.

Okres realizacji: 01.01.2023 r. - 31.12.2023 r.

Koszt: 271 529,32 zł

Wykonawca usługi: Centrum Usług Społecznych.

Monitoring „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2032”

Dokumentem określającym działania lokalnej polityki społecznej Gminy Klucze jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Klucze. Zgodnie z treścią art. 17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. 901 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy

społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Klucze na lata 2022-2032 wyszczególnia cele strategiczne rozwoju Gminy w kontekście pomocy społecznej. W oparciu o zidentyfikowane w trakcie analizy danych zastanych oraz badań terenowych, sformułowano następujący cel główny oraz 3 cele strategiczne.

Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy poprzez zwiększenie dostępu do usług społecznych.

Cel strategiczny 1: Wzmocnienie systemu wsparcia rodziny z uwzględnieniem warunków do rozwoju rodzin oraz rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego z życiem rodzinnym.

Cel strategiczny 2: Poprawa dostępu do usług społecznych z zakresu profilaktyki, ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego oraz rehabilitacji.

Cel strategiczny 3: Zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców Gminy Klucze.

Do każdego celu strategicznego w ramach dokumentu przyporządkowano kierunki działań umożliwiające realizację założeń dokumentu.

Strategia obejmuje całe spectrum działań na rzecz wszystkich mieszkańców Gminy Klucze w szczególności dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz wsparcie rodziców, dzieci i młodzieży w budowaniu wzajemnych relacji, rozwoju oraz stawianiu czoła wyzwaniom na różnych etapach życia.

Wizyty Studyjne

W ubiegłym 2023 roku pracownicy Centrum mieli możliwość uczestniczenia w wizytach studyjnych organizowanych w nowopowstałych Centrach Usług Społecznych na terenie Małopolski.

Każda wizyta była wyjątkowym wydarzeniem, stwarzającym możliwości wymiany dotychczasowych doświadczeń związanych z przekształceniem Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych. Podczas takich spotkań przedstawiciele poszczególnych Centrum prezentowali usługi jakie są realizowane na terenie ich miejscowości. Poznajemy wówczas usługi, które niejednokrotnie są dla nas innowacyjne, a jednocześnie stwarzają szanse i możliwość realizacji tych usług w przyszłości na terenie naszej Gminy Klucze.

Bardzo ważnym elementem spotkań jest udział przedstawicieli Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej (ROPS) w Krakowie, którzy zawsze służą pomocą i stale wspierają pracowników Centrum w realizacji zamierzonych celów, poprzez stwarzanie możliwości wzięcia udziału w organizowanych szkoleniach, konferencjach czy seminariach.

Poniżej przedstawiono zdjęcia z wizyt studyjnych zorganizowanych w Centrach Usług Społecznych na terenie Małopolski.

2. Zespół organizowania społeczności lokalnej

Zespół organizowania społeczności lokalnej odpowiedzialny jest za budowanie potencjału społeczności lokalnej, inspirowanie działań w zakresie społeczno-kulturowym i ich koordynację.

Najważniejszą zasadą pracy organizatora społeczności lokalnej było realizowanie działań na rzecz społeczności przy zaangażowaniu mieszkańców i miejscowych zasobów, a także wchodzenie w bezpośrednie interakcje z mieszkańcami Gminy Klucze, co pozwoliło na poznanie aktywnych uczestników życia społecznego oraz instytucji/organizacji gotowych do zaangażowania w planowane działania. Działania te miały na celu wypracowanie stałej relacji społecznej, budowanie szerokiej sieci współdziałania ukierunkowanego na zmianę.

Do zadań Zespołu Organizowania Społeczności Lokalnej należały w szczególności:

- Analizowanie i diagnozowanie zjawisk społecznych i gospodarczych występujących na obszarze Gminy;
- Opracowywanie i nadzór nad publikacją odpowiednich materiałów informacyjnych i promujących: ulotek, plakatów, broszur oraz ich dystrybucja wśród społeczności lokalnej i ich przedstawicieli;
- Prowadzenie strony internetowej oraz profilu w mediach społecznościowych Centrum Usług Społecznych, a także udział w tworzeniu nowo powstającej strony www;
- Organizowanie i udział w wydarzeniach specjalnych, takich jak festyny, spotkania, konkursy, spektakle profilaktyczne, imprezy sportowo-rekreacyjne i integracyjne;
- Nawiązanie i utrzymywanie dobrych relacji ze społecznością lokalną oraz kluczowymi podmiotami i organizacjami pozarządowymi;
- Wzmacnianie i rozwijanie potencjału klubów sportowych;
- Wspieranie aktywności Kół Gospodyń Wiejskich i Ochotniczych Straży Pożarnych

Zadania zrealizowane w 2023r. przez Zespół Organizowania Społeczności Lokalnej:

Spotkania organizacyjne ze społecznością lokalną w 15 sołectwach Gminy Klucze, mające na celu pobudzenie aktywności i wspieranie rozwoju lokalnego poprzez wzmocnienie wpływu mieszkańców i organizacji na realizację długofalowych planów działania. Organizowanie cyklicznych spotkań pozwoliło na określenie bieżących problemów i potrzeb, a także ułatwiło realizację planowanych wydarzeń

Spotkania organizacyjne Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego i Gminnej Rady Sportu w Kluczach mające na celu wzmocnienie współpracy z NGO oraz wspieranie harmonijnego rozwoju organizacji pozarządowych i grup nieformalnych

Partnerstwo przy organizacji „Ferii na sportowo” dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Klucze. Ferie na sportowo zostały zrealizowane dzięki współpracy Centrum ze Stowarzyszeniem Forum Oświatowe w Kluczach, co pozwoliło na stworzenie dzieciom warunków do ciekawego i aktywnego spędzania wolnego czasu podczas ferii zimowych. Zajęcia odbywały się w terminie 30 stycznia – 10 lutego 2023r.

Partnerstwo przy organizacji „Sprintem do Maratonu” - dnia sportu dla dzieci z przedszkoli z terenu Gminy Klucze.

Partnerstwo przy organizacji „EKO-Akcji- Sprzątanie Świata”, której organizatorem był Komitet Społeczny „POMAGAMY”. W akcję zaangażowało się wielu mieszkańców, wśród których byli przedstawiciele ochotniczych straży pożarnych, sołtysi, przedstawiciele kół gospodyń wiejskich oraz członkowie stowarzyszeń i uczniowie szkół. Celem tej akcji było podjęcie inicjatyw, które wpłyną na środowisko naturalne i pozwolą na posprzątanie naszej Gminy

Współorganizacja warsztatów świątecznych oraz „Kiermaszu Wielkanocnego” i „Jarmarku Bożonarodzeniowego” dla mieszkańców Gminy Klucze, mające na celu integrację społeczną i pobudzanie aktywności lokalnej. W cały proces pobudzenia aktywności lokalnej zaangażowani byli również przedstawiciele lokalnych Kół Gospodyń Wiejskich, Ochotniczej Straży Pożarnej, GOK. Celem naszych działań było podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji i zwyczajów świątecznych, rozbudzanie twórczej inwencji, a także integracja międzypokoleniowa

Partnerstwo przy organizacji turniejów i zawodów sportowych

Partnerstwo przy organizacji imprezy plenerowej dla lokalnej społeczności Gminy Klucze pn. „Sobótka”

Partnerstwo przy organizacji pieszych rajdów organizowanych przez PTTK im. Zbigniewa Czapnika w Kluczach

Partnerstwo przy organizacji festynów i pikników rodzinnych dla dzieci, młodzieży i lokalnej społeczności z terenu Gminy Klucze

Partnerstwo przy organizacji „Wakacji 2023” - zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Klucze

Partnerstwo przy organizacji Dożynek Gminnych

Partnerstwo przy organizacji „JUROMANII 2023” - wydarzenia kulturalno-sportowego promującego obszar Jury Krakowsko-Częstochowskiej

Organizacja szkoleń dla lokalnych liderów z zakresu pobudzania aktywności społecznej oraz z zakresu animacji społecznej i samopomocy sąsiedzkiej, które miały na celu przygotowanie mieszkańców do współpracy przy powstawaniu Centrum Aktywności Lokalnej

Wdrożenie Planu organizowania społeczności lokalnej niosło za sobą różne ryzyka, które wynikały z wielu przyczyn. Najważniejszą z nich była niechęć, a także napotkanie oporu przed zmianą zarówno mieszkańców, jak i przedstawicieli instytucji i organizacji, a także brak otwartości na nowe rozwiązania. Dlatego w trakcie naszych działań przyjęliśmy metodę „małych kroków”, która angażuje może i mniejszą liczbę mieszkańców, ale jednocześnie pokazuje pozostałym, jakie efekty są w stanie wypracować. Z tego też powodu dział organizowania społeczności lokalnej cały czas jest ukierunkowany na wyłonienie lokalnych liderów i wolontariuszy, których działania będą mogły mieć charakter zarówno akcyjny jak i stały. Jednocześnie przy pomocy znajomych oraz sąsiadów, będą oni mogli realizować własne pomysły, a także pomogą rozwiązywać problemy i konflikty wśród swojej społeczności.

3. Zespół ds. realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej

POLITYKA SPOŁECZNA

Pomocą społeczną administruje Centrum Usług Społecznych w Kluczach (Centrum) z siedzibą w Kluczach przy ul. Zawierciańskiej 16.

Wsparciem w ramach systemu pomocy społecznej objęto (świadzczeniami bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę i źródło finansowania) 469 rodzin, w których żyło 846 osób, przy czym z pomocy finansowej skorzystało 305 rodzin (liczba osób w rodzinach 499).

1. Świadczenia pieniężne

Do świadczeń pieniężnych, realizowanych przez Centrum w 2023r. przyznanych decyzją należało:

- a) **Zasiłek stały**- tą formę pomocy przyznano i wypłacono 70 osobom, posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym lub znacznym, na łączną kwotę 446 218 zł wypłacono ogółem 706 świadczeń
- b) **Zasiłek okresowy** – przyznano 189 rodzinom, wydatkowano kwotę 374 639 zł. Zasiłki okresowe przyznano głównie z powodu bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności.
Wypłacono 1 380 świadczeń.
- c) **Zasiłek celowy oraz specjalny zasiłek celowy** – tą formą pomocy objęto 200 rodzin. Wypłacono świadczenia na łączną kwotę 135 246,00 zł. Zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe przyznawane były głównie z przeznaczeniem na zakup lekarstw, odzieży, opału, żywności, środków czystości.
- d) **Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego** – objęto 0 rodzinę na kwotę 0,00 zł.

2. Świadczenia niepieniężne - do świadczeń niepieniężnych zalicza się m.in.:

- usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- kierowanie do domów pomocy społecznej oraz ponoszenie zastępczo kosztów pobytu w tych domach,
- posiłek,

- opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych,
- sprawianie pogrzebu,
- schronienie
- prace socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne.

Usługi opiekuńcze – w roku 2023 (zgodnie z uchwałą nr XIX/122/2019 Rady Gminy Klucze z dnia 31.12.2019 r. (ze zm.) w sprawie określenia zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu pobierania) usługi świadczone były przez Spółdzielnię Socjalną „OPOKA” (zadanie zlecone przez Centrum) – objętych było – w różnym okresie i wymiarze – 82 osoby. Zrealizowano 16 417 godzin usług opiekuńczych, a wydatki Gminy Klucze z tego tytułu wyniosły 738 310,00 zł.

W roku 2023 nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych jako zadania własnego gminy. Zrealizowano natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie jako zadanie zlecone z administracji rządowej (finansowane w całości z budżetu państwa). Tą formą pomocy objęta była 1 osoba, zrealizowano 600 godzin usług, a wydatkowano kwotę 73 500 zł.

Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt w Domach Pomocy Społecznej (DPS)

W roku 2023 w domach pomocy społecznej (DPS), przebywało 15 osób, a wydatki w tym zakresie wyniosły 631 716 zł.

Program rządowy „Posiłek w szkole i w domu”.

W roku 2023 zgodnie z:

- uchwałą nr III/19/2018 Rady Gminy Klucze z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego Programu Ośłonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
  - uchwałą nr LXXVIII/469/2023 Rady Gminy Klucze z dnia 9 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
  - uchwałą nr LXXVIII/470/2023 Rady Gminy Klucze z dnia 9 stycznia 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
- ogółem pomocą w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 objęto 161 mieszkańców Gminy Klucze.

Osoby objęte programem skorzystały w 2023 roku z następujących form wsparcia:

- dożywianie dzieci i uczniów w przedszkolach i szkołach w postaci jednego gorącego posiłku - 77 dzieci, koszt 68 942,00 zł
  - dożywianie osób dorosłych – 84 osoby, koszt: 231 263,00 zł
- Koszt ogólny zadania wyniósł 300 205,00 zł

Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nakłada na gminę obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały. W roku 2023 Centrum opłacało składki zdrowotne za 63 osobom pobierających zasiłek stały, na kwotę 38 417 zł. Dodatkowo opłacano składkę 25 osobom – uczestnikom zajęć Centrum Integracji Społecznej na łączną kwotę 10 807,00 zł.

Dzienny Dom Seniora „Pustynna Oaza” w Chechle

Centrum w roku 2023 r. utrzymywało trwałość realizacji projektu realizowanego w okresie od 01.07.2020 do 31.12.2022 w ten sposób, że od stycznia 2022 r. do grudnia 2023 r. zapewniało 25 miejsc świadczonych usług - zgodnie z umową nr RPMP.09.02.03-12-0481/19-00 o dofinansowanie projektu „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 9. Region spójny społecznie, Działanie 9.2 Usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.3 Usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa – SPR z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Liczba miejsc – 25. Liczba osób objętych wsparciem: 34 osób.

Gmina Klucze otrzymała dotację celową w wysokości 102 000,00 zł na zapewnienie funkcjonowania ośrodka wsparcia dla osób starszych w ramach konkursu ofert "Senior" Edycja 2023 r.

Środki wydatkowane:

Środki własne: 230 387,78 zł,

Dotacja: 100 640,00 zł,

Całkowita kwota z realizacji zadania: 331 027,78 zł.

Środowiskowy Dom Samopomocy

W roku 2023 zadanie na terenie Gminy Klucze realizowało Stowarzyszenie Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „KLUCZ” prowadząc Środowiskowy Dom Samopomocy w Kolbarku. Miejsc dotowanych 35, liczba osób korzystających 51 oraz Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Wolbromiu. Miejsc dotowanych 20, liczba osób korzystających 21.

Sprawianie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz uchwałą nr XL/271/05 Rady Gminy Klucze z dnia 19 stycznia 2005 r. w sprawie określenia zasad organizowania pogrzebu przez Gminę Klucze, Centrum było zobowiązane do sprawiania pogrzebu osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie naszej gminy, nie posiadającym osób zobowiązanych do ich pochowania lub gdy osoby zobowiązane nie posiadają możliwości w tym zakresie. W 2023 roku sprawiono 2 pogrzeby (w tym 1 osoby bezdomne). Łączny koszt: 7 789,00 zł.

Schronienie

Centrum realizuje tą formę pomocy poprzez udzielenie tymczasowego schronienia w placówkach schroniska dla osób bezdomnych prowadzonego przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach. Z tej formy pomocy skorzystało 12 osób (liczba świadczeń 85) na łączną kwotę 108 135,00 zł

Zadanie to jest regulowane przez zapisy ustawowe oraz zapisy uchwały nr XV/112/2019 Rady Gminy Klucze z dnia 31 października 2019 roku w sprawie ustalenie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Wynagrodzenie należne opiekunowi

Centrum wypłacało wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd: liczba osób 3, liczba świadczeń: 38, kwota świadczeń: 15 418,00 zł.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa Podprogram 2021 Plus

Centrum wydało 148 skierowań do otrzymania żywności.

Zadanie zlecone. Nazwa zadania: Obsługa dystrybucji żywności w Gminie Klucze w 2023r.” Wykonawcą usługi było Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach. Kwota dotacji: 10 000,00 zł.

Asystent rodziny

W roku 2023: 19 rodzin) liczba dzieci w rodzinach 31) z Gminy Klucze przeżywających trudności, postanowieniem sądu albo na wniosek pracownika socjalnego współpracowało z asystentem rodziny.

Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa 2023 r.

Jednorazowe świadczenie 300 zł – wypłacono dla 8 osób na łączną kwotę 2 400,00 zł
Opłacenie obiadów i wyżywienia w placówkach szkolnych dla dzieci: 16 osób łączna kwota 8 636,30 zł

Zasiłek okresowy 5 rodzin łączna kwota pomocy: 5080,00 zł
Opłacenie składek zdrowotnych (CIS) 6 osób łączna kwota: 2 458,98 zł

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W roku 2023 Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbył 4 spotkania (raz na kwartał).

Liczba funkcjonujących w 2023 r. grup roboczych 55, liczba spotkań grup roboczych 226.

Liczba prowadzonych procedur NK, które przeszły z roku 2022 i poprzednich 10.

Liczba założonych NK w 2023 roku 45 (z czego 35 przez funkcjonariuszy KP Klucze, 2 przez przedstawicieli Oświaty, 7 przez pracownika socjalnego CUS, 1 -inne osoby).

Łączna liczba w 2023 roku rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty to 55.

W roku 2023 r. zakończono prowadzenie 29 procedur (20 procedur z powodu ustania przemocy uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie, zrealizowanie planu pomocy; 9 procedur z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań).

PIK- w 2023 roku udzielono 93 osobom wsparcia w formie poradnictwa z czego: 73 osobom poradnictwo prawne, 20 osobom poradnictwo psychologiczne.

4. Zespół ds. administracji i świadczeń.

W 2023 roku Zespół ds. administracji i świadczeń w Centrum Usług Społecznych w Kluczach realizował:

1. Zadania wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych.

Zgodnie z art. 9a ww. ustawy, wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy. W 2023 roku z tej formy pomocy skorzystało 57 rodzin, w tym 4 rodziny pochodzenia ukraińskiego. Zostało złożonych 99 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Wypłacono 561 świadczeń na łączną kwotę 176 264,81 zł, z czego:

- w zasobie gminnym: 114 świadczeń na kwotę 30 982,75 zł,
- w zasobie spółdzielczym: 422 świadczenia na kwotę 142 012,50 zł,
- w zasobie wspólnot mieszkaniowych: 25 świadczeń na kwotę 3 269,56 zł.

Wydano 3 decyzje odmawiające przyznania tej formy pomocy.

2. Wypłatę świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty.

Ten rodzaj wsparcia realizowany był w 2023 roku w postaci stypendiów szkolnych. Pomoc została skierowana do 17 rodzin. Stypendia szkolne w łącznej wysokości 31 579,35 zł zostały wypłacone poprzez refundację poniesionych wydatków na podstawie przedłożonych faktur, rachunków, itp. Ze stypendium szkolnego skorzystało 33 uczniów z terenu Gminy Klucze.

W 2023 roku nie wpłynął żaden wniosek o wypłatę świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym od obywateli Ukrainy przebywających na terenie Gminy Klucze w wyniku konfliktu zbrojnego w tym kraju.

3. Zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2023 roku realizacja zadań na terenie Gminy Klucze wyglądała następująco:

- wydatki na świadczenia rodzinne: 4 306 088,24 zł
- wydatki na fundusz alimentacyjny: 298 579,02 zł
- składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: 487 537,62 zł
- składki na ubezpieczenie zdrowotne: 97 344,15 zł
- koszty obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego: 133 240,25 zł.

Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne: 586

Liczba osób uprawnionych do świadczeń rodzinnych: 1279

Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego: 40

Liczba osób uprawnionych do funduszu alimentacyjnego: 57

Wydane zostały 24 zaświadczenia. Do obsługi zadań zatrudnionych było 2 pracowników.

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy również obywatele tego państwa, zamieszkujący na terenie Gminy Klucze, otrzymali wsparcie w ramach realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych. W 2023 roku świadczenia rodzinne pobrało 18 rodzin ukraińskich. Wydatki przeznaczone na ten cel wyniosły 102 415,25 zł, koszty obsługi zadania – 326,44 zł.

4. Zadania ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W 2023 roku 5 osób z terenu Gminy Klucze było uprawnionych do otrzymania świadczenia wychowawczego. Wypłacono 91 świadczeń na kwotę 47 100,00 zł. Koszty obsługi zadania wyniosły 2 000,00 zł.

5. Zadania wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2023 roku w ramach realizacji zadania objęto wsparciem 3 rodziny z terenu Gminy Klucze. Zostały wypłacone 3 jednorazowe świadczenia na łączną kwotę 12 000,00 zł.

6. Dodatki osłonowe na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym. Ustawa o dodatku osłonowym weszła w życie 4 stycznia 2022 roku. Zgodnie z ustawą wnioski o wypłatę dodatku należało złożyć w terminie do dnia 31 października 2022 roku. W 2023 roku w Gminie Klucze dodatek osłonowy został wypłacony 1 gospodarstwu domowemu w wysokości 694,14 zł. Nie zostały poniesione koszty obsługi zadania.

7. Dodatki węglowe na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym.

O dodatek węglowy mógł ubiegać się wnioskodawca, w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Wnioski o wypłatę dodatku węglowego należało złożyć w terminie do dnia 30 listopada 2022 roku. W 2023 roku w Gminie Klucze zostały zrealizowane 133 wnioski o wypłatę dodatku węglowego. Łączna kwota środków finansowych przeznaczonych na wypłatę świadczeń wyniosła 399 000,00 zł, koszty obsługi związane z realizacją zadania stanowiły 7 980,00 zł.

8. Dodatki dla gospodarstw domowych na podstawie ustawy z dnia 15 września 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.

Dodatek dla gospodarstw domowych przysługiwał gospodarstwom domowym w przypadku, gdy główne źródło ciepła, zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, stanowił:

- 1) kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo
- 2) kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo
- 3) kocioł olejowy.

Wnioski o wypłatę świadczenia należało złożyć w terminie do dnia 30 listopada 2022 roku. W 2023 roku w Gminie Klucze zostały wypłacone 3 świadczenia na łączną kwotę 3 000,00 zł. Koszty obsługi zadania wyniosły 60,00 zł.

9. Dodatki elektryczne na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Dodatek elektryczny został wprowadzony w 2022 roku ustawą z dnia 7 października o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej. Jego celem było wsparcie gospodarstw domowych, w których główne źródło ogrzewania gospodarstwa zasilane jest energią elektryczną. Termin na złożenie wniosków o przyznanie świadczenia został wyznaczony od dnia 1 grudnia 2022 roku do dnia 1 lutego 2023 roku. W 2023 roku zostały złożone w Gminie Klucze 34 wnioski o wypłatę dodatku elektrycznego: 19 wniosków o wypłatę dodatku w kwocie 1 000,00 zł oraz 15 wniosków o dodatek w podwyższonej wysokości 1 500,00 zł, przysługujący, gdy zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w tym samym miejscu zamieszkania w 2021 roku wyniosło więcej niż 5 MWh.

W ubiegłym roku zostały wypłacone 24 świadczenia na łączną kwotę 29 500,00 zł (13 świadczeń w wysokości 1 000,00 zł i 11 świadczeń w kwocie 1 500,00 zł). Koszty obsługi związane z realizacją zadania wyniosły 590,00 zł.

10. Wypłatę wniosków o refundację podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe do celów grzewczych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

Zgodnie z ustawą o refundację podatku VAT mogły ubiegać się gospodarstwa domowe, które używają paliw gazowych do celów grzewczych (jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego) i które poniosły koszty zakupu tego paliwa.

W 2023 roku w Gminie Klucze złożonych zostało 121 wniosków o refundację podatku VAT. Do końca ubiegłego roku zostały wypłacone 73 świadczenia na łączną kwotę 16 939,72 zł. Koszty obsługi związane z realizacją zadania wyniosły 338,79 zł.

11. Rządowy program „Czyste powietrze”.

W ramach realizacji programu, w 2023 roku w Gminie Klucze zostało wydanych 100 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

W kompetencjach Zespołu leży również realizacja dodatków energetycznych na mocy ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne. Zgodnie z art. 5c ustawy odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny. Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej to osoba, która spełnia poniższe przesłanki:

- posiada ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego (czyli ma przyznany dodatek mieszkaniowy w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych),
- jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

W roku ubiegłym zadanie nie było realizowane, gdyż zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym, wnioski o wypłatę dodatku energetycznego złożone w okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, tj. od dnia 4 stycznia 2022 roku, do dnia 31 grudnia 2023 roku należało pozostawić bez rozpoznania.

5. Zespół finansowo-kadrowy

Na realizację zadań przez Centrum w 2023 roku wydatkowano środki w wysokości 14 137 343,09 zł. Informacje zawarte poniżej w tabelach nr 2 i 3 pozwalają zapoznać się z ogólną charakterystyką ilościową odnoszącą się do ilości oraz kosztów poszczególnych form wsparcia i świadczeń.

Wykonanie budżetu Centrum Usług Społecznych w Kluczach za 2023 rok.

Tabela nr 2

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Środki własne	Środki budżetu państwa	z Środki UE	Norweski Mechanizm Finansowy	Środki ogółem
754	75495	Pozostała działalność	0,00	53 144,00	0,00	0,00	53 144,00
Razem rozdział 754			0,00	53 144,00	0,00	0,00	53 144,00
851	85153	Zwalczanie narkomanii	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
851	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	271 529,32	0,0	0,00	0,00	271 529,32
851	85195	Pozostała działalność	0,00	2 644,72	0,00	0,00	2 644,72
Razem rozdział 851			271 529,32	2 644,72	0,00	0,00	274 174,04
852	85202	Domy pomocy społecznej	631 715,59	0,00	0,00	0,00	631 715,59
852	85203	Ośrodki wsparcia	0,00	385 943,60	0,00	0,00	385 943,60
852	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	16 346,92	36 143,22	0,00	204 811,52	257 301,66
852	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w	0,00	51 682,55	0,00	0,00	51 682,55

		centrum integracji społ.					
852	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	251 351,18	374 638,82	0,00	0,00	625 990,00
852	85215	Dodatki mieszkaniowe	176 264,81	0,00	0,00	0,00	176 264,81
852	85216	Zasiłki stałe	0,00	446 217,65	0,00	0,00	446 217,65
852	85219	Ośrodki pomocy społecznej	2 634 346,58	326 317,60	713 370,20	0,00	3 674 034,38
852	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	577 040,50	234 769,00	0,00	0,00	811 809,50
852	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	131 526,80	216 722,00	0,00	0,00	348 248,80
852	85295	Pozostała działalność	372 607,78	263 231,16	18 332,79	0,00	654 171,73
Razem rozdział 852			4 791 200,16	2 335 665,60	731 702,99	204 811,52	8 063 380,27
853	85395	Pozostała działalność	3 690,00	483 612,17	0,00	0,00	487 302,17
Razem rozdział 853			3 690,00	483 612,17	0,00	0,00	487 302,17
854	85415	Pomoc materialna dla uczniów	6 315,87	25 263,48	0,00	0,00	31 579,35
Razem rozdział 854			6 315,87	25 263,48	0,00	0,00	31 579,35
855	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z	1 589,02	5 183 549,25	0,00	0,00	4 791 766,39

		ubezpieczenia społecznego					
855	85503	Karta Dużej Rodziny	0,00	2 363,00	0,00	0,00	2 363,00
855	85504	Wspieranie rodziny	209 227,17	10 458,99	0,00	0,00	219 686,16
855	85508	Rodziny zastępcze	60 492,80	0,00	0,00	0,00	60 492,80
855	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	6 231,23	104 598,69	0,00	0,00	110 829,92
Razem rozdział 855			277 540,22	4 907 598,05	0,00	0,00	5 185 138,27
900	90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	0,00	2 624,99	0,00	0,00	2 624,99
Razem rozdział 900			0,00	2 624,99	0,00	0,00	2 624,99
921	92195	Pozostała działalność	20 000,00	0,00	0,00	0,00	20 000,00
Razem rozdział 921			20 000,00	0,00	0,00	0,00	20 000,00
926	92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	20 000,00	0,00	0,00	0,00	20 000,00
Razem rozdział 926			20 000,00	0,00	0,00	0,00	20 000,00
SUMA			5 390 275,57	7 810 553,01	731 702,99	204 811,52	14 137 343,09

Źródło: Opracowanie własne Centrum Klucze.

Podział wydatków budżetowych w 2023 r. ze względu na źródło finansowania.

Tabela nr 3

Podział wydatków budżetowych w 2023r.	kwota 2023	%
wydatki z budżetu gminy	5 390 275,57	38,13
wydatki z budżetu państwa	7 810 553,01	55,25
wydatki z UE	731 702,99	5,17
wydatki z NMF	204 811,52	1,45
SUMA	14 137 343,09	100,00

Źródło: Opracowanie własne Centrum Klucze.

Liczba zatrudnionych pracowników Centrum według stanu na dzień 31.12.2023 r. wyniosła 40 osób, tj. 39 etatów (w przeliczeniu na pełny etat). Poniższa tabela nr 4 przedstawia strukturę kadry Centrum w podziale na poszczególne zespoły.

Tabela nr 4 Stan zatrudnienia pracowników.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych osób	Liczba osób w przeliczeniu na etaty
1	Dyrektor Centrum Usług Społecznych	1	1
2	Zespół organizowania usług społecznych	6	5,75
3	Zespół ds. realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej	17	16,75
4	Zespół organizowania społeczności lokalnej	3	3
5	Zespół ds. administracji i świadczeń	9	8,5
6	Zespół finansowo-kadrowy	4	4
Razem		40	39

Źródło: opracowanie własne Centrum Klucze.

Szkolenia

Specyfika pracy w Centrum wymaga ciągłego doskonalenia posiadanej wiedzy. W ostatnich latach można obserwować wzrost liczby i jakości realizowanych przez Centrum zadań, co wiąże się z koniecznością stałego doskonalenia zawodowego, poszerzania posiadanej wiedzy i umiejętności. Zmieniające się przepisy obowiązującego prawa oraz przystępowanie do realizacji nowych zadań obligują pracowników do podnoszenia i rozszerzania swoich kwalifikacji. Wszelkie działania wymagają odpowiedniej wiedzy i umiejętności, które dzięki odbytym szkoleniom przyczyniają się do rzetelnego wykonywania obowiązków służbowych.

Wszystkim pracownikom stwarza się warunki umożliwiające podnoszenie kwalifikacji zawodowych w ramach szkoleń, kursów, seminariów.

przetawionych w tabeli nr 5

Tabela nr 5

LP	Liczba szkoleń/szt.	Zespół w strukturze organizacyjnej CUS/ pracownicy CUS	Rodzaj szkolenia	Miejsce szkolenia
1	10	Zespół finansowo-kadrowy	on-line	-
2	13	Zespół ds. administracji i świadczeń	on-line	-
3	7	Zespół ds. realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej	stacjonarne	Kraków
		3 spotkania na forum pomocy społecznej		
		3 spotkania na forum pomocy społecznej	on-line	-
		1 Asystent rodziny	stacjonarne	Lublin
4	5	Zespół organizowania usług społecznych	4 - on-line 1 stacjonarne	- Kraków

Źródło: opracowanie własne Centrum Klucze.

Jednocześnie w ramach realizacji projektu „Otwórz oczy, nie daj się przemocy!”, pracownicy Centrum mieli możliwość uczestniczyć w następujących szkoleniach:

- Kurs samoobrony – 23 osoby,
- „Budowanie spójnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej na mocy znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” – 13 osób,
- „Prawne i praktyczne aspekty stosowania procedury „Niebieskie Karty” po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej” – 10 osób
- „Praktyczne stosowanie procedury „Niebieskie Karty” po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wg nowego rozporządzenia” – 14 osób,
- Superwizja dla pracowników socjalnych – 9 osób,
- „Przemoc w miejscu pracy – mobbing, dyskryminacja, zachowania niezgodne z zasadami współżycia społecznego” - 28 osób,
- Szkolenie - Moc Wsparcia „Jak skutecznie pracować z osobą doznającą przemocy” - 11 osób.

6. Inne wydarzenia zorganizowane w ramach Centrum Usług Społecznych w Kluczach.

Forum Deinstytucjonalizacji: uspołecznienie, upodmiotowienie, personalizacja.

W dniu 28.03.2023 r. Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Kluczach, wzięła udział w trzecim „Forum Deinstytucjonalizacji: uspołecznienie, upodmiotowienie, personalizacja”, które miało miejsce w Belwederze w Warszawie. Zesłoroczne forum ze względu na sytuację za naszą wschodnią granicą i przedłużającą się wojnę w Ukrainie, poświęcone było zaangażowaniu polskiego społeczeństwa w niesienie pomocy ukraińskim obywatelom. W forum uczestniczyli Zastępca Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pan Piotr Ćwik, Ambasador Ukrainy Pani Wasyla Zwarycza, Pani Minister Agnieszka Ścigaj, członkini Rady Ministrów. Spotkanie prowadził dr hab. Pan Marek Rymsza.

„Lubelskie forum Centrów Usług Społecznych i procesu deinstytucjonalizacji”.

W dniach 22 i 23 czerwca 2023 r. mieliśmy przyjemność uczestniczyć w „Lubelskim forum Centrów Usług Społecznych i procesu deinstytucjonalizacji”. Wydarzenie zorganizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (ROPS) w Lublinie pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pana Andrzeja Dudy było okazją do wymiany doświadczeń, zdobycia dodatkowej wiedzy i poznania możliwości związanych z dalszym rozwojem takich placówek jak nasza.

Konferencja „Siła Kobiet- życie rozpisane na role”

W dniu 19 lipca 2023 r. w Krakowie odbyła się wyjątkowa konferencja „Siła Kobiet- życie rozpisane na role”. Wydarzenie było zorganizowane przez Stowarzyszenie "Zdrowie na widelcu" pod honorowym patronatem premiera Pana Mateusza Morawieckiego oraz minister Pani Agnieszki Ścigaj. W ramach konferencji odbyły się rozmowy na temat przedsiębiorczości i aktywności zawodowej kobiet, ich miejsca w polityce i biznesie oraz balansu w pełnieniu różnych życiowych ról. Konferencję zakończyła gala z koncertem współzałożyciela i wieloletniego wokalisty zespołu Budka Suflera Krzysztofa Cugowskiego.

Gminę Klucze reprezentowali: Centrum Usług Społecznych, Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach, Stowarzyszenie „Babiniec”, Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Koła Gospodyń Wiejskich.

Jubileusz 10-lecia Małopolskich Impresji Poetyckich Osób z Niepełnosprawnościami.

12 października 2023 r. mieliśmy zaszczyt uczestniczyć w Jubileuszu 10-lecia Małopolskich Impresji Poetyckich Osób z Niepełnosprawnościami Wolbrom 2023. Małopolskie Impresje Poetyckie Osób z Niepełnosprawnościami to konkurs skierowany do osób z niepełnosprawnościami z całego województwa. Jubileusz impresji poetyckich poświęcony był osobom z niepełnosprawnościami – uczestnikom wszystkich edycji konkursu, a także ich opiekunom, instruktorom, nauczycielom, którzy każdego dnia wkładają wiele pracy i wysiłku, by czuli się ważni, potrzebni, a przede wszystkim szczęśliwi. Jego pomysłodawcą i twórcą jest kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Łgocie Wolbromskiej i poeta z powiatu olkuskiego – Pan Sebastian Sierka.

VI Edycja Małopolskiego Kongresu Srebrnej Gospodarki w Krakowie.

16 listopada 2023 r. pracownicy Centrum wzięli udział w VI edycji Małopolskiego Kongresu Srebrnej Gospodarki. Podczas Kongresu eksperci podzielili się z uczestnikami wiedzą o tym, jakie udogodnienia można wprowadzić w domu i mieszkaniu, które poprawią jakość codziennego życia nie tylko osób starszych, ale też ich opiekunów i młodszych członków rodzin. Ponadto poruszono kwestię barier, które powstrzymują osoby starsze przed aktywnym uczestnictwem w życiu publicznym – nie tylko ograniczenia architektoniczne, ale też np. mało atrakcyjne otoczenie. Ważnym aspektem debaty było bezpieczeństwo w przestrzeni wirtualnej. Komputery, smartfony, tablety i bezkresny Internet mogą budzić obawę, stąd rosnąca popularność kursów osvajających świat cyfrowy. Zaproszeni prelegenci i wystawcy wskazali, jak i gdzie szukać ofert takich szkoleń w dogodnej dla seniora lokalizacji. Eksperci poruszyli tematy związane z Internetem w wymiarze życia codziennego – m.in. bankowości internetowej, zakupów online oraz zabezpieczenia się przed wyłudzeniami i atakami hackerskimi.

Wolontariat

Centrum stale organizuje spotkania, na które zaprasza osoby chętne do współpracy w charakterze Wolontariusza. Angażujących się w chęć niesienia pomocy i jednocześnie poświęcających swój czas dla innych, poszukujemy osób, które również dzielą się chęcią niesienia pomocy innym.

Jedno z takich spotkań zostało zorganizowane w dniu 14.06.2023 r. w Urzędzie Gminy w Kluczach. Uczestniczącym w spotkaniu przybliżono charakter pracy wolontariusza. Wolontariat to pomoc, którą zainteresowane osoby świadczą dobrowolnie, nie otrzymując wynagrodzenia za pracę. Zaznaczyć należy, że w dużej mierze jest to pomoc osobom potrzebującym lub na rzecz społeczeństwa, w związku z czym odbywa się ona w różnego rodzaju ośrodkach, szkołach, organizacjach itp. Zorganizowane spotkanie było szansą na przedstawienie osobom zainteresowanym na czym polega wolontariat. Udzielono szereg odpowiedzi na pytanie, dlaczego warto być wolontariuszem i dlaczego warto pomagać innym. A działalność społeczna daje nam satysfakcję z niesienia pomocy i robienia czegoś dobrego, poczucie sensu i uznanie ze strony innych.

XVI. Gminny Zespół Oświaty

Gminny Zespół Oświaty zapewnia wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną dla następujących jednostek oświatowych i opiekuńczych z terenu Gminy Klucze:

Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Jaroszowcu,
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Rodakach,
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kluczach,
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bydlinie,
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Chechle,
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kwaśniowie Dolnym,
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ryczówku,
Przedszkole im. Marii Konopnickiej w Jaroszowcu,
Przedszkole im. Jasia i Małgosi w Kluczach,
Klub Dziecięcy „Leśne Skrzaty” w Jaroszowcu,
Żłobek „Baśniowy Dworek” w Kluczach.

Oprócz obsługi w/w jednostek w zakresie spraw płacowych, rachunkowych, kadrowych, administracyjnych, sprawozdawczych, statystycznych, finansowych, Gminny Zespół Oświaty prowadzi również inne sprawy z zakresu systemu oświaty oraz wykonuje zadania w celu ułatwienia funkcjonowania szkół i przedszkoli.

Stypendia Wójta Gminy Klucze

Co roku Wójt Gminy Klucze przyznaje stypendia szczególnie uzdolnionym uczniom szkół podstawowych. Stypendia są przyznawane w ramach Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Uczniów w Gminie Klucze.

Stypendia mają charakter motywacyjny i mogą je otrzymać uczniowie, którzy: uzyskali średnią ocen co najmniej 5,0 z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, co najmniej bardzo dobrą ocenę z zachowania oraz uzyskali z egzaminów ósmoklasisty co najmniej 75% punktów lub otrzymali tytuł finalisty bądź laureata konkursu organizowanego przez Małopolskiego Kuratora Oświaty. Kwota stypendium jest zróżnicowana. W zależności od osiągniętego sukcesu edukacyjnego uczniowie otrzymali od 800,00 zł do 1300,00 zł.

Za wyniki z egzaminu ósmoklasisty oraz inne ważne osiągnięcia edukacyjne w roku szk. 2022/23 komisja przyznała stypendium aż 53 uczniom.

Darmowe podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe

W każdym roku szkolnym Gminny Zespół Oświaty wnioskuje o dotację, która ma na celu zapewnienie uczniom klas I-VIII oraz dzieciom posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego darmowych podręczników, ćwiczeń i materiałów edukacyjnych.

W roku szkolnym 2023/2024 nowe podręczniki otrzymali uczniowie klas I, IV i VII. Wszyscy pozostali uczniowie otrzymali je tylko wtedy gdy nie zostały zakupione w ubiegłych latach i nie znajdowały się na stanie biblioteki szkolnej. Trwałość podręczników określa się na 3-letni okres

użytkowania.

Dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego kwota przeznaczona na komplet podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych powiększona jest o wskaźnik niepełnosprawności, co zwiększa kwotę zakupu.

Dotacja na podręczniki w 2023 r. kształtowała się następująco:

- klasy I-III – 98,10 zł/komplet,
- klasy IV – 183,15 zł/ komplet,
- klasy V-VI – 235,62 zł/ komplet,
- klasy VII-VIII – 326,70 zł/komplet.

Dotacja na ćwiczenia była następująca:

- klasy I-III – 54,45 zł/komplet,
- klasy IV-VIII – 27,23 zł/komplet.

Gmina Klucze otrzymała na rok szkolny 2023/2024 kwotę 137 739,95 zł dotacji z MEiN w podziale na 7 szkół podstawowych (tj. 1046 uczniów w tym 6 uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi).

W 2023 roku źródłem finansowania podręczników dla uczniów przybyłych z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym był Fundusz Pomocy. Gmina Klucze otrzymała w ramach dofinansowania na podręczniki, ćwiczenia i materiały edukacyjne dla uczniów z Ukrainy 3 512,09 zł dla 19 uczniów z 5 szkół oraz 416,00 zł dla 1 ucznia z Ukrainy z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Łączne dofinansowanie z dwóch źródeł na podręczniki szkolne w gminie wyniosło: 141 668,04 zł.

Dotacja przedszkolna

Na dofinansowanie zadań z zakresu wychowania przedszkolnego pozyskujemy dotację celową z budżetu państwa. Kwota dotacji jest udzielana na każde dziecko do lat 5 korzystające z wychowania przedszkolnego na terenie gminy.

W 2023 r. Gmina Klucze otrzymała dotację w kwocie 541 677,00 zł. Dofinansowanie objęło 327 dzieci w wieku od 3 do 5 roku życia.

Program „Aktywna Tablica”

Od 2020 r. wnioskujemy o środki w ramach Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna Tablica”. W programie mogły brać udział szkoły, które nie uczestniczyły w poprzedniej edycji w latach 2017-2019. Natomiast szkoły które skorzystały z dofinansowania w ramach TIK w ubiegłych latach mogły ubiegać się o dofinansowanie na zakup pomocy dydaktycznych lub narzędzi do terapii dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Dofinansowanie w 2023 r. uzyskała Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Rodakach. Łączna kwota dofinansowania w 2023 r. w ramach tego programu wyniosła 43 750,00 zł (w tym dofinansowanie w ramach dotacji 35 000,00 zł, wkład własny 8 750,00 zł).

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Rodakach dostała dofinansowanie z przeznaczeniem na zakup pomocy dydaktycznych lub narzędzi do terapii, specjalistycznego oprogramowania do pomocy dydaktycznych lub narzędzi do terapii wykorzystywanych w TIK, laptopa lub komputera stacjonarnego jeżeli jest on niezbędny do prawidłowego funkcjonowania pomocy dydaktycznych, narzędzi do terapii lub oprogramowania dedykowanego uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W ramach dofinansowania zakupiono następujący sprzęt:

1. Laptop multimedialny (1 sztuka)
2. Monitory interaktywne 65" z wbudowaną kamerą i akcesoriami (2 sztuki)
3. Pakiet aplikacji Smartfloor – Rewalidacja z Happy Stones (oprogramowanie) (1 sztuka)
4. Eduboty aplikacja terapeutyczna (1 sztuka)
5. Logopedia PRO- pakiet oprogramowania (1 sztuka)
6. Mikrofon do zestawu logopedia (1 sztuka)
7. Eduterapeutica LUX SPE 4-8 oprogramowanie
8. Smartfloor podłoga interaktywna jako narzędzie do terapii (1 sztuka)
9. Akcesoria do Smartflor pakiet aplikacji jako narzędzie do terapii (1 sztuka).

„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”- Priorytet 3

W drugiej edycji programu szkoły podstawowe i przedszkola ubiegały się o wsparcie finansowe w wieloletnim programie, którego celem jest doposażenie placówek w książki, nowości wydawnicze, elementy wyposażenia do bibliotek szkolnych oraz promocję czytelnictwa na terenie szkoły/przedszkola.

Wsparcie finansowe było udzielone:

- 1) w odniesieniu do placówek wychowania przedszkolnego na:
  - a) zakup książek będących nowościami wydawniczymi dla dzieci w wieku 3 - 6 lat,
  - b) realizację działań promujących czytelnictwo;
- 2) w odniesieniu do szkół na:
  - a) zakup książek będących nowościami wydawniczymi i niebędących podręcznikami,
  - b) zakup nowych elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych:
    - zakup sprzętu komputerowego do wykorzystania przez nauczyciela bibliotekarza,
    - zakup oprogramowania dla bibliotek,
    - zakup czytników i e-booków,
    - zakup elementów wyposażenia wnętrza biblioteki, w szczególności regałów, półek, biurek, szaf, foteli i elementów oświetlenia,
  - c) realizację działań promujących czytelnictwo.

Wysokość wsparcia finansowego uzależniona była od ilości dzieci w szkole lub w przedszkolu.

Wkład własny i całkowity koszt zakupu książek dla placówek wychowania przedszkolnego był następujący:

Liczba dzieci	Maksymalna kwota wsparcia	Wymagany wkład własny	Całkowity koszt zakupu książek
-	80%	20%	100%
do 25	1 500 zł	375 zł	1 875 zł
26-75	2 500 zł	625 zł	3 125 zł
powyżej 75	3 000 zł	750 zł	3 750 zł

Wkład własny i całkowity koszt zakupu książek dla bibliotek szkolnych wyglądał następująco:

Liczba dzieci	Maksymalna kwota wsparcia	Wymagany wkład własny	Całkowity koszt zakupu książek
-	80%	20%	100%
do 70	3 000 zł	750 zł	3 750 zł
71-170	4 000 zł	1 000 zł	5 000 zł
powyżej 170	12 000 zł	3 000 zł	15 000 zł

Dofinansowanie w 2023 r. otrzymały 2 placówki oświatowe w Gminie Klucze. Wyniosło ono 20 000,00 zł (w tym 16 000,00 zł dofinansowania, 4 000,00 zł wkład własny) Wsparcie finansowe otrzymały:

1. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kluczach w kwocie 15 000,00 zł (12 000,00 zł dofinansowanie, 3 000,00 zł wkład własny).
2. Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Chechle w kwocie 5 000,00 zł (4 000,00 zł dofinansowanie, 1 000,00 zł wkład własny).

Obie szkoły zakupiły łącznie 514 sztuk egzemplarzy książek do bibliotek szkolnych, w tym prawie 80,8% to lektury szkolne. Obie szkoły wzbogaciły swój księgozbiór, co spowodowało zwiększenie liczby wypożyczeń oraz większe zainteresowanie ofertą biblioteki szkolnej.

„Posiłek w szkole i w domu”

Program „Posiłek w szkole i w domu” to wieloletni program rządowy skierowany do organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe. W ramach modułu 3 programu przewidziane są następujące działania:

- a) doposażenie i poprawa standardu funkcjonujących stołówek (własna kuchnia i jadalnia) lub doposażenie stołówek, które obecnie nie funkcjonują, tak aby mogły zostać uruchomione ponownie,
- b) wsparcie w zakresie adaptacji i wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków, tzw. jadalni.

Maksymalna kwota wsparcia finansowego wynosi:

- 80 tys. zł - na doposażenie i poprawę standardu funkcjonujących stołówek szkolnych (własnej kuchni i jadalni) oraz doposażenie stołówek szkolnych, które obecnie nie funkcjonują, ale będą ponownie uruchomiane,
- 25 tys. zł – na adaptację, poprawę standardu i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do sporządzania posiłków (jadalni).

Program zakłada obowiązkowy wkład finansowy lub rzeczowy organów prowadzących, stąd też do wydania szkoły mają łącznie:

- 100 000,00 zł na własną kuchnię i jadalnię (80 000,00 zł - dotacja, 20 000,00 zł - wkład własny gminy),
- 31 250,00 zł na adaptację jadalni (25 000,00 zł - dotacja, 6 250,00 zł - wkład własny gminy).

W 2023 r. wsparcie finansowe w kwocie 80 000,00 zł otrzymała Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bydlinie. Łącznie z wkładem własnym kwota dofinansowania wyniosła 100 000,00 zł. Szkoła przeznaczyła dofinansowanie na doposażenie stołówki szkolnej. W ramach dotacji zrealizowano gruntowny remont celem uruchomienia stołówki w zakresie:

1. Robót rozbiórkowych i montażowych w kuchni (ściany i posadzki) tj. płytki, gładzie, podłogi.
2. Robót rozbiórkowych i montażowe (zmywak, obróbka) tj. wylewki, płytki.
3. Stolarki drzwiowej.
4. Robót malarskich, gładzie gipsowe ściany, sufity.
5. Instalacji kanalizacyjnej.
6. Kratek podłogowych ściekowych.
7. Malowania rur gazowych.
8. Wymiany kratek.
9. Montażu i demontażu wraz z czyszczeniem okapów kuchennych z nierdzewki.

Od 1 września 2023 r. została uruchomiona nowa stołówka w Szkole Podstawowej w Bydlinie.

SKS - Szkolne Kluby Sportowe

W minionym roku 7 szkół z Gminy Klucze uczestniczyło w programie realizowanym przez Małopolski Związek Sportowy mającym na celu zorganizowanie bezpłatnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów. Program skierowany jest w szczególności do dzieci i młodzieży o mniejszej sprawności fizycznej, rzadziej podejmującej aktywności fizyczną w czasie wolnym, nieobjętych regularnymi formami aktywności fizycznej.

Celem programu jest:

- 1) stymulowanie i kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej przez dzieci i młodzież;
- 2) poprawa sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz jakości życia dzieci i młodzieży, w tym profilaktyka nadwagi i otyłości;
- 3) promocja zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży;
- 4) zwiększenie oferty ogólnodostępnych, bezpłatnych zajęć sportowo - rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- 5) stymulowanie podejmowania aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży mniej aktywnych i mniej sprawnych fizycznie, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt;
- 6) tworzenie warunków dla rozwoju talentów oraz zainteresowań sportowych dzieci i młodzieży;
- 7) optymalizacja wykorzystania lokalnej infrastruktury sportowej, w tym infrastruktury przyszkolnej;
- 8) promocja różnorodnych sportów wśród dzieci i młodzieży;
- 9) wsparcie kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą w obszarze sportu.

Zajęcia odbywają się w dwóch edycjach: wiosennej od stycznia do czerwca i jesiennej od września do grudnia. Zajęcia były dopasowane do grup wiekowych uczestników SKS-u pod względem dyscyplin np. gry zespołowe, zajęcia taneczne dla dziewcząt, ogólnorozwojowe.

W 2023 r. w programie brały udział następujące szkoły:

1. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kluczach - 2 grupy ćwiczebne,
2. Szkoła Podstawowa w Ryczówku – 2 grupy ćwiczebne,
3. Szkoła Podstawowa im. Unii Europejskiej w Kwaśniowie Dolnym - 2 grupy ćwiczebne,
4. Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Rodakach - 1 grupa ćwiczebna,
5. Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Jaroszowcu – 2 grupy ćwiczebne,
6. Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Chechle - 1 grupa ćwiczebna,
7. Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bydlinie – 1 grupa ćwiczebna.

Łącznie utworzono 11 grup ćwiczebnych w 7 szkołach dla 173 dzieci.

Obsługa zadania „Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników”

Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników jest to forma dofinansowania, w którym to pracodawcy, którzy zawarli umowę o pracę z młodocianym pracownikiem w celu przygotowania zawodowego, po zakończeniu nauki zawodu lub przyuczeniu do wykonywania określonej pracy i zdaniu przez młodocianego egzaminu otrzymują zwrot kosztów kształcenia tego pracownika.

Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników jest finansowane ze środków Funduszu Pracy. Dofinansowanie przysługuje pracodawcom :

- 1) w przypadku nauki zawodu - do 8 081,00 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 miesięcy; jeżeli okres kształcenia jest krótszy niż 36 miesięcy, kwotę dofinansowania wypłaca się w wysokości proporcjonalnej do okresu kształcenia,
- 2) w przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy - do 254,00 zł za każdy pełny miesiąc kształcenia.
- 3) w przypadku nauki zawodu prowadzonej w zawodach wskazanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania wysokość kwoty dofinansowania kosztów kształcenia jednego młodocianego pracownika wynosi do 10 000,00 zł.

W Gminie Klucze w 2023 r. wszystkie wymagania dotyczące złożenia wniosku o dofinansowanie spełniło pięciu pracodawców i otrzymali oni dofinansowanie na kształcenie młodocianych w kwocie 46 309,51 zł.

Dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w instytucji opieki dla dzieci w wieku do lat 3

Od 2022 r. Gminny Zespół Oświaty obsługuje zadanie pn. Dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w instytucji opieki dla dzieci d wieku do lat 3. Dofinansowanie dotyczy dzieci, które nie zostały objęte rodzinnym kapitałem opiekuńczym, a uczęszczają do żłobka lub klubu dziecięcego. Dofinansowanie dotyczy dzieci pierwszych i jedynych w rodzinie, pierwszych z rodzin, w których kolejne dziecko jest objęte kapitałem opiekuńczym i wszystkich dzieci w wieku przed ukończeniem 12. miesiąca i po ukończeniu 36. miesiąca życia.

Wsparcie to wypłacane jest bezpośrednio dla organu prowadzącego klub dziecięcy i żłobek w wysokości do 400,00 zł miesięcznie na dziecko. Opłata uzależniona jest od liczby dni pobytu dziecka w instytucji, nie może jednak przekroczyć 400,00 zł miesięcznie.

Rodzic ubiegający się o dofinansowanie składa wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, po otrzymaniu pozytywnej decyzji przyznającej dofinansowanie, instytucja opieki typu klub dziecięcy lub żłobek obniża opłatę za pobyt. Przez opłatę obniżenia przyjmuje się miesięczną opłatę ponoszoną przez rodzica za pobyt w instytucji, bez wyżywienia, ale z uwzględnieniem zniżek przewidzianych przez podmiot prowadzący.

W 2023 r. z dofinansowania w Klubie Dziecięcym „Leśne Skrzaty” w Jaroszewcu skorzystało 17 dzieci na kwotę 17 313,00 zł za okres 12 m-cy zgodnie z ilością godzin za pobyt w placówce, natomiast w Żłobku „Baśniowy Dworek” w Kluczach skorzystało z dofinansowania 17 dzieci na kwotę 17 446,00 zł.

Dowóz dzieci do szkół i placówek

W 2023 r. Gmina realizowała dowóz dzieci do szkół w następujących formach:

1. Dowóz transportem zbiorowym dzieci niepełnosprawnych. Firma wybrana w drodze zamówień publicznych (PHU Kaleta - Renata Kaleta z Wolbromia) dowozi 12 dzieci niepełnosprawnych do Ośrodka Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Wolbromiu oraz 10 dzieci niepełnosprawnych do Zespołu Szkół Specjalnych w Olkuszu oraz do Zespołu

Szkolno-Przedszkolnego Integracyjnego Nr 1 w Olkuszu. Łączna kwota za dowóz transportem zbiorowym do OREW Wolbrom, ZSS i ZSP Olkusz wyniosła w 2023 r. 136 058,43 zł.

2. Dowóz transportem indywidualnym – w 2023 r. Gmina zwracała rodzicom/opiekunom 8 dzieci niepełnosprawnych koszty dowozu własnym samochodem osobowym do szkoły i ośrodka rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczego. Łączny koszt wykonania usługi i zwrotu za dowóz dzieci niepełnosprawnych za 2023 r. wynosił 94 819,82 zł.
3. Zwrot kosztów za bilety dla 33 uczniów dojeżdżających do szkół macierzystych w Gminie Klucze wyniósł 10 196,00 zł (dojazd do Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Jaroszewcu i do Szkoły Podstawowej im. Unii Europejskiej w Kwaśniowie Dolnym).

Poznaj Polskę

Gmina Klucze otrzymała w roku 2023 dofinansowanie w ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki „Poznaj Polskę”. Realizacja zadania ma na celu uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki.

Przedsięwzięcie polega na organizacji wycieczek szkolnych związanych z priorytetowymi obszarami edukacyjnymi wskazanymi przez Ministra .

W roku 2023 r. w programie brały udział 3 szkoły:

1. Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bydlinie otrzymała dofinansowanie w kwocie 15 000,00 zł na organizację jednej wycieczki dla 44 uczniów z klas IV-VIII. Wycieczka 3 – dniowa poświęcona była na zwiedzanie Warszawy w ramach wycieczki uczniowie odwiedzili Centrum Nauki Kopernika, Zamek Królewski w Warszawie, Muzeum Placu Króla Jana III w Wilanowie, Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Łazienki Królewskie, Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego. Pozostały wkład własny był sfinansowany z wpłat rodziców.
2. Szkoła Podstawowa w Ryczówku otrzymała dofinansowanie w kwocie 24 790,00 zł na 3 wycieczki dla 105 uczniów. Wycieczka 3-dniowa dla klas IV-VIII do Wrocławia zorganizowana dla 40 uczniów zawierała zwiedzanie zespołu historycznego centrum, Hydropolis- centrum wiedzy o wodzie, Muzeum Narodowe we Wrocławiu- gmach główny, Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Wrocławskiego im. Władysława Rydzewskiego, Muzeum Narodowe- Panorama Racławicka, Muzeum Etnograficznego. Dwie pozostałe wycieczki dla 29 uczniów z klas IV-VIII oraz dla 36 z klas I-III zorganizowana była do Kopalni Soli w Bochni oraz Nowego Wiśnicza- zespołu architektoniczno – krajobrazowego. Pozostały wkład własny był sfinansowany z wpłat rodziców.
3. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kluczach otrzymała dofinansowanie 34 612,00 zł na organizację trzech wycieczek dla 132 uczniów z klas IV-VIII. Wycieczka 3 – dniowa dla 44 uczniów klas IV-VIII zorganizowana została do Warszawy w planie zwiedzania było Centrum Nauki Kopernik, Łazienki Królewskie, Muzeum Powstania Warszawskiego, Zamek Królewski

w Warszawie, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie oraz Ogród Botaniczny Uniwersytetu Warszawskiego. Kolejna wycieczka zorganizowana była do Kórnik do zespołu zamkowo- parkowego wraz z kościołem parafialnym- nekropolią właścicieli oraz do Gniezna do Katedry WNMP i św. Wojciecha, Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, Rezerwatu Archeologicznego Biskupin, Zespołu dawnego klasztoru Norbertanek w Strzelnie, Muzeum Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Trzecia wycieczka zorganizowana była dla kolejnych 44 uczniów do Krakowa gdzie uczniowie zwiedzali Państwowe Zbiory Sztuki w Krakowie oraz Kopiec Kościuszki z otoczeniem.

W ramach tego dofinansowania Gmina Klucze otrzymała dla 3 szkół (7 wycieczek) łącznie 74 402,00 zł dotacji celowej. Wkład finansowy własny w kwocie 79 309,60 zł ponieśli rodzice.

Laptop dla ucznia

Laptop dla ucznia klasy IV to program przyznający wsparcie uczniom w ramach rozwoju kompetencji cyfrowych w formie komputerów przenośnych typu laptop. W komputery zostali zaopatrzeni uczniowie klas IV w Gminie Klucze. Łącznie gmina otrzymała 119 sztuk laptopów z Ministerstwa Cyfryzacji dla uczniów, które zostały przekazane na własność ich rodzicom. Przekazane laptopy o łącznej wartości 346 750,53 zł trafiły do następujących szkół:

1. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kluczach – 45 sztuk,
2. Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bydlinie – 17 sztuk,
3. Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Jaroszowcu – 7 sztuk,
4. Szkoła Podstawowa im. Unii Europejskiej w Kwaśniowie Dolnym – 15 sztuk,
5. Szkoła Podstawowa w Ryczówku – 15 sztuk,
6. Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Chechle – 14 sztuk,
7. Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika – 6 sztuk.

Każdy otrzymany przez uczniów klas IV laptop był wyceniony na kwotę 2 913,87 zł.

Bon dla nauczyciela

Bon dla nauczyciela to jednorazowe świadczenie w formie bonów na zakup laptopów dla nauczyciela. Program wspierający rozwój kompetencji cyfrowych nauczycieli w formie bonu na kwotę 2 500,00 zł. Bon na zakup laptopa lub laptopa przeglądarkowego otrzymali wszyscy nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni pozostający w stosunku pracy na dzień 30 września 2023 r. w publicznych i niepublicznych szkołach podstawowych. Do bonu byli uprawnieni tylko nauczyciele czynnie pracujący. Wykluczeni z programu zostali nauczyciele przebywający na świadczeniach rehabilitacyjnych lub urlopie dla poratowania zdrowia, zawieszeni w pełnieniu obowiązków na podstawie art. 85 t ust. 1-3 ustawa Karta Nauczyciela, przebywający na urlopie bezpłatnym, trwającym nie krócej niż 14 dni, urlopowani lub całkowicie zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy o związkach zawodowych. Pozostali nauczyciele na

podstawie złożonego do Urzędu Gminy Klucze wniosku otrzymali jednorazowe świadczenie w postaci bonu. Z bonu skorzystali nauczyciele w następujących szkołach:

1. Szkoła Podstawowa w Kluczach – 29 nauczycieli klas IV-VIII,
2. Szkoła Podstawowa w Chechle- 12 nauczycieli klas IV-VIII,
3. Szkoła Podstawowa w Kwaśniowie Dolnym – 13 nauczycieli klas IV-VIII,
4. Szkoła Podstawowa w Jaroszewcu- 15 nauczycieli klas IV-VIII,
5. Szkoła Podstawowa w Bydlinie- 20 nauczycieli klas IV-VIII,
6. Szkoła Podstawowa w Ryczówku- 14 nauczycieli klas IV-VIII,
7. Szkoła Podstawowa w Rodakach- 8 nauczycieli klas IV-VIII.

Łącznie bon na zakup laptopa otrzymało 111 nauczycieli.

W kolejnym roku mają otrzymać bon nauczyciele klas I-III, którzy w tym roku wsparcia nie otrzymali.

Małopolska Tarcza Humanitarna. Fundusze Europejskie dla Ukrainy – Pakiet Edukacyjny.

W roku 2023 w okresie od marca do końca sierpnia Gminny Zespół Oświaty realizował w podległych jednostkach projekt pn. „Małopolska Tarcza Humanitarna. Fundusze Europejskie dla Ukrainy – Pakiet Edukacyjny.”

Celem projektu było zwiększenie potencjału małopolskich organów prowadzących szkoły podstawowe i ponadpodstawowe w odpowiedzi na kryzys migracyjny związany z działaniami wojennymi prowadzonymi od 24 lutego 2022 r. na Ukrainie.

Granty przyznawane były na wielowymiarowe wsparcie szkół wyłącznie w zakresie edukacyjnym, psychologicznym i sprzętowym wspomagającym edukację i rozwój uczniów m.in. poprzez:

1. zakup wyposażenia sal lekcyjnych i innych pomieszczeń szkolnych, sprzętu IT, pomocy dydaktycznych niezbędnych do podjęcia przez uczniów z Ukrainy nauki w małopolskich szkołach i klasach,
2. wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla uczniów z Ukrainy podejmujących nauczanie w małopolskich szkołach, realizowane w wielu formach i na wielu płaszczyznach (spotkania indywidualne, warsztaty grupowe),
3. dodatkowe zajęcia z języka polskiego oraz zajęcia o charakterze wyrównawczo-przedmiotowym prowadzone w języku polskim,
4. działania o charakterze integrującym środowisko uczniów z Polski i Ukrainy, w tym:
  - grupowe zajęcia „światlicowe”, przedmiotowe koła zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych;
  - grupowe zajęcia sportowe/taneczne/teatralne itp. zgodne z zainteresowaniami dzieci i młodzieży,
  - realizacja zadań związanych z turystyką krajową (wycieczek) promujących walory Małopolski;

- organizacja zimowisk/półkolonii, które poza głównym celem będą działaniem wspierającym rodziców pracujących,

W projekcie wzięły udział następujące szkoły:

1. Szkoła Podstawowa w Bydlinie – otrzymany grant w wysokości 37 200,00 zł,
2. Szkoła Podstawowa w Chechle – otrzymany grant 36 204,00 zł,
3. Szkoła Podstawowa w Jaroszewcu – otrzymany grant 18 101,00 zł,
4. Szkoła Podstawowa w Kluczach – otrzymany grant 196 992,00 zł,
5. Szkoła Podstawowa w Kwaśniowie Dolnym – grant 51 682,00 zł,
6. Szkoła Podstawowa w Rodakach – otrzymany grant 36 335,00 zł.

Łączna suma otrzymanego grantu to 395 339,70 zł (w tym 18 825,70zł kosztów pośrednich przeznaczonych na obsługę projektu).

W 2023 r. Gminny Zespół Oświaty wnioskował również o środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na dofinansowanie kosztów związanych z wypłatami odpraw dla zwalnianych nauczycieli w trybie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 ustawy - Karta Nauczyciela w związku z art.20 ustawy Karta Nauczyciela. W ramach tego kryterium Gmina otrzymała z MEiN dofinansowanie w kwocie 40 950,00 zł dla Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kluczach.

XVII. Gminny Ośrodek Kultury

Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach jako samorządowa instytucja kultury działa na podstawie Uchwały Nr XXXI/234/09 Rady Gminy Klucze z dnia 26 lutego 2009 r.

Gminny Ośrodek Kultury organizuje i sprawuje nadzór nad podległymi mu placówkami:

- **Domem Kultury „Papiernik” w Kluczach,**
- **Domem Kultury „Hutnik” w Jaroszowcu,**
- **Świetlicami: w Kwaśniowie i Kolbarku,**
- **Ośrodkiem Rekreacyjnym „Leśny Zakątek” w Jaroszowcu.**

Gminny Ośrodek Kultury prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury i rekreacji, tworzenia warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, kultywowania tradycji folklorystycznych, rozbudzania i zaspakajania potrzeb kulturalnych oraz zainteresowań mieszkańców gminy Klucze.

W ramach działalności statutowej Gminnego Ośrodka Kultury w Kluczach funkcjonuje Kluczewski Uniwersytet Trzeciego Wieku, przy którym działa Uniwersytecki Teatr Muzyczny. Teatr Muzyczny opracowuje i prezentuje spektakle słowno - muzyczne oparte na twórczości znanych polskich poetów i kompozytorów.

GOK w Kluczach jest organizatorem i współorganizatorem wielu imprez kulturalnych, konkursów i przeglądów. Pod egidą GOK-u działają zespoły śpiewacze, które skupiają osoby dorosłe: "Ziemia Kluczewska", "Rodaczanie", "Tesamee", "Kwiaty Pustyni" i żeński chór "Enigma". Funkcjonuje również młodzieżowy zespół "Zakotaro". Zespoły i chór reprezentują gminę Klucze na przeglądach, festiwalach i konkursach zdobywając liczne nagrody i wyróżnienia. Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach jest instytucją, która od wielu lat wspiera Koła Gospodyń Wiejskich w zakresie ich działalności związanej z kultywowaniem tradycji ludowych, udzielając pomocy merytorycznej i instruktorskiej. Oprócz tego angażuje Koła w działania, które tworzą i umacniają kulturę regionalną oraz przyczyniają się do zachowania i pomnażania regionalnego dziedzictwa kulturowego. Działalność nasza, to także szeroko pojęta edukacja historyczna. Staramy się organizować przedsięwzięcia, które upamiętniają ważne i znaczące postaci oraz miejsca. Jednak historia, to nie tylko daty i wydarzenia. Dla nas to ciekawe opowieści, które wzbogacamy dzięki realizowanym rekonstrukcjom historycznym oraz organizowanym konkursom literacko-plastycznym. Kluczewski Ośrodek Kultury swą misję realizuje w porozumieniu z samorządem gminy Klucze i współpracuje ze wszystkimi placówkami oświatowymi działającymi na terenie Gminy. Ośrodek Kultury jest otwarty dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i dla osób indywidualnych. Wiele innowacyjnych i nowatorskich przedsięwzięć zostało zrealizowanych dzięki owocnej współpracy z NGO.

I. OBSZAR KULTURY:

Realizacja potrzeb kulturalnych odbywa się poprzez:

1. Sekcje zainteresowań dla dzieci i młodzieży:

- *muzyczno-wokalną*, (zajęcia indywidualne, nauka gry na pianinie, duet wokalny, trio wokalne, działalność zespołów dziecięcych i młodzieżowych), ogłoszenie IV Konkursu „Piosenki – z Uśmiechem”, ogłoszenie II Gminnego Konkursu „Piosenki Świątecznej”;
- *ceramiczną* (zajęcia indywidualne i grupowe, warsztaty dla dzieci z Ukrainy, systematyczne zajęcia dla uczniów Szkoły Specjalnej w Olkuszu), organizacja wystaw online pt. „Patrzyć przez palce”, wiosenna wystawa „Wszystkie kwiaty wiosny”;
- *plastyczną* (zajęcia indywidualne i grupowe), ogłoszenie Konkursu plastycznego na „Rodzinną Palmę Wielkanocną”, „Rodzinne Drzewko Świąteczne”, plener malarski u podnóża ruin zamku w Bydlinie.

FERIE ZIMOWE I WAKACJE 2023:

- Warsztaty ceramiczne, zajęcia świetlicowe, bezpłatne wejścia na krytą pływalnię w Jaroszowcu.
- Twórcze spotkania z artystą-plastykiem.
- Nauka gry na bum bum rurkach.
- Warsztaty bębniarskie.
- Warsztaty taneczne – miniatura taneczna.
- Ferie na ludowo – wycieczka do Wygiełzowa (zwiedzanie skansenu oraz warsztaty malowania witraży).
- Ferie na ludowo – wycieczka do Wygiełzowa (zwiedzanie skansenu oraz warsztaty mydlane).
- Wyjazd do Teatru Dzieci Zagłębia w Będzinie na spektakl pt. „Pasterka i Kominiarczyk”.
- Warsztaty z robotyki.
- Warsztaty „Recykling a dzieła sztuki”.
- Wycieczka do Żarek.
- Wycieczka do Kuźniczki Nowej.
- Wycieczka do Kolejowego Parku Rozrywki w Ogrodzieńcu.
- Kino w plenerze.
- Wycieczki edukacyjno – ekologiczne połączone z warsztatami plenerowymi.
- Współorganizacja Wakacyjnego Pikniku w Krzywopłotach.
- Współorganizacja Wakacyjnego Pikniku Rodzinnego w Jaroszowcu.

2. Kultywowanie tradycji folklorystycznych:

- Wykład etnograficzny dla KGW z zakresu zachowania dziedzictwa lokalnego, tożsamości lokalnej oraz tradycji i kultury regionalnej.
- Warsztaty tradycyjnego stroju ludowego, muzyki, obrzędowości i plastyki obrzędowej.
- Systematyczne zajęcia/spotkania/warsztaty z Kołami Gospodyń Wiejskich.
- Współorganizacja Jubileuszu 60 – lecia KGW Kwaśniów Górny.

- Współorganizacja wyjazdu na warsztaty dla KGW pt. „Strój krakowski od podszewki” do Muzeum Małopolski Zachodniej w Wygiełzowie w ramach projektu: „Ziemniakowo, tradycyjnie i folkowo w gminie Klucze”.

3. Działalność zespołów:

- zespół „ZIEMIA KLUCZEWSKA”
- zespół „TESAMEE...”
- zespół „RODACZANIE”
- CHÓR „ENIGMA”
- zespół „KWIATY PUSTYNI”
- zespół „ZAKOTARO”

4. Edukacja kulturalna:

- Ogłoszenie Powiatowego Konkursu Literacko – Plastycznego „Równość – Wolność – Niepodległość” pod Honorowym Patronatem Starosty Olkuskiego.
- Realizacja wykładów i warsztatów edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych.

5. Spektakle, koncerty (m.in. on-line, w plenerze, w kościołach), eventy muzyczne, kabarety, wystawy, wykłady, pikniki historyczne, rekonstrukcje historyczne, wycieczki:

- Współorganizacja Orszaku Trzech Króli.
- Zorganizowanie wyjazdu do Teatru Variete w Krakowie na musical „Chicago”.
- Koncert kolędowy Chóru „Enigma” w Kościołach: w Kluczach i w Kwaśniowie.
- Udział zespołu „Zakotaro” w koncercie 31 Finału WOŚP w Olkuszu.
- Koncert kolędowy zespołów: „Rodaczanie” i „Pleciugi” razem z „Ukulele love” z Rodak.
- Zorganizowanie wyjazdu do Teatru Rozrywki w Chorzowie na wydarzenie pt. "Zatańczmy! Koncert sylwestrowy na bis".
- Zorganizowanie wyjazdu do Term w Szaflarach.
- Koncert z okazji Dnia Kobiet – DK Jaroszowiec.
- Koncert zespołu „Ziemia Kluczewska’ na spotkaniu z okazji Dnia Kobiet zorganizowanym w Bydlinie przez Stowarzyszenie „Otwarci” Bydlin.
- Zorganizowanie wyjazdu do Teatru Ludowego w Krakowie na spektakl "Pipi".
- Dwa koncerty Pieśni Wielkopostnych Chóru „Enigma” – w kościele Niegowonicach i w kościele Kwaśniowie.
- Zorganizowanie wyjazdu do Teatru Rozrywki w Chorzowie na musical „Zakonnica w przebraniu”.
- Koncert zespołu „Kwiaty Pustyni” podczas uroczystości 50-lecia pożycia małżeńskiego organizowanej przez UG Klucze.
- Zorganizowanie wyjazdu do Term Bukowina.

- Podsumowanie IV Konkursu „Piosenki – z uśmiechem” i wręczenie nagród – DK Jaroszewiec.
- Zorganizowanie wyjazdu do Teatru ROMA w Warszawie na spektakl „We will rock you”.
- Współpraca przy zorganizowaniu w Cieślinie wernisażu poplenerowego IX Międzynarodowego Pleneru Malarskiego im. ks. Marcina Dubiela.
- Współorganizacja „Sobótki” na Czubatce w Kluczach, Koncert zespołu „Tesamee...”
- Współorganizacja Pikniku Rodzinnego „Sport i ruch w Bydlinie z okazji Dnia Dziecka, organizowanego przez Stowarzyszenie „Otwarci” Bydlin.
- Wykłady i warsztaty edukacyjno-plastyczne pn. „Symbole Narodowe realizowane w ramach zadania pn. „Klucze w barwach biało-czerwonych”.
- Współorganizacja festynu z okazji Dnia Dziecka w Jaroszewcu.
- Podsumowanie roku artystycznego 2022/ 2023 sekcji wokalne i pracowni ceramicznej – DK Jaroszewiec.
- Współorganizacja Pustynnej Strefy Kibica European Games Kraków-Małopolska 2023.
- Zorganizowanie wyjazdu na musical „Cabaret” grany w Teatrze Rozrywki w Chorzowie.
- Rekonstrukcja historyczna obozu powstańców styczniowych oraz epizodu Bitwy pod Golczowicami” w ramach zadania pn. „Równość – Wolność – Niepodległość”.
- Zorganizowanie stoiska warsztatowego GOK Klucze „To i owo – kulinarnie i folkowo” podczas „Pikniku z produktem polskim – Bitwa Regionów”.
- Zorganizowanie 2-dniowej wycieczki rekreacyjnej – Termy Szaflary i rafting Dunajcem.
- Występ zespołów: „Tesamee...” i KGW Bogucin na Festynie Rodzinnym „Dzień Ziemiaka w Bogucinie Dużym.
- Występ zespołu „Ziemia Kluczeńska” w uroczystym pikniku dożynkowym z okazji Jubileuszu 100-lecia Parafii Św. Stanisława BM w Cieślinie.
- Opublikowanie na platformie YouTube i Facebooku filmu z rekonstrukcji obozu powstańców styczniowych oraz epizodu Bitwy pod Golczowicami w ramach zadania pn. „Równość – Wolność – Niepodległość”.
- Podsumowanie roku artystycznego 2022/2023 pracowni plastycznej – opublikowanie na Facebooku filmu z zajęć.
- Współorganizacja Dożynek Gminnych w Kluczach, występ zespołów GOK i przeprowadzenie Konkursu Wieńca Dożynkowego.
- Współorganizacja JUROMANII – Arabska Oaza Pustynna na Róży Wiatrów i Rajd Świetlika – Róża Wiatrów – Wzgórze „Czubatka”.
- Współorganizacja JUROMANII – atrakcje u podnóża ruin zamku w Bydlinie.
- Udział zespołu „Kwiaty Pustyni” w I Festiwalu Jurajskim w Wolbromiu.
- Zorganizowanie dwóch wystaw wraz z eko warsztatami dla młodzieży szkolnej w ramach projektu „Edukacyjna EKO Przygoda” - DK Jaroszewiec.
- Koncert pn. „Wydarzenie wrześnie” w ramach zadania „Klucze w barwach biało-czerwonych” – plac przed DK Klucze.
- Powakacyjna wystawa online pt. „Morskie historie” przygotowana przez pracownię ceramiczną.

- Opublikowanie na platformie YouTube i Facebooku filmu z nagraniem koncertem pt. „Wydarzenie wrześniowe” zrealizowanego w ramach zadania pn. „Klucze w barwach biało-czerwonych”.
- Współorganizacja Rajdu Rowerowego „100 kilometrów na 105-lecie Niepodległości i 109-lecie Bitwy pod Krzywopłotami”.
- Współorganizacja konferencji dla seniorów dot. odnawialnych źródeł energii – działanie projektowe Gminy Klucze pn. „Klucze dla dobrej energii” – DK Klucze.
- Zielone warsztaty z tworzenia ekokosmetyków zorganizowane dla dorosłych mieszkańców przez CEMEX Polska – DK Klucze.
- Projekcja filmu „Szwadron” w ramach zadania pn. „Równość-Wolność-Niepodległość - DK Klucze.
- XXVII Bieg Uliczny „Szlakiem Walk Legionistów”, IX Zawody Nordic Walking i VI Zawody Dzieci i Młodzieży w Nordic Walking.
- Koncert Pieśni Patriotycznych z okazji Święta Niepodległości w wykonaniu Chóru „Enigma” – Sanktuarium NMP w Jaroszowcu.
- Wykłady dla młodzieży szkolnej w ramach zadania pn. „Równość-Wolność-Niepodległość” – DK Klucze.
- Spacer/ wycieczka tematyczna z przewodnikiem w ramach projektu pn. „Równość-Wolność-Niepodległość”.
- Narodowe Święto Niepodległości, 109. Rocznica bitwy pod Krzywopłotami .
- Zorganizowanie wyjazdu do Opery Krakowskiej na operetkę pt. „Loteria na mężów, czyli narzeczony nr 69”.
- Udostępnienie zwiedzającym wystawy wypożyczonej z PTTK O/Olkusz pt. „Władysław Wołkowski, Michał Anioł wikliny” – DK Jaroszowiec.
- Koncert utworów patriotycznych Chóru „Enigma” w auli kościoła św. Józefa Oblubieńca NMP w Krakowie podczas wydarzenia pn. "Koncert Polski", który zorganizował krakowski Młodzieżowy Dom Kultury im. Janusza Korczaka.
- Przeprowadzenia przez CUS w Kluczach Warsztatów Profilaktyczno-Plastycznych z tworzenia ozdób choinkowych i dekoracji na świąteczny stół – DK Klucze.
- Zorganizowanie przez Centrum Usług Społecznych w Kluczach rozstrzygnięcia konkursu "Bez przemocy życie jest fajne - zapamiętaj to dokładnie" - inicjatywa była częścią projekt "Otwórz oczy, nie daj się przemocy!" – DK Klucze.
- Zorganizowanie wyjazdu na Termy Chochołowskie.
- Współorganizacja Jarmarku Bożonarodzeniowego w Kluczach.
- Wyjazd do Teatru Rozrywki w Chorzowie na musical "Pinokio" .
- Koncert laureatów (I miejsca każdej kategorii - solistki) II Gminnego Konkursu „Piosenki świątecznej ” dla dzieci i młodzieży podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego w Kluczach.
- Koncert laureatów (I miejsca – duety/ zespoły) II Gminnego Konkursu „Piosenki świątecznej ” dla dzieci i młodzieży oraz ogłoszenie wyników konkursu plastycznego na „Rodzinne drzewko świąteczne” i wręczenie nagród – DK Klucze.

- Koncert kolęd w wykonaniu Chóru „Enigma” podczas pasterki w Sanktuarium NMP Wspomożenia Wiernych w Jaroszowcu.

6. Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Kluczach:

- Wyjazd edukacyjny dla UTW do Kopalni Wiedzy o Cynku w Bukownie oraz do Muzealnej Sali Regionalnej MOK i Galerii Twórców Bukowna.
- Wyjazd edukacyjny dla UTW na spektakl muzyczny pt. „Ballady i romanse” grany w Teatrze w Będzinie, zwiedzanie wystawy lalek teatralnych.
- Zorganizowanie wyjazdu przedstawicielkom KGW, UTW z gminy Klucze na konferencję organizowaną w Krakowie pt. „Siła Kobiet – życie rozpisane na role”.
- Wyjazd Słuchaczy UTW do Krakowa na X Międzynarodowe Senioralia.
- Udział Słuchaczy UTW w jubileuszu 15-lecia istnienia Uniwersytetu Otwartego działającego przy Miejskim Ośrodku Kultury w Bukownie.
- Wykłady dla UTW w ramach zadania pn. „Równość-Wolność-Niepodległość” – DK Klucze.
- Wyjazd edukacyjny UTW do Instytutu Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie (wykład o Całunie Turyńskim oraz zwiedzanie Sanktuarium).
- Piesze wycieczki Słuchaczy UTW.

II. OBSZAR REKREACJI:

Ośrodek Rekreacyjny „Leśny Zakątek” w Jaroszowcu wchodzi w skład struktury organizacyjnej Gminnego Ośrodka Kultury w Kluczach. Obiekt po modernizacji został oddany do użytku na początku 2013 roku.

W skład ośrodka wchodzi:

a) pokoje gościnne (46 miejsc): 1 – osobowe, 2 – osobowe, 3 –osobowe.

Wszystkie pokoje mają łazienki.

b) kryta pływalnia o wymiarach 25m x 12, 5m

c) sauna

d) salka do tenisa stołowego

e) sala konferencyjna – świetlica

f) punkt gastronomiczny świadczący usługi cateringowe

Na zewnątrz Ośrodka znajduje się plac zabaw dla dzieci, boisko do piłki plażowej i zadaszona wiata z miejscem do grillowania. Teren ogrodzony, parking zamykany na noc.

W Ośrodku organizowane są:

- kursy,

- konferencje,

- szkolenia,

- wizyty studyjne,

- zgrupowania,

- obozy sportowe,
- zielone szkoły.

III. REALIZACJA I WSPÓŁREALIZACJA PROJEKTÓW:

1. "RÓWNOŚĆ - WOLNOŚĆ - NIEPODLEGŁOŚĆ"

W ramach projektu zorganizowano cyklu wydarzeń o charakterze historyczno – kulturowo – artystycznym oraz edukacyjnym, mających na celu włączenie mieszkańców gminy Klucze i innych gmin powiatu olkuskiego w obchody 160. Rocznicy Powstania Styczniowego: konkurs literacko–plastyczny: konkurs literacki – dla uczniów szkół średnich powiatu olkuskiego, stacjonarny konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Klucze i uczestników pozaszkolnych zajęć plastycznych z ośrodków kultury powiatu olkuskiego, rekonstrukcja obozu powstańców oraz epizodu bitwy pod Golczowicami, spacer/ wycieczka tematyczna z przewodnikiem pn. „Szlak Powstania Styczniowego na Ziemi Olkuskiej”, wystawa pokonkursowa, projekcja filmu „Szwadron”, wykłady, warsztaty, wystawa o powstaniu styczniowym.

Czas trwania projektu: 01.02.2023 r. – 20.11.2023 r..

Dofinansowano ze środków Biura „Niepodległa” w ramach Programu Dotacyjnego „Powstanie Styczniowe 1863-1864” w kwocie 40 000,00 zł.

2. "KLUCZE W BARWACH BIAŁO - CZERWONYCH" - GOK KLUCZE:

W ramach zadania zorganizowane zostały wykłady/ warsztaty edukacyjno – plastyczne dla najmłodszych, a dla wszystkich mieszkańców gminy Klucze wspaniały koncert pn. „Wydarzenie Wrześniowe”. Celem projektu "Klucze w barwach biało - czerwonych" było podniesienie stanu wiedzy mieszkańców gminy Klucze o Symbolach Narodowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Czas trwania projektu: 24.04.2023 r. - 30.09.2023 r.

Dofinansowano ze środków Biura „Niepodległa” w ramach Programu Dotacyjnego „Symbole Narodowe RP” w kwocie 20 000,00 zł.

3. "EDUKACYJNA EKO PRZYGODA":

W ramach projektu zorganizowano warsztaty twórcze i zajęcia plenerowe promujące recykling: wycieczki edukacyjno - ekologiczne do lasu i plenerowe warsztaty "Las w słoiku", wystawy wraz z eko warsztatami oraz warsztaty edukacyjno-ekologiczne na Pustyni Błędowskiej.

Czas trwania projektu: 25.06.2023 r. – 29.09.2023 r.

Dofinansowano ze środków Fundacji Cemex FABRYKA EKO POMYSŁÓW w wysokości: 10 000,00 zł.

**4. „JURA AKTYWNA Z NATURY” – JUROMANIA 2021 W GMINIE KLUCZE - Stowarzyszenie
"Otwarci" w Bydlinie we współpracy z GOK Klucze**

Celem projektu była organizacja „Juromanii – Święta Jury Krakowsko – Częstochowskiej – edycja 2023”. W ramach zadania zorganizowano w gminie Klucze dwa wydarzenia promujące potencjał Jury Krakowsko – Częstochowskiej. Pierwsze wydarzenie, to „Rajd Świetlika” zorganizowany na Pustyni Błędowskiej „Róża Wiatrów”. Drugie wydarzenie, które miało miejsce, to organizacja widowiska edukacyjno – rycerskiego u podnóża ruin zamku w Bydlinie.

Dofinansowano w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa w 2023 r. pn. „Małopolska Gościńska – III edycja”.

**5. „MIĘDZYNARODOWY BIEG ULICZNY SZLAKIEM WALK LEGIONISTÓW” – Stowarzyszenie
„Otwarci” w Bydlinie we współpracy z GOK Klucze**

Celem projektu była organizacja XXVIII Międzynarodowego Biegu Ulicznego Szlakiem Walk Legionistów Bydlin - Krzywopłoty - Załęże - Bydlin.

Dofinansowano w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w obszarze Wspierania i Upowszechniania Kultury Fizycznej w 2023 roku w ramach zadania Upowszechnianie Kultury Fizycznej – pn. Małopolska na Sportowo”.

**6. „ZIEMNIAKOWO, TRADYCYJNIE I FOLKOWO W GMINIE KLUCZE” – Koło Gospodyń
Wiejskich w Bogucinie Dużym we współpracy z GOK Klucze**

Celem projektu była organizacja warsztatów etnograficznych (wyplatanie wieńców dożynkowych, przygotowanie obrzędu dożynkowego) oraz warsztatów poświęconych tematyce tradycyjnego stroju ludowego, muzyki, obrzędowości ludowej. W ramach zadania zorganizowano festyn dla mieszkańców gminy Klucze pn. „Dzień Ziemniaka” oraz Święto Plonów”. Zorganizowany został także wyjazd do Muzeum Małopolski Zachodniej w Wygiełzowie.

Dofinansowano w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie kultury w 2023 roku pn. „Mecenat Małopolski – II edycja”.

IV. OSIĄGNIĘCIA:

CHÓR „ENIGMA”:

- III miejsce w kategorii chóry jednorodne na XXI Małopolskim Przeglądzie Pieśni Chóralnej Kolęd i Pastorałek w Miechowie
- I miejsce w kategorii zespoły 19-50 lat na VIII Jurajskim Festiwalu Kolęd i Pastorałek ŁAZY 2023

- II NAGRODA - w grupie wiekowej dorośli w kategorii chóry - na XXVIII Ogólnopolskim Festiwalu Kolęd w Puławach i udział w koncercie finałowym w dniu 8 stycznia 2023 r.
- Wyróżnienie podczas II Ogólnopolskiego Festiwalu Pieśni Patriotycznej "Rozśpiewajmy Niepodległą"
- Zakwalifikowanie się do finału Festiwalu Słowa i Piosenki Patriotycznej "Biało-Czerwona" w kategorii duety i zespoły

ZESPÓŁ „RODACZANIE”:

- II miejsce w kategorii zespoły powyżej 50 lat na VIII Jurajskim Festiwalu Kolęd i Pastorałek ŁAZY 2023

ZESPÓŁ „TESAMEE...”:

- II miejsce w kategorii zespoły powyżej 50 lat na VIII Jurajskim Festiwalu Kolęd i Pastorałek ŁAZY 2023

XVIII. Podsumowanie

Dla każdej lokalnej społeczności bardzo ważna jest demografia. W Gminie Klucze w 2023 roku odwróciła się tendencja zmniejszania liczby ludności. Efektem tego nie była większa liczba urodzeń (101) a zgonów (184), ale przyjęty w 2020 roku miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który spowodował duży wzrost nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i ilość wydanych pozwoleń na budowy. Dzięki temu w tamtym roku wymeldowało się z Gminy Klucze tylko 61 osób a zameldowało 251 nowych mieszkańców, co podsumowując daje nam wzrost liczby ludności o 107. Oprócz tego Gmina realizuje w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej budowę 63 nowych mieszkań w Jaroszowcu, gdzie planowane jest oddanie budynków do zamieszkania w 2026 roku.

Rok 2023 był to kolejny rok nowych inwestycji na terenie gminy Klucze. Mimo wzrostu kosztów wykonywanych usług i cen materiałów zostały w tym czasie zakończone inwestycje na które mieszkańcy naszej gminy czekali od wielu lat. Podejmowaliśmy realizację nowych wcześniej zaplanowanych inwestycji i remontów, co przynosi pozytywny odbiór społeczny i pokazało, że potrafimy przy pozyskaniu dofinansowań zewnętrznych, środków europejskich czy z Polskiego Ładu wiele nowych zadań finansować. Wydatki majątkowe w 2023 roku to ponad 31 mln zł co stanowi 30,39% całego budżetu gminy.

Jedną z wielu inwestycji było dokończenie budowy Hali Sportowej przy Szkole Podstawowej w Kluczach dzięki której mieszkańcy zyskali pierwszy w gminie obiekt dający im możliwość wszechstronnej aktywności fizycznej. Nowoczesna hala sportowa to nie tylko znaczne podniesienie jakości edukacji dzieci, ale także możliwość trenowania dzieci, młodzieży i osób dorosłych dzięki udostępnianiu obiektu po zajęciach lekcyjnych. Ponadto działają tam sekcje siatkówki, koszykówki, akrobatyki sportowej. Należy wspomnieć, że w roku 2023 na hali sportowej odbyły się zawody w sumo w ramach Igrzysk Europejskich. Co istotne nie jest to jedyny nowo budowany obiekt w zakresie usług sportowych, bo w 2023 roku kontynuowaliśmy też budowę długo oczekiwanej sali gimnastycznej przy Szkole w Kwaśniowie. Ta inwestycja to ostatni element budowy nowego miejsca edukacji w tej miejscowości jaki Gmina Klucze rozpoczęła równo 20 lat temu. Pozyskaliśmy również środki na modernizację obiektu sportowego Legion w Bydlinie.

W ubiegłym roku kontynuowaliśmy najważniejszą inwestycję w zakresie kultury jaką jest modernizacja Domu Kultury „Papiernik” w Kluczach. Długo oczekiwana przebudowa zmienia wizerunek nie tylko samego budynku, ale i jego otoczenia przez co centrum stolicy naszej gminy nabiera nowego wizerunku.

Kolejną oczekiwaną przez społeczność inwestycją jest kompleksowy remont zespołu parkowo-pałacowego w Kluczach, który jest wizerunkiem Klucz. Remont zmienił oblicze budynków Starej Gminy i Dworku Dietla, a w konsekwencji wizerunek i przestrzeń w centrum naszej gminy dzięki takim elementom jak: granitowy plac, fontanna w kształcie amonitu i kwiat dziewięciosiłu rozchodzący się od fontanny, które otworzyły nowe możliwości w realizacji pasji kulturalnych i rekreacyjnych naszych mieszkańców. Podjęta w tym zakresie inicjatywa to wyraźny dowód na to, że w gminach wiejskich oferta kulturalna może mieć wysoki poziom i stwarzać możliwości realizacji swoich planów.

Jak co roku systematycznie stawiamy na rozwój turystyki w oparciu o największą atrakcję

Małopolski zachodniej – Pustynię Błędownską, czyniąc z niej miejsce przyjazne odwiedzającym i przedsiębiorcom. Trasa pieszo-rowerowa „Velo Przemsza” pokazała, że sieciowanie obszaru Natura 2000 z pozostałymi atrakcjami i miejscowościami Gminy Klucze to słuszny kierunek, którym należy w przyszłości podążać. Ponad 20 km tras pieszo-rowerowych są doceniane nie tylko przez turystów, ale także przez mieszkańców wykorzystujących je w drodze do pracy czy szkoły co najlepiej świadczy o konieczności takich inwestycji. Gmina pozyskała również środki na realizację ścieżki pieszo-rowerowej wokół Pustyni, ścieżki na palach łączącej wzgórze Czubatka ze wzgórzem Dąbrówka, food park na 6 stanowisk i budowę parkingu.

Warto podkreślić fakt zrealizowania mniejszych inwestycji z zakresu modernizacji obiektów publicznych, dróg czy miejsc o szczególnym znaczeniu społecznym. Takich inwestycji dokonywaliśmy m.in. w miejscowościach: Klucze, Chechło, Ryczówek, Cieślin, Krzywopłoty i Bydlin. Wszystkie te zadania były realizowane przy zaangażowaniu lokalnej społeczności, co pozytywnie wpływa na budowanie poczucia solidarności i odpowiedzialności za wspólne dobro w naszych małych ojczyznach.

Jak co roku istotną pozycję w polityce inwestycyjnej stanowią drogi. Dzięki pozyskanym środkom oraz udziałowi własnemu wyremontowaliśmy kilkanaście odcinków dróg – zarówno większych jak i mniejszych – stanowiących dojazdy do miejsc, które były często komunikacyjnie wykluczone. Zadania drogowe realizowane były praktycznie w każdej miejscowości: ul. Klucze – Osada, ul. Zawadka w Bydlinie, ul. Topolowa w Bydlinie, ul. Słoneczna w Kolbarku, ul. Stawowa w Kwaśniowie Dolnym, ul. Górna w Zalesiu Golczowskim, ul. Strażacka w Rodakach, ul. Rudnicka w Kluczach, ul. Dworska w Kluczach, ul. Młyńska w Chechle, ul. Ogrodowa w Ryczówku, ul. Kątowa w Ryczówku. Zrealizowano również drogi dojazdowe do gruntów rolnych w miejscowości Chechło i Kolbark. Przebudowa i modernizacja dróg gminnych to ok. 9,5 km nowych nawierzchni asfaltowych co stanowi ok. 25 % długości wszystkich dróg gminnych. W roku 2023 rozpoczęto budowę drogi na Cemex, ok. 900 mb w technologii betonowej. Przebudowa drogi ma rozwiązać uciążliwości związane z działalnością Cemexu dla mieszkańców Zalesia Golczowskiego, Golczowic i Jaroszowca. Łączna wartość tych inwestycji drogowych to ponad 10 mln zł.

Warto nadmienić, że Gmina Klucze tradycyjnie wspierała w inwestycjach drogowych także inne samorządy - głównie Powiat Olkuski. Wynika to z faktu, że drogi będące w zarządzie powiatu stanowią główne trakty komunikacyjne pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, a ich stan wyraźnie wpływa na jakość poruszania się po całej gminie. Te zadania w 2023 r. to przebudowa mostu na drodze powiatowej nr 1108K w Golczowicach, przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1113K w miejscowości Krzywopłoty oraz remont drogi powiatowej 1096K w km od 3+470,00 do km 5+570,00 w miejscowości Chechło. Powiat w roku ubiegłym realizował jeszcze modernizację drogi przez Bogucin Duży do Jaroszowca.

Miniony rok był także okresem dalszego zacieśniania współpracy z pozostałymi partnerami samorządowymi. Oprócz współpracy z wymienionym już Powiatem Olkuskim rozwijaliśmy współpracę z innymi gminami, Województwem Małopolskim. Gmina Klucze konsekwentnie od kilku lat przyjmuje podejście, że wspólna realizacja zadań samorządu gminnego z innymi podmiotami takimi jak: Lokalna Grupa Działania nad Białą Przemszą, Związek Gmin Jurajskich, Forum Oświatowe, Otwarcia, Spółdzielnia „Opoka” czy Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Klucz otwiera

wiele możliwości w zakresie wymiany doświadczeń i maksymalizowania możliwości realizacji zadań i inwestycji. Dzięki temu jesteśmy postrzegani jako jednostka odpowiedzialna, otwarta na dialog, skora do współpracy i innowacji.

W realizacji wszystkich działań Gminy Klucze w 2023 roku można było zaobserwować ten sam jeden wspólny mianownik, który towarzyszy nam od kilku lat. Jest nim łączenie środków własnych ze środkami zewnętrznymi, co powoduje, że efektywnie wykorzystujemy wszystkie dostępne zasoby mimo zmieniających się warunków otoczenia zewnętrznego. Skuteczna polityka Gminy Klucze w tym zakresie pozwoliła nam nie tylko na zneutralizowanie wpływu wojny w Ukrainie na sytuację gospodarczą i działania samorządu, ale także wdrażanie nowych projektów. Ten styl zarządzania wyróżnia nas na tle innych jednostek i jest cechą dostrzeganą na zewnątrz.

Reasumując w 2023 roku ukończyliśmy wiele inwestycji, które już służą naszym mieszkańcom, kontynuujemy wieloletnie przedsięwzięcia i rozpoczęliśmy oraz planujemy nowe zadania. Wysokość otrzymywanych dofinansowań zewnętrznych oraz aprobata naszych działań przez jednostki ich udzielające świadczy o tym, że jako samorząd działamy w sposób przemyślany i planowy. Rok 2023 powinien być postrzegany jako rok trudny, ale także rok nadziei pokazujący, że mimo trudnych czasów potrafimy efektywnie zarządzać dostępnymi zasobami.

Wszystkie wymienione w tym raporcie zadania nie miałyby miejsca, gdyby nie przychylność strony społecznej ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z Radą Gminy Klucze, która w kadencji 2018 – 2024 obradowała na 101 sesjach. W mojej ocenie ta współpraca jest wyrazem tego jak powinien wyglądać nowoczesny samorząd umiejący dostosowywać się do zmiennych warunków zewnętrznych i wewnętrznych. Powinniśmy kontynuować kierunek rozwoju i z roku na rok podejmować nowe zadania inwestycyjne co będzie skutkowało trwałym wzrostem jakości życia mieszkańców naszej Gminy Klucze.

Wójt Gminy Klucze

(-) Norbert Bień